

Erdészeti és Faipari Híradó

XXXI. évfolyam 1. szám
2021. augusztus–
szeptember

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

Fókuszban a NEFAG Zrt.

Megújul a soproni Alma Mater:
interjú Fábián Attila rektorral

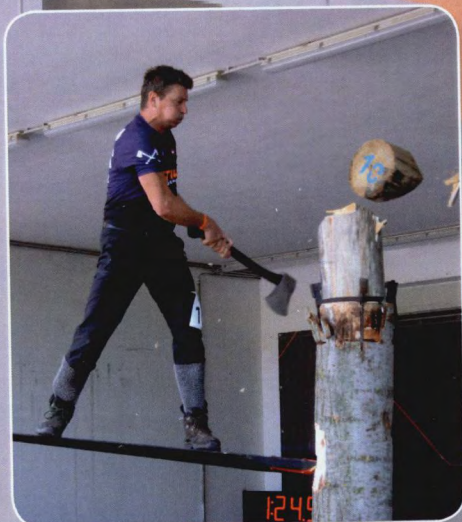
Az OEE 151. vándorgyűlése

Stihl Timbersports nemzeti bajnokság – 2021

A 2021. évi Nemzeti Bajnokságot Juhász István, többszörös magyar bajnok nyerte (79 ponttal). A második helyezett Bozsó Zoltán, a harmadik pedig Juszó Zsolt lett (mindketten 56 ponttal). Strúbel József a negyedik helyre érkezett. A Rookie Cup ifjúsági versenyt Strúbel Bence nyerte.

Fotó: Zétényi Zoltán

Itthon és a nagyvilágban

A 2021. év is bővelkedett érdekes eseményekben, amelyek érintették az erdészeket, vagy éppen erdészek vitték véghez. Kezdjük az elején!

Január attól volt hangos, hogy csatlakozott a SOE-hez az ERTI és a TAEG. Ezzel lezárult a kissé hosszúra nyúlt átszervezési huzavona. Az összevonás remélhető előnyeire még várunk kell egy picit.

(Ld. Fülöp Attila rektorral készült interjúnkat!)

Sajnos elmaradt az EFDSZ év elejére tervezett nemzetközi szakszervezeti konferenciája.

Elindult egy hosszú országfásítási, emlékerdő avatási mozgalom. Ez utóbbi a vadászati világkiállítás fölvezetője, tulajdonképpen PR esemény. Az országfásítás pedig inkább telepítésfásítás, ebből nehezen lesz 27 százalék az ország erdeinek aránya. De ne legyünk türelmetlenek. Nagy István agrárminiszter megígérte az erdősítési támogatások folytatását.

Ebben az évben is beindultak a vándortáborok. Kiss László OEE elnök a legjelentősebb közönségkapcsolati rendezvénysorozatként emlegette a vándorgyűlést.

A Covid miatt elmaradt idén is a nemzetközi sportnapok.

Kihagyások után idén sor került mind a Stihl Timbersports bajnokságra, mind az országos fakitermelő-bajnokságra, amit a Stihl Magyarország alapításának 30 éves évfordulójára rendeztek meg Bükkzsércen 32 csapat részvételével.

Ebben az évben kezdett igazán dübörögni a vadászati világkiállítás sokféle rendezvényének az előkészületi sorozata. Kiállításokat, műemlék bemutató házakat, múzeumi bővítéseket avattak.

Újra és újra izgalmakat okoz a medveügy hazánkban is. A mackók legújabbban az egrieket ijesztgetik. A farkasok pedig rivalizálnak a medvékkel, már ami a pánikeltést illeti. Csak

úgy ne járjunk velük is mint a károkatonákkal és a hódokkal...

Augusztus 26-27-én zajlott az OEE 151. vándorgyűlése. Az illusztris vendégeknek köszönhetően soha nem látott médiaérdeklődés közepette. A KEFAG kollektívája minden elismerést megérdemel.

Idén is megrendezik az Alföldi Erdők Egyesülete kutatói napját Püspökladányban.

Lesz idén még MEGOSZ országos gyűlés, meg számos OEE évzáró szakosztályülés, hogy az apróbbakról is szóljak.

Ami a külföldi eseményeket illeti, nem sok jóról számolhatok be.

Az egyik legszomorúbb hiány, hogy idén is elmaradt a Dél-Koreába tervezett erdészeti világkongresszus. Bár ez nem érint sokunkat, a szakma nemzetközi megítélését nem javítja. A konferenciára jövőre kerítenek sort.

Fahiány és drágulás borzolja az építkezők, kereskedők, és egyéb érdekelttek idegeit világszerte. Úgy tűnik, az ágazat környékén állandósulni fog a hektikus ármozgás. Persze vannak, akik örülnek ennek, s természetesen olyanok is, akik mind ebből busás haszonra tesznek szert.

A korábbiakban elfogadott Zöld Megállapodást követően újabb csapás érte a nemzetközi erdészközösséget az EU erdészeti stratégia nyilvánosságra hozatala következtében. Hiába volt számos tiltakozás szakmai és politikai körökből egyaránt, az EU Bizottság szinte hajthatatlannak bizonyult. 14 ország szakminiszterre intézett petíciót a Bizottsághoz, amely csak minimális változtatásra volt hajlandó, az erdők gazdasági szerepét előbbre sorolta. Ez a példátlanul autoriter döntés még most is hullámokat ver, hisz' a vándorgyűlés majd minden szónoka élesen bírálta az EU erdészeti stratégiát.

2021 is az erdőtűzek éve Európa-szerte, Ausztráliában és Amerikában. Hál' Istennek, hazánk a pozitív példák közé tartozott, alig szóltak erdőtűzekről a hírek.

A barnamedve ügy újra meg újra fölütötte a fejét Erdélyben. Talán az új (magyar) miniszter rendet tud teremteni a legnagyobb európai barnamedve populáció környékén.

Persze medveügyek Amerikában is vannak, de a nagy földrészen egy-két ember halála nem mindig éri el a média ingerküszöbét.

Mint ahogy a vándorgyűlés 20 fős szakszervezeti küldöttsége sem érte el a minimumhatárt. A résztvevők 3-5 százalékát kitevő mozgalmárok nem „terítették el” a rendezvény fősodrárt. Ideje követnünk a románok példáját a belépési nyilatkozattal. **Zétényi Zoltán**

Tartalom

Az EFDSZ 2021. évi programjai . . . 1

Kiterjedt erdőségek az alföldi rónán – Fókuszban a Jászság erdei, aranya, avagy a NEFAG Zrt. múltja, jelene és jövője 4

Juttatások csak a szakszervezeti tagoknak 4

A NEFAG mindig oroszlánrészt vállalt az erdőtelepítésben 5

A legnagyobb erdészet irányítója . . 7

Aki beleszeretett az erdészkedésbe 8

„Látjátok, ezt is én ültettem” 8

Bagi István a Jászság aranyáról . 10

Aki a beruházásokat menedzseli . 11

Megújul a soproni Alma Mater . . 13

Az OEE bugaci vándorgyűlése . . 17

Szép idő volt, jó idő volt... 19

Stihl Timbersports nemzeti bajnokság – 2021 19

Emlékerdő telepítés Tiszaigaron . 20

A török erdőtűz 20

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXXI. évfolyam 1. szám. • *Kiadja az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete* • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • *Szerkesztőbizottság:* Dr. Halmágyi János elnök, Dudás Péter, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • Szentandrási Erzsébet korrektor • *Címlapon:* Bagi István ágazatvezető és segítője • *Fotó:* Zétényi Zoltán • *Nyomda:* Inform Kiadó és Nyomda Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

Az EFDSZ 2021. évi programjai

2021. első félévében megtartott Elnökségi ülések és az azokon megvitattott napirendi pontok

2021. 03. 03.

- Tájékoztató az EFDSZ 2020. évi gazdálkodásáról
- Javaslat az EFDSZ 2021. évi költségtervére
- Tájékoztató a Vadex Zrt. kollektív szerződésének a munkáltatói felmondásáról
- Tájékoztató az alapszervezetek átalakulásának jelenlegi helyzetéről
- Tájékoztató az EFDSZ Alapszabályának a módosításáról
- Tájékoztató a 2020. évi tagdíjbefizetés és taglétszám alakulásáról

- Tájékoztató az EFDSZ kommunikációs tervéről
- Javaslat az EFDSZ I. féléves üléstervére

2021. 04. 28.

- További javaslatok az EFDSZ 2021. évi költségtervére
- A soron következő EFDSZ kongresszus előkészítésének időarányos feladatai
- Tájékoztató a 2021. április 21-én – az Erdőkért felelős Államtitkárságon – megtartott egyeztető megbeszélésről

2021. 06. 16.

- Előzetes javaslatok az ITM 2021. évi pályázatára

- Javaslat az EFDSZ Elnökségének 2021. év II. féléves üléstervére

EFDSZ Kongresszusa: 2021. május 19.

- Az EFDSZ Pénzügyi Ellenőrző Bizottsága (PEB) jóváhagyta a beszámolót, amit írásban küldött meg. Ezt követően a járvány miatt a személyes részvétellel történő szavazás a beszámoló elfogadásáról meghiúsult, ezért online szavazásra került sor. A szavazásra jogosult küldöttektől 31 igen szavazat érkezett, nemleges és tartózkodó szavazat nem volt.
- Időközben a az Országos Bírósági Hivatal a beszámolót letétbe helyezte.

2021 áprilisában Zambó Péter, az AM erdőkért felelős államtitkára, valamint az ágazati szakszervezetek vezetői egyeztető megbeszélést tartottak

Tárgy: Emlékeztető

Időpont: 2021. április 21. 10.00 h

Helyszín: Agrárminisztérium, Budapest

Jelen vannak:

Zambó Péter államtitkár
Szentpéteri Sándor helyettes államtitkár
Dr. Halmágyi János EFDSZ-elnök
Dr. Huiber Tibor MÉDOSZ-elnök
Papp Tímea MÉDOSZ HOTEL vezető
Iványi László EFDSZ-alelnök
Górász László EFDSZ-alelnök

A tárgyaló delegációk kölcsönös köszöntés után rögtön a tárgyra tértek:

Dr. Halmágyi János: (továbbiakban H.J.) Adódnak-e értékesítési nehézségek a fapiacra kialakult külpiazi értékesítés miatt?

Zambó Péter: (továbbiakban Z.P.) Az ágazatban 2021-ben jelenleg nem tapasztalható külpiazi értékesítési anomáliák, az értékesítések mindenhol a tervezett ütemnek megfelelően alakulnak. Az államtitkárság a bevételek optimalizálása érdekében megtette a szükséges intézkedéseket, ennek hatása már az idei évben is jelentkezni fog.

H.J.: Az államtitkárság központi utasítására kellett-e a társaságoknál létszámcsonkítást végrehajtani?

Z.P.: A bérfejlesztés tekintetében az említett társaságról nem volt részletes adat, a bérfejlesztés vélhetően nem maradt el, de azt elképzelhetőnek tartom, hogy a tervezett bértömeg nem került kihasználásra. Valójában a 2020. évre elfogadott üzleti tervek teljesítése az év folyamán a pandémiás

Zambó Péter államtitkár

Dr. Halmágyi János EFDSZ-elnök

helyzet miatt átdolgozásra kerültek. Az államtitkárság a társaságok havi beszámolási kötelezettségével folyamatosan kapott információt a kialakult helyzetről, az eredmények tényleges és várható alakulásáról. Ahol likviditási probléma jelentkezett, ott saját hatáskörben a társaságok közötti üzleti kölcsön nyújtásával megteremtették a működési feltételeket, megszüntetve a pénzügyi gondokat. Az a cél vezette az államtitkárságot, hogy az együttműködést erősítve, önerőből oldják meg a pandémia következtében kialakult nehéz helyzetet. Hangsúlyozva, hogy üzleti kölcsönök nyújtásával és nem vagyontádas technikájával történt a segítségnyújtás azoknál a társaságoknál, amelyek ezt igényelték.

H.J.: Érdemi eredményt hozott-e a munkaidőalap csökkentése?

Z.P.: Az államtitkárság egyetlen erdőgazdaságnál sem rendelt el létszámcsonkítást, azonban a válsághelyzetre adott vezetői intézkedésekről minden esetben kért és kapott tájékoztatást. A napi működéshez

szükséges megszorító intézkedésekben segítő iránymutatásokkal sikerült az ágazatnak úrrá lenni a válsághelyzeten. Megemlítem, hogy kompenzáció nem fordult elő.

H.J.: Milyen elvárásokat támaszt a gazdaság eredményességére vonatkozóan az államtitkárság a 2021. évre?

Z.P.: A pandémiás helyzet miatt kiadott vezetői intézkedési javaslatok között szerepelt a szakszervezetek megfelelő tájékoztatásának fontossága. A nehéz vezetői döntések után minden esetben a helyzet elmúlásával a csökkentett bérek később ellentételezésre kerültek.

A 2021. évre vonatkozó eredményességi elvárások elemzésénél kiemelendő, hogy a 2021. évi terv 1 Mrd Ft-tal magasabb üzemi eredmény elvárását mutat a 2020. évhez képest. Ennek szakmai okai vannak. A beadott anyagokban a szakmai felülvizsgálat során volt javítás felfelé, és előfordult korrekció lefelé is. A vadkilövési tervek emelésre kerültek. A vadkár csökkentése miatt jelezve lett az átdolgozás

igénye néhány társaság felé. A fatermékek értékesítése során az 1 m³ fatermék ára nem csökkenhetett 2021-ben 2020-hoz képest. A jelenlegi tapasztalatok azt mutatják, hogy a 2021. év eredménye kedvezőbben alakulhat az előző évihez képest.

H.J.: Milyen mértékű bérfejlesztéssel számol az államtitkárság a 2021. évi üzleti tervek összeállításakor?

Z.P.: A bérfejlesztést tekintve a 2020-as év tényadatahoz a korrekciók végrehajtását engedélyezte az államtitkárság. Ha a terv tartalmazza ezen tételeket, akkor a módosított bázisra 5,6%-os fejlesztésre van mód a 2021. évben.

H.J.: Mi az államtitkárság és az államtitkár úr álláspontja a kollektív szerződések egyoldalú felmondásával kapcsolatban?

Z.P.: A kollektív szerződés két fél hosszú távú együttműködését biztosítja. Szükséges a rendezett munkaügyi kapcsolatok biztosításához. Ha abban változtatásra van szükség – indokolt esetben –, azt közös akarat alapján lehet módosítani, ennek megvannak a megfelelő módszerei. Az egyoldalú felmondás egyértelműen nem elegáns megoldás, lehetőleg kerülni kell.

H.J.: Indokolt volt-e a kötelező béren felüli juttatások felfüggesztése?

Z.P.: Az Agrárminisztérium alárendeltségébe tartozó összes költségvetési szervezetre és gazdasági társaságra kiadott korlátozással kapcsolatban több szakmai fórumon

is kifejtettem a véleményem. Röviden összefoglalva az intézkedésbe olyan kevésbé szerencsés elemek is bekerültek, amelyek elkeseredést okozhattak (pl. jubileumi juttatás kifizetése, bér). Ennek megváltoztatására nem volt mód. Az államtitkárság megteremtette a lehetőséget arra, hogy egyedi kérés alapján kifizetésre kerülhessenek indokolt kérések. Megjegyzem, volt olyan kérés is, amit nem engedélyeztem.

H.J.: Várható-e további zrt.-k alapítványi irányításba szervezése?

Z.P.: A TAEG tekintetében ez megtörtént, más társaság esetében ez nincs napirenden.

H.J.: Folytatódik-e társaságok faipari egységeinek kiszervezése, ill. mi indokolja ezt a szervezeti változtatást?

Z.P.: A társaságok faipari egységeinek átszervezésével kapcsolatban az a kialakult stratégia, hogy az elsődleges fafeldolgozási tevékenységet az erdőgazdaságok megtartják, és az erre irányuló szándékot támogatja a tulajdonos. A parkettagyártás már ezen felül esik.

H.J.: Megkapták a társaságoknál a helyi szakszervezeti vezetők a megfelelő tájékoztatást a 2021. évi tervekkel kapcsolatban? Mi úgy érezzük, hogy nem.

Z.P.: Ezt sajnálattal hallok, mivel a tervezés során mindenhol törekedni kell arra, hogy az elkészült terveket mindenki megismerje, elfogadja, és a végrehajtás érdekében

mindenki a saját területén megtegye a szükséges lépéseket. Erre egy módszer lehet, ha egy kávé mellett akár 10 perces beszélgetés keretében megtárgyalják a fontosabb kérdéseket.

H.J.: Szeretnénk jelezni, hogy a SZÉP kártya kedvezményes járulék teher mellett a felhasználási lehetőségeinek bővítése kedvező lenne a dolgozói körnek.

Z.P.: A beszélgetés végén újra megállapítom, hogy az ilyen beszélgetésekre szükség van, a továbbiakban mindenki tájékoztassa a saját területét az itt elhangzott kérdésekről.

A 2021. évvel kapcsolatban elhangzott továbbá, hogy a szakmai rendezvények programjai elég sűrűek, ezért a sportnapok megrendezésével kapcsolatban a VERGA Zrt.-vel kell egyeztetni, de augusztus közepéig meg kell tartani, mert utána már igen zsúfolt a program.

Hivatkozva a pandémiára és a gazdasági helyzetre, sajnos még mindig előfordul, hogy egyes vezetők az erdészeti egyenruhát az adható kategóriába sorolják.

H.J.: Megköszönjük a lehetőséget, és ígérjük, hogy tovább erősítjük az együttműködést, viszont azt kérjük, hogy az államtitkár úr is tájékoztassa a társaságok vezetését a mostani tárgyalásról és annak tapasztalatairól.

Z.P.: A beszélgetést ezennel bezárom, köszönöm a részvételt.

VADEX KSZ felmondás körülményei, jelenlegi állása

2021. 02. 02-án dátumozott levélben a VADEX vezérigazgatója arról értesítette a VADEX Szakszervezeti Bizottság Titkárát, hogy a 2010. 04. 01-jén kötött, 2013. 01. 01. napján módosított VADEX Kollektív Szerződést a mellékletekkel együtt 2021. május 03. napjára a VADEX munkáltató jogkörét gyakorlóként felmondja.

A VADEX Szakszervezeti Bizottság (VSZB) és az Üzemi Tanács (ÜT) 2021. 02. 25-én tartott ülésén megtárgyalta a felmondás körülményeit, kialakította a VSZB által képviselt álláspontját és a további lépéseket. Az ülésen megjelent VADEX vezérigazgatója, illetve az EFDSZ Elnöke. Röviden összefoglalta a felmondás körülményeit, valamint kinyilvánította azt a szándékát, hogy a határidőn belül szándékában áll aláírni és elfogadni az új Kollektív Szerződést.

A VSZB már az ülésen jelezte, hogy azonnal kezdeményezi az egyeztetés megkezdését a VADEX Munkáltató és a kollektív szerződéskötésre jogosult VSZB tárgyaló bizottsága között. Azt is megállapította, hogy az érvényben lévő Kollektív Szerződés szellemét betartva

Górász László EFDSZ-alelnök

az új Kollektív Szerződés megkötésének nincs jogi akadálya.

A VSZB Titkáraként kijelentettem, hogy a VSZB megfelel a MT 276 § előírásnak, ami a 10%-os szabályra vonatkozik. A VSZB minden tőle telhetőt megtett annak érdekében, hogy 2021. május 3-áig megállapodás születhessen az új VADEX Kollektív Szerződésről. Az ülésen kijelölésre kerültek az egyeztetésben részt vevő személyek, illetve a tárgyaló bizottság is. Tájékoztattam a VSZB-ülésről a VADEX kollektíváját.

Az egyeztető tárgyalások megkezdésére javasolt időpontnak 2021. március 9. kedd 9 óra lett elfogadva. Az első ülésen érdemi témák nem kerültek tárgyalásra, csak azt foglalmazták meg, hogy a május 03-ig lehe-

tőség szerint legyen a KSZ tárgyalás bezárva és elfogadva az új szerződés.

A következő tárgyalás május 3-án lett megtartva. Az ülésen a Kollektív Szerződés érdemi egyeztetése nem történt meg, viszont a cégvezetés előterjesztette a VADEX 2021. évi CAFETERIA Szabályzat javaslatát, amellyel egybekötve javaslatot tett arra, hogy a 2020. évi CAFETERIA-juttatás még hátralévő összege csak azoknak a dolgozóknak járjon, akik a kifizetéskor még a VADEX dolgozói. A 2020. évi juttatásra vonatkozó döntést megtárgyalta és elfogadta a munkavállalói oldal. A további juttatás igénybevételenek szabályozását mindkét fél aláírta.

Az új VADEX KSZ elkészítésével kapcsolatban a munkáltatói oldal a dolgozóktól kapott véleményeket is tartalmazó változatát a munkaadói oldal átértékelésre és átdolgozásra alkalmasnak tartotta, és megkezdte a végleges ajánlat kidolgozását.

A kidolgozás utáni egyeztető tárgyalásra a 2021. 08. 02-03. időpont lett megjelölve. Jelenleg a munkavállalói tárgyaló bizottság még nem kapta meg a munkáltatói oldal végleges változatát.

Górász László
VADEX SZB és ÜT titkár

Kiterjedt erdőségek az alföldi rónán

Fókuszban a Jászság aranya, avagy a NEFAG Zrt. múltja, jelene és jövője

Hatvanöt évvel ezelőtt alapították azt az erdőgazdaságot, amelyet ma NEFAG Zrt.-nek neveznek.

Ez a társaság több mint 31 000 hektár állami tulajdonú erdő szorgalmas vagyonkezelője.

Ami a „történelem előtti idők” illeti, jogelődje a Szolnok Megyei Állami Erdőgazdaság, 1950. augusztus 1-jén alakult

meg, mindössze 126 hektár állami erdőterületen.

Az ezt követő hőskorban a térségben hatalmas erdőtelepítési munkálatok indultak. A társaság erdeinek jelentős része ennek a természetformáló munkának az eredménye.

Ahogy ők fogalmaznak, az erdőgazdaságok sorában „a gazdálkodási adottságok

tekintetében, mint a klíma, az éghajlat, a talajviszonyok, igen kedvezőtlen helyezést tudhat magáénak társaságunk”, ennek ellenére e mostoha viszonyok között is rendkívüli értéket tart fenn és hoz létre folyamatosan.

Erre voltunk kíváncsiak, amikor a társaság szakembereit arra kértük, hogy árulják el, mi a sikereik titka.

A juttatások csak a szakszervezeti tagoknak járjanak

**Beszélgetés Benei Béla
szakszervezeti titkárral**

43 éve dolgozik a Monori Erdészetnél. Amikor bizalmiként elkezdte a szakszervezeti munkát, még sokkal szélesebb palettával üzemelt az erdészet, gépüzem működött, saját gépeik voltak, tuskózó, szállító járművek és két fűrészüzem is dolgozott. Mintegy nyolcvan volt az erdészetnél. A '90-es évek átszervezése után a szállítók és a gépesek kimentek a magánszférába. Ebből az is következett, hogy csökkent a szakszervezeti tagok száma. De sikerült olyan kollektív szerződést kötni, amelyben az illetményfa ügyét is rendezték. Jelenleg 9 m³-t kapnak. Ez a korábbi 7 m³-ból azért emelkedhetett meg, mert az illetményföld megszűnt. A régi szép időkben a nyugdíjasok is kaptak 2 m³-t. Ha illetményfa nem lenne, ma már egyetlen dolgozót sem találnának a művelésben.

– Az szomorít el, hogy amikor a kollektív szerződés megkötése előtt voltunk, mindenki biztatott, hogy szurkolunk neked – emlékezik Benei Béla. Amikor kész volt, eléjük tettem a szakszervezeti belépési nyilatkozatot, de senki sem írta alá. Ezt a románok csinálják a legjobban – magyarázza tovább a szakszervezeti titkár. – Ott a kollektív szerződésben bennfoglaltatik, hogy a juttatások csak a szakszervezeti tagoknak járnak. Ezzel is ösztönzik a dolgozókat, hogy szakszervezeti tagok legyenek.

ErFa Hír.: A szomszédunk erdészeti cégeinél a felvételnél eléjük teszik a szakszervezeti belépési nyilatkozatot is. A románoknál a szervezettség meghaladja a 90 százalékot.

Benei Béla szakszervezeti titkár

B.B.: A románokéhoz hasonló rendszert kellene bevezetni nálunk is – állítja tizenöt éve Benei Béla. – Az volna igazságos megoldás, mert a szakszervezet kiharcolja a kedvezményeket, a tagok fizetik a tagdíjat, mások meg beleülnek a készbe és kérdezzetik, hogy mikor vehetem már ki az illetményfámat.

A cégtörténethez tartozik, hogy az egyik korábbi vezérigazgató, Sebeini László, egy kanadai tanulmányútról azzal jött haza, hogy szeretné elérni, itt is legyen az erdészeknek szolgálati gépkocsijuk. A kezdeményezése elindított egy folyamatot, melyben ő maga és utódai tevékenyen részt vettek. Ennek köszönhetően elmondható, hogy a 2000-es évek közepétől minden erdésznek, vadásznak céges szolgálati autó áll a rendelkezésére. Azelőtt a Trabant, a Wartburg meg a Simson volt az erdészek járműve. Pedig mindenki tudja, hogy a homok mindent „megesz.” Mélyen a zsebbe kellett nyúlni, ha valami tönkrement.

Szolgálati lakás, mind az erdésztechnikusok, mind az erdőmérnökök számára rendelkezésre áll. Jelenleg hat erdésztechnikus lakik szolgálati lakásban, és többen kapnak albérlési támogatást. 2021-ben egy szolgálati lakást vásárolt a cég, 2022-ben kettő lakást fog építtetni.

Jelenleg 25-30 százalékos a szervezettség. A cég szántódi üdülője még megvan, sőt szándékukban állt további üdülési lehetőséget is vásárolni. A szántódi apartmanokban egy heti turnus 50 ezer forintba kerül. Idén, aki igényelte, az meg is kapta.

A monori erdészetnél nincsenek akkora távolságok, mint a szolnokiaknál, így könnyebben tudják egymást segíteni, helyettesíteni. Három kerületben még vannak saját fizikai dolgozók, ők adják a szakszervezeti tagok zömét.

B.B.: A vállalati döntések a központban születnek, de általában megküldik az írásos anyagot nekem is és kérik a véleményemet, aláírást – magyarázza a titkár. Az év elején tartunk egy megbeszélést, ahol áttekintjük az elmúlt évet és az új év várható teendőit.

Régóta húzódo ügy az ágazati kollektív szerződés. Benei Béla szerint az eltérő feltételekből adódó érdekellentétek miatt nem jöhetett létre a mai napig a megálapodás.

ErFa Hír.: Merre tovább szakszervezet? – tettük föl az alapkérdést.

B.B.: Szakszervezetre, érdekképviseletre mindig szükség lesz – hangzott a titkár válasza. – Az pedig, hogy mekkora lesz a szervezettség, az emberfüggő.

ErFa Hír.: Látja vezetői utánpótlást?

B.B.: Igen, van néhány agilis fiatalember, akikben van lendület.

N.L. – Z.Z.

A NEFAG mindig oroszlánrészt vállalt az erdőtelepítésekben

Beszélgetés Dégi Zoltán vezérigazgatóval

A NEFAG Zrt. az Alföld erdeinek gondos kezelője. Gazdálkodási területének döntő hányada az erdőklíma határán mozog, mégis kiterjedt erdőket telepít, újít, kezel és hasznosít. Közjóléti tevékenységét és társadalmi szerepvállalását mi sem bizonyítja jobban, mint hogy 1996. október 2-án a Társaság Erdei Művelődési Házában alakult meg az Országos Erdészeti Egyesület Erdei Iskola Szakosztálya. A Tácsik Mihály által teremtett haladó szemléletű hagyomány ápolása azóta is a társaság szemléletének szerves részét képezi. Érdekes és értékes jellemzője a cégnek, az organikus építéset gyakorlatias alkalmazása a különböző objektumok tervezése és kivitelezése során. Említésre méltó többek között a Társaság központi épülete, a Pusztavacsi Vendégház, illetve a 2020-ban átadásra került Szarvasgomba Feldolgozó Üzem. Ezen épületek magukon hordozzák a vezérigazgató „keze nyomát” ami a szó szoros értelmében értendő, ugyanis kiderítettük, hogy a vezérigazgató amatőr fafaragó. Ezt néhány műve is bizonyítja a cég székházának előterében.

A hátrányos termőhelyi adottságok, az óriási működési területen elszört erdőállományok kezelési nehézségeinek ellenére is a Társaság gazdaságosan működik, sőt mi több éves árbevétele évről évre meredeken felfelé ível.

Mi a titok?

Erről és még számos izgalmas részletről kérdeztük a Cég vezérigazgatóját, Dégi Zoltánt.

Erdészeti és Faipari Híradó: Honnan jött ez az elkötelezettsége a faanyag iránt, hogy alakba formálja az alaktalant?

Dégi Zoltán: Sokat jártam ki az erdőbe, nézegettem a fákat keresve a legalkalmasabb egyedeket. Először kopjafákat faragtam a szüleim sírjára. Tiszaföldvári vagyok, ott nyugszanak a szüleim. Majd egyre erősödött a bennem az igény, hogy képzőművészi hajlamaimat kiélhessem, s erre a fafaragás rendkívül alkalmasnak bizonyult.

ErFa Hír: Végzés után merre vitt az útja?

D.Z.: Először Bajára kerültem, ott dolgoztam a Duna-parton egy tanácsi bútorgyárban, mint faipari mérnök. Mivel a NEFAG-nak is volt egy bútorgyüzeme a pipagyárral együtt Nagykörösön – a nagy ládagár mellett –, meghírdettek egy

pályázatot olyan faipari mérnök számára, aki a bútorgyártáshoz is ért. Akkoriban volt egy nagy faipari osztály a központban, aminek Kollár Mihály volt a vezetője.

Komoly faipari ágazat volt: Pusztavacson akácfeldolgozó üzem, Abádszalókon ládagár működött, Szajolban ment a fagyártmányüzem, Csévharaszt is dolgozott.

Az árbevétele lényegesen nagyobb volt, mint a fahasználaté.

ErFa Hír: Miért szorult vissza ez az ágazat?

D.Z.: Az alapvető ok az volt, hogy a rendszerváltásnál a nagykörösi üzem – amely raklapot, csomagolóanyagot gyártott – termékeinél nagy árzuhanás volt. Emlékszem, hogy azt mondtuk, tíz márkáért nem adjuk oda a raklapot, s pár hónap múlva hétért sem tudtuk eladni. Százezer darabos készleteink halmozódtak föl. Abban az üzemben ötszáz ember dolgozott. Ekkor kellett a NEFAG-nak öncsödöt jelentenie. Ez indította meg a faipar visszaépítésének folyamatát.

ErFa Hír: A piac mondta ki az ítéletet...

D.Z.: Nem tudtuk azon az áron előállítani a termékeinket, amit a piac adott volna érte. Sok saját és vásárolt fát is feldolgoztunk. Mintegy 60 000 m³-t hasznosítottunk évente, ami azt jelentette, hogy a legnagyobb hazai raklapgyártó cég voltunk. A rendszerváltásakor „estünk bele” a piaci viszonyokba, s akkor derült ki, hogy nem a piac követelményei szerint dolgoztunk.

ErFa Hír: Miből adódott a magas önköltség?

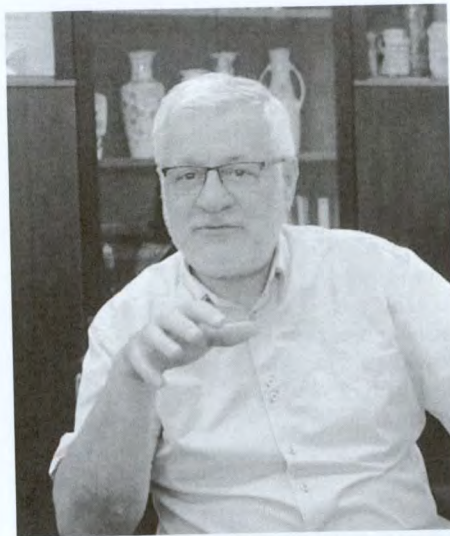
D.Z.: Az ötszáz ember juttatásai nagyon magas költségeket keletkeztettek. Ma a kecskeméti száz emberrel nagyobb mennyiséget állítanak elő. Ha jól emlékszem, a TMK üzemünkben mintegy 110-en dolgoztak. Önálló vasútüzemünk is volt, ahol a vasutasaink dolgoztak. A ládagár pedig milliószám gyártotta keleti exportra a gyümölcsös ládákat.

ErFa Hír: Kik vezényelték le ezt a kritikus időszakot?

D.Z.: Elég sűrűn változott a vezetés akkoriban, a '80-as évek végén Török László, majd Tácsik Mihály vezették a vállalatot, végül Szebeni Lászlót nevezték ki csődbiztosnak (1992–1999 között). A kritikus időszak lezárultát követően Tóth Imre, majd Horgosi Zsolt vette át a cég irányítását.

ErFa Hír: 2010-ben volt a nagy váltás...

D.Z.: Nekünk már a Magyar Fejlesztési Bankhoz kellett bemennünk átvenni

Dégi Zoltán vezérigazgató

Seregi Jánostól, a portfólió igazgatójától a „stafétabotot.”

ErFa Hír: Milyen elképzelésekkel, stratégiával látott neki a munkának?

D.Z.: Akkor már 25 éve itt dolgoztam a cégnél, erdészeti igazgató voltam, tagja az igazgatóságnak, tehát volt rálátásom a társaság helyzetére. A NEFAG-ra mindig jellemző volt, hogy takarékos gazdálkodást folytatott, hiszen a mostohább körülmények között gazdálkodó cégeknél mindig visszafogottan mentek a dolgok. Mi itt az Alföld közepén, a legszárazabb termőhelyeken nagyon meggondoltuk, hogy mire is költjük a pénzünket és miből tudunk eredményt termelni. Az a cél lebegett a szemem előtt, hogy minél hatékonyabban, gazdaságosabban működő céget irányítsak. Például az akkori 1500 m²-es központi iroda a belvárosban túl nagy volt a 20-25 fős létszámhoz. Amikor én bekerültem a központba 1986-ban, akkor 125-en voltunk ugyanebben az épületben. Most az egész cégnél 150-en dolgozunk.

ErFa Hír: Voltak fizikai dolgozók is?

D.Z.: Az elmúlt években jellemzően ötven fő a fizikai állomány létszáma. De volt olyan időszak a cég életében, hogy több mint ötszáz közfoglalkoztatottat alkalmaztunk. Most 46-ot alig bírnak a rendszerünkbe vonni.

ErFa Hír: Milyen alapvető különbségek vannak a tíz évvel ezelőtti és a mai NEFAG között?

D.Z.: Talán a leginkább szembetűnő, hogy a cég profilja bővült, és a súlypontok kissé eltolódtak. Eddig a fahasználat dominált, a cég abból tartotta fenn magát. Most van erdei melléktermék ágazatunk, illetve faiparunk, és vállalkozási tevékenységgel is foglalkozunk. Mindemellett nagyon szépen teljesít a közjólét, a vadászat is. Gyorsabban reagálunk minden változásra, és folyamatos növekedésben

vagyunk. A tíz évvel ezelőttihez képest csaknem megdupláztuk az árbevételünket: akkor nem értük el az 1,6 Mrd forintot, ma meghaladtuk a 3 Mrd-ot. Elmondható, hogy erre a teljesítményre kevés cég képes. Persze mindezt az élet kényszerítette ki. Amihez lehetőségeinkhez mérten igyekeztünk alkalmazkodni.

ErFa Hír: Mi a helyzet az erdősítés terén?

D.Z.: A NEFAG itt az Alföld közepén mindig oroslánrészt vállalt az erdőtelepítésekben. Ha minden jól megy, az ősszel legalább 150 hektárt fogunk telepíteni erdőtulajdonosoknak a közvetlen közelünkben. Saját területünk nagyon kevés van, azok is főleg nagy szántókkal körülvéve. Most éppen a vízgyűesekkel tárgyalunk egy területcserével kapcsolatban. Ezek a területeken nincs természetvédelmi korlátozás érvényben, így kiváló nemesnyár állományokat hozhatunk létre közel 100 hektáron.

ErFa Hír: Nem sok, talán 15 százalék a védett terület...

D.Z.: A kezelésünkben lévő erdők szinte mind az ötvenes években telepített származékterületek. Természetvédelmi szempontból nem képviselnek jelentős értékeket, emiatt a gazdálkodás lényegesen egyszerűbb ezeken a területeken. Ebből a szempontból szerencsések vagyunk. Természetesen a védett területeken a természetvédelmi előírásokat maximálisan szem előtt tartva végezzük a beavatkozásokat.

ErFa Hír: Vannak idős reliktum tölgyesek itt-ott... Azoknak mi lesz a sorsuk?

D.Z.: Ezeket meghagyjuk az utókor-nak.

ErFa Hír: A NEFAG úgymond akác-nagyhatalom...

D.Z.: Ha a világ bármely részéről jönnek akáctermesztés iránt érdeklődők, azok a Nyírdönél és nálunk kötnek ki, és itt tanulmányozhatják az akácnevelés rejtelmét... De vannak szép számban tölgyeseink is. Ezek 40-50 év múlva óriási természeti értéket fognak képviselni.

ErFa Hír: Korábban nem tartozott a szarvasgomba-pártolók közé. Mi okozta a pálfordulást a földalatti gomba megítélésében?

D.Z.: Alapvetően az, hogy nem nagyon akar kérkedni az ember – mondja nevetve a vezérigazgató. Akkoriban még nem akartuk nagydobra verni, hogy foglalkozunk a szarvasgomba-témával. Ki kellett alakítani és megérlelni a gyakorlati tennivalókat a gyűjtéssel, a feldolgozással és a kereskedelemmel kapcsolatban. Az első meglepetés még évtizedekkel ezelőtt ért, amikor felkeresett egy fiatalember azzal, hogy befizetne szarvasgomba gyűjtésre. Hellyel és kávéval kínáltam, gondolván, aki olyanért akar fizetni amire korábban nem volt példa, azt nem szabad elküldeni. Magam

akkor szembesültem a dologgal, hogy földalatti gombát szeretne gyűjteni. Az idő tájt még semmilyen szabályozás nem volt ezen a területen. Kérdeztem, mennyit fizetne? Százezret – felelte a fiatalember. Hű, akkor ennek a fele sem tréfa – gondoltam magamban. A következő évben is jött, mondtam, hogy most már magasabb az ár. – Én is úgy gondoltam, hogy többet fizetek, ötszázezret – mondta szemrebbenés nélkül. Így szép lassan beindult az üzlet. Nagy előrelépést jelentett a szabályozás, a rendeletek megjelenése. Nem volt egyszerű a dolog, mert közben az illegális gombászok kapával, gereblyével „gyűjtötték” a szarvasgombát, s mi nem tudtuk a több száz hektáros területeket megvédeni. Körülnéztünk Európában hogy mások, hogy csinálják. Akkor határoztuk el, hogy pályázatok útján kiadjuk a területeket a szarvasgomba gyűjtési jogának megszerzésére, s a védelem ezek után már a gyűjtő felelőssége.

ErFa Hír: Kellettek ehhez szakemberek is...

D.Z.: Igen, magam is kitanultam ezt a szakmát, levizsgáztam, és nekem is van saját vizsgázott kutyám. Bagi István kollégánk az egyik úttörő, aki már több mint húsz éve üzi a gombászkodást. Ahogy tisztult a jogi környezet, egyre kevesebben garázdálkodtak ezen a területen. Egyébként nagyon érzékeny a szarvasgomba, többek között az éghajlatra. Nagyon keveset tudunk még erről a földalatti gombáról. Ha Jásziványban betesz a földbe akár fordítva egy tölgy csemetét, akkor ott biztos lesz gomba alatta. A termőhely döntő fontosságú. A tölgy tömeges csipkésposzka megjelenésekor kevesebb volt a termés, idén nincs invázió, jobbak a terméskilátások. Biztos előrejelzés azonban nem adható, mert – mint mondtam – keveset tudunk a gomba ökológiájáról. Számítalan egyéb tényező is befolyással van a termésre (tavaszi-nyári hónapok átlaghőmérséklete, csapadékmennyiség, talajhőmérséklet stb.), amiknek még nem pontosan ismerjük a hatásmechanizmusát.

ErFa Hír: Nagy elhatározás kellett a feldolgozóüzem létesítéséhez...

D.Z.: Valóban. Amikor láttuk, hogy mekkora lehetőség van ebben a szegmensben, kezdtük felvásárolni a gyűjtőtől a gombát. A felvásárolt nyersanyagot pedig tovább értékesítjük. Ezen a területen is sok konkurencia dolgozik. Például Olaszországból kéthetente jönnek felvásárlók. Az üzem létesítése mellett a másik fontos érv az volt – tekintettel arra –, hogy ez egy élelmiszer, emiatt az nem meglepetés, hogy az erdőben megszedett gombát az erdőszélen továbbadják és elvigyék külföldre.

ErFa Hír: A következő lépés a saját gombatermék értékesítése...

D.Z.: Ez lényegesen nehezebb és bonyolultabb folyamat, mint a friss gom-

ba értékesítése. Hazánkban ennek nincs hagyománya és a szakértő gárda is foghíjas. Itthon a szarvasgomba felhasználása még gyerekcipőben jár. Igaz ez mind a feldolgozási technológiára, mind az értékesítésre. Az emberek nem ismerik kellőképpen széles körű felhasználásának lehetőségeit. Sokakban elérhetetlenül drága alapanyagként realizálódik, azonban ezt a tévképzetet igyekszünk eloszlatni az átlagember számára is elérhető termékpalettáinkkal. Szívügyünk, hogy hazánkban is ismertté és közkeletűvé váljon ez az ingyenc finomság. Azonban még nagyon az elején tartunk a folyamatnak. Eddig meghatároztuk azt a termékkört, amelyben meg akarjuk fogni a piacot. A nagyobb szakmai kiállításokon is megjelenünk több mint 20-féle saját termékkel, többek között a szarvasgombás akácmezzel. Megszólítjuk a nagyobb áruházláncokat és szakáruhákat is.

ErFa Hír: Mikorrhizált csemetével saját telepítésű ültetvény létesítésére gondoltak?

D.Z.: Nem, viszont magánszemélyek részére vállaljuk a mikorrhizált csemetével való erdőtelepítést. Termőre fordulás után pedig garantáljuk a felvásárlást is.

ErFa Hír: Gondolkoznak-e a feldolgozás további innovatív fejlesztésén, új termékek, készítmények előállításán, hogy nagyobb legyen a hozzáadott érték?

D.Z.: Ezt az üzemet az olaszországi nagyobb cégek mintájára hoztuk létre, lehetőségünk van liofilizált és szárított termékek gyártására, illetve örlemény előállítására. Elképzeléseink vannak, de először az üzem kapacitását kell kihasználnunk. A legnagyobb gond, hogy alig van olyan üzlet, ahol forgalmaznának szarvasgombás terméket. Tárgyalunk szállodaláncokat ellátó céggel, és multinacionális kereskedelmi láncokkal is. Sajnos a szállodák szerint nincs olyan vendégekörük, amelyiket érdekelné a szarvasgomba.

ErFa Hír: Hogy látja, a lakosság szemében az erdészek megítélése változott?

D.Z.: Mindenképpen változott, annak ellenére, hogy itt nincs olyan hagyománya az erdészkedésnek, mint a Bükkben vagy a Bakonyban. Ott egy-egy faluban három erdész is lakik és dolgozik, nálunk tíz falura jut egy erdész. Ott a falu az erdőből, erdészetből élt. Nálunk is örülnek, hogy már nekünk is van erdőnk, de itt más az emberek szemlélete e téren.

ErFa Hír: Az óriási működési területen milyen a kapcsolatuk az önkormányzatokkal?

D.Z.: A szolnoki önkormányzattal kiváló a kapcsolatunk, és a mintegy száz-húsz további önkormányzattal kapcsolatban is elmondhatom, hogy jó viszonyt ápolunk mindegyikkkel. Az önkormányzatok jelentős hányadának évi rendszerességgel szolgáltatunk szociális tűzifát is.

Zétényi Z. – Nagy L.

Az ország legnagyobb működési területű erdészetének irányítója

André Zoltán erdészetigazgató portréja

Egész Jász-Nagykun-Szolnok megyét érinti a működési terület, benne több mint tízezer hektár erdővel. Korábban közel egy évtizedig a Monori Erdészetnél dolgozott. Az erdészet területén a hatvanas években kétezer hektár erdőt is telepítettek egy év alatt.

Erdészeti és Faipari Híradó: Kérjük, mutassa be az erdészetét! Mit emelne ki?

André Zoltán: Elsősorban a hatalmas kezelt működési területet. Ez az, ami a legjellemzőbb és ez okozza a legtöbb nehézséget a gazdálkodás során. Az erdészet egyik végétől a másikig 150 km-t autózhatunk. Az országban ez a legnagyobb működési területű erdészet. Ebből adódik, hogy sokféle termőhelyen gazdálkodunk: vannak ártéri, homoki és kötött talajú területeink. Van olyan félreeső település és erdőrésztlet, ahova jó, ha két-három évenként jutunk csak el. Ami a munkát illeti, van arborétumunk, vadasparkunk, szarvasgomba-termőterületeink, emellett számos közjóléti tevékenységet folytatunk, továbbá rengeteg magán erdőbirtokossal vagyunk kapcsolatban.

ErFa Hír: A nagy terület miatt kevésbé védhető az erdő. Mi a helyzet a falópasokkal?

A.Z.: Nem jellemző erre a vidékre ez a probléma, talán azért, mert a lakott területektől messzebb vannak az erdeink. Ahol pedig ez a jelenség fokozottan érvényesül, ott a lakott területhez legközelebb nem a mi erdeink vannak. Tehát a mi erdeink mentesek e nyomás alól.

ErFa Hír: Kik dolgoznak az erdészetnél?

A.Z.: A létszámunk elég jelentős, mintegy negyvenen vagyunk. Közülük 18 fizikai állományú dolgozó. De közülük többen nem a klasszikus erdészeti munkakörben, hanem a vadasparkban, illetve az arborétumban dolgoznak. A kimonodott erdészeti tevékenységeket mi csak irányítjuk. A nagy munkák idején több száz ember dolgozik, több tíz teherautót kell kiszolgálni, és sok fakitermelő brigád végzi a munkát, ők mind vállalkozók. Ők végzik az erdőápolásokat is, valamint van néhány közfoglalkoztatott is.

ErFa Hír: Mire a legbüszkébb az erdészetnél?

A.Z.: Minden erdész a magáénak érzi a területét. Nagy önállósággal dolgoznak, és bátran számíthatok rájuk. Kötődnek ehhez a tájhoz, amely nem a legjobb feltételeket adja az erdőgazdálkodásnak, mégis a magukénak érzik ezt a vidéket. Itt minden eredményért meg kell küzdeni, és ebből fakad az a büszkeség, amit tapasztalok közöttük. Arról nem is beszélve, hogy minden egyes fát, amit kivágunk, azt korábban az erdészet telepítette. Itt semmi nem hullott az ölünkbe, hanem a cégnek, az embereknek kellett megküzdeni érte, hogy ma itt ennyi erdő álljon.

ErFa Hír: Van-e üres terület, ahol erdőt lehetne telepíteni?

A.Z.: Van, jelenleg mintegy negyven hektár vár telepítésre. Ezek többnyire az erdeinkhez kapcsolódó egykori szántók. Ezen túlmenően kivitelezőként bekapcsolódunk a települések fásítási programjába is. Ebben az évben komoly erdősítési feladatok állnak előttünk. Most folyik a talaj-előkészítés, de már előre félünk, hogy rövid lesz az ősz, és gondjaink lehetnek a csemetekiemeléssel és az ültetéssel. Itt sok esetben az időjárás szeszélyei szabják meg az elvégezhető feladatok körét. Kötött talajainkon egy kiadós esőzés után szinte lehetetlenné válik a közlekedés és így a munkavégzés.

ErFa Hír: Melyek a legértékesebb választékaik?

André Zoltán erdészetigazgató

A.Z.: Nekünk a tűzifa a legértékesebb választékunk.

ErFa Hír: Mennyi az akác aránya?

A.Z.: Nincs olyan sok, érdekes, hogy az összes területből 56 százalék kocsányos tölgy, cser és kőris. A maradékon osztozik a nemes nyár, a hazai nyár és az akác.

ErFa Hír: Érintette a céget a tölgyvel kapcsolatos piaci hullámmás?

A.Z.: Nem, mert amikor ezeket a tölgyeseket telepítették – a hatvanas években –, azt remélték, hogy hatvan év múlva, tehát napjainkban, itt már rönkök erdőállományok lesznek. Sajnos ezek a termőhelyek nem alkalmasak arra, hogy rönk méretekkel rendelkező faanyagot neveljenek. Többnyire levegőtlen, tömör, kötött talajokon tenyésznek ezek az állományok, s itt a gyökérzet csak időszakosan képes felvenni a vizet a talajból.

Nagy L. – Zétényi Z.

Márton-napi liba-lakoma Szolnokon

2012. november 14. „Szent Márton püspök az éjjel erre járt, üzenete saájáról saájra jár. Minden ember a télre készüljön, s Márton napján libát süssön.”

A NEFAG ZRT. minden évben több alkalommal is vendégül látja a térségben lakó fogyatékkal élőkét térítésmentesen, akár egy napra, vagy tábori foglalkozás keretein belül. November 7-én, szerdán Szent Márton-nap alkalmából egész napos programot szervezett számukra a NEFAG ZRT. Erdei Művelődés Háza és Iskola „Szent Márton-napi ludasságok – avagy liba-lakoma?” címmel.

Amíg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szolnoki és monori Gondviselés Háza Fogyatékosok Nappali Intézmény fiataljai és kísérőik közül mindenki meg nem érkezett, addig lehetőségük volt levelet elővárázsolni papír alól; termésekből, erdő kincseiből különböző állatfigurákat készíteni, emellett még a fotós műhelyben mulatságos, libás képet is készíthettek. Igyekeztek a szervezők, hogy minél többet legyenek a fogyatékkal élők a friss levegőn, mivel sok időt töltenek a négy fal között. Miután megérkezett mindenki, a kemence mellett fogyasztották el a tízórait: libatepertőt, libazsíros kenyeret, és kemencében sült krumplit. Ezután a Szent Márton-napi népi hagyományokat elevenítették fel (...) (ForestPress)

Aki beleszeretett az erdészkedésbe

Beszélgetés Baranyai Andrea csemetekert-vezető erdésszel

Andrea eredetileg gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnökként végzett, de idővel kedvet kapott az erdészkedéshez.

A NEFAG-nál közmunkásként indult a karrierje, közben elvégezte a szegedi erdészeti technikumot. A képesítés megszerzését követően előbb beosztott erdész, majd a Mikebudai Csemetekert vezetője lett.

A kertben a nagy forráság ellenére az asszonyok hajladosza gyomlálják az akáccsemete ültetvényt.

Behúzódnak a hűvös irodába, ott folytatjuk a beszélgetést.

Erdészeti és Faipari Híradó: Milyen fajok csemetéit nevelik?

Baranyai Andrea: akácot, szürkenyárat, kocsányos tölgyet, háromféle nemesnyár klónt, az olaszt, a Kopeckyt és Pannóniát. Az egyéves akáccsemetéink 1,5–2 métereseek, amiket a vevőink rendszerint megcsodálnak. Ezeken kívül hibrid kukorica termesztéssel is foglalkozunk. Kizárólag olyan alapanyaggal foglalkozunk, amelyet nem kell címezni.

ErFa Hír: Saját felhasználásra vagy eladásra nevelik a csemetét?

Baranyai Andrea csemetekert-vezető

B.A.: Főként saját felhasználásra, de a maradékot természetesen értékesítjük. A csemetetermesztés mezőgazdasági ág, erősen függ az időjárástól, a kórokozók, károsítók évi mennyiségétől. Ha valamilyen gond támad, a mendei csemetekert kisegít bennünket. Ott is termesztik ezeket a fajokokat.

ErFa Hír: Mekkora mennyiségeket képzeljünk el?

B.A.: Akácból mintegy 400 ezer, nemes nyárból 150 ezer, szürkenyárból 300 ezer, kocsányos tölgyből 70 ezer csemetét adtunk ki évente.

ErFa Hír: Hogy zajlik a kiemelés és a szállítás?

B.A.: Összel, ha eljön az ideje, az erdészetek értesítenek bennünket, hogy ültetésre elő van készítve a terület, akkor kiemeljük, és egy vállalkozó szállítja az ültetés helyszínére.

ErFa Hír: Milyen kiszorításban szállítják?

B.A.: Háromféle tételbe csomagoljuk: a 40–60 cm-eseket százaz kötegbe, a 60–100-asokat ötvenes kötegbe, a 150–180 közöttieket harmincasával kötegeljük, a 120 cm-eseket és a 180-as nemesnyárat tízes kötegbe. Kiemelés után a kisebb csemetéket általában elvermeljük, és másnap jönnek értük. Szállítás előtt pedig locsoljuk a kötegeket. A szállításnál ragaszkodunk a csemeték takarásához. Az ültetés helyszínén is általában elvermelik a csemetét.

ErFa Hír: Hogyan védekeznek a károsítók ellen?

B.A.: Egy vállalkozó kéthetente permetezi az ültetvényeket. Évenként tartanak növényvédelmi szemlét, amivel igazolják, hogy egészségesek a csemetéink.

ErFa Hír: Hányan dolgoznak a csemetekertben?

B.A.: Öt közmunkás, egy fizikai dolgozó és egy gépezelő.

Z.Z.-N.L.

„Látjátok, ezt is én ültettem”

Gulyás József kerületvezető erdész vallomása a szakmáról

Pusztavacs környékén sok erdőről elmondható a címbe írt kijelentés. Gulyás József az elmúlt 40 évben nem télenkedett, áldozatos munkájával jelentősen hozzájárult Magyarország erdőszélességének növeléséhez.

Gulyás József: Itt zömében akác állományok vannak, de van valamennyi tölgy és minimális fenyő is – avat be minket a részletekbe a kerület gazdája.

Erdészeti és Faipari Híradó: A vállalkozói helyiek vagy máshová valók?

G.J.: Nem idevalósiak, a tágabb környékből valók. Az eredetileg itt dolgozó művelők és használók már kiöregedtek. Volt olyan időszak, hogy Örkényre és Albertirsára is 20–20 vagonos irányvo-

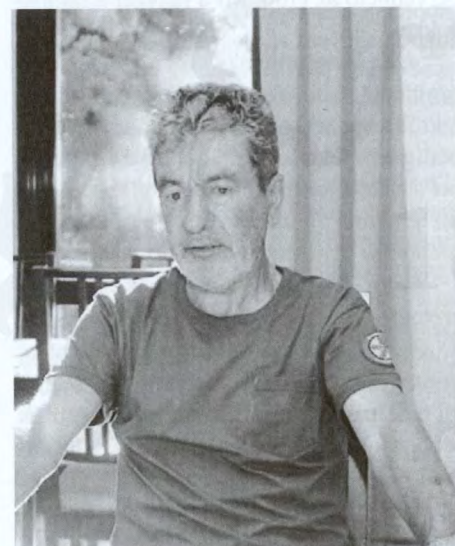
natokat kértünk. Alig győztem ide-oda szaladgálni. Jelenleg már csak nagykőrösi vagonfeladásunk van.

ErFa Hír: Milyen választékokat termelnek?

G.J.: Arra törekszünk, hogy minél több ipari fát tudjunk kihozni. A mostani 19 hektáros akáctermelés mintegy 60 százaléka ipari fa, 40 százaléka tűzifa. Az ipari fa jobbára rönk és oszlop. Ezekből megy a mikebudai és a csévharaszi fűrészüzembe, de a többségét belföldi vevőknek értékesítjük.

ErFa Hír: Mi a helyzet a vaddisznóval?

G.J.: Két kertünk van, a nagykőrösi és a pusztavacsi. Mindkettőt gyakorlatilag le kellett „nullázni”. Eddig még nem volt pozitív ASP-esetünk, elhullott disznót még nem találtunk. Időnként adunk mintát a mandulából és a szívveréből. Dámunk és

Gulyás József kerületvezető erdész

őzünk van. De ez a vidék nem mezőgazdasági területekkel szabdalva van, ahol a legjobban érzi magát az őz. Az itteni őzbaktrófea csak a töredékét adja az alföldi mezőgazdasági területeken élőkének.

ErFa Hír.: Kik a vadászvendégeik?

G.J.: Jobbára külföldiek, de a vírus-helyzet miatt ez megváltozott, és idén magyarok jöttek zömében. Ők pedig nem a legnagyobb bikákra mentek. A kilővé-si tervünket teljesítettük. A felújításokat pedig kénytelenek vagyunk bekeríteni. A mi területünkön is megjelent a sakál, több példány került már terítékre. Szinte naponta kint vagyunk és mozgunk a területen, igyekszünk megállítani a terjedését.

ErFa Hír.: Milyen fegyverei vannak?

G.J.: Van egy céges sörétes és egy céges golyós fegyverem.

ErFa Hír.: Tagja valamelyik vadász-társaságnak?

G.J.: Nem, de jó régen meghívtak egy vadászatra, fácánra mentünk, és felaján-lották, hogy lépjek be. Igen ám, de közben megsöréteztek egy hajtót. Egész estig ott kellett állnunk a helyünkön a helyszínelés miatt. Nem a hajtó volt hibás, az egyértelmű volt. Hazafelé megmondtam az invitá-

Gulyás József

lónak, hogy itt nem akarok tag lenni. De máshova sem jelentkeztem azóta sem.

ErFa Hír.: Mi tartotta meg ezen a vidéken a pályafutása során?

G.J.: Negyvenkét éve vagyok itt. Elsősorban a szakmaszeretet. Mert ki az, aki meg van elégedve a fizetésével? Talán a milliomosok.

ErFa Hír.: A szakma melyik részét, mozzanatát kedveli a legjobban?

G.J.: Ha egy véghasználat után sikere-sen felújítom a területet, akkor kiviszem a családot és megmutatom nekik: Látjátok, ezt is én ültettem.

ErFa Hír.: Hány év van még a nyug-díjig?

G.J.: Még négy év.

ErFa Hír.: Elmege majd nyugdíjba?

G.J.: Azt még meg is kell érni. Még nem tudom, mert lehet, hogy otthon meg-zavarodnék – neveti el magát a kerület-vezető.

ErFa Hír.: Ha felső vezető lenne ennél a társaságnál, akkor melyik ágazat irányába fejlesztené a céget?

G.J.: Az erdő, ami fönntartja a gazdasá-got. Arra kell odafigyelni.

N.L. – Z.Z.

Epizódok a „békeharcos” időkből

„Vacs-pusztá a 19. században népesült be újra. Előbb tanyák jelentek meg területén, majd a templomrom körül megkezdődött a mai község kialakulása. A 19. század végén Pusztavacs déli és nyugati határában nagyarányú erdőtelepítések zajlottak, ekkor alakult ki határának hatalmas erdővel borított mai képe is.”

„Az 1980-as évek első felében az ország közepéhez közel eső nagyréten óriási tömegrendezvényeket, úgynevezett Béke-fesztiválokat tartottak. A rossz szervezés miatt a falura nehe-zedő nyomás azonban hamarosan kiváltotta a pusztavacsiak elégedetlenségét. A fokozódó tiltakozás miatt 1985 után a Béke-fesztiválokat megszüntették.” (WIKIPÉDIA)

Az ország közepét mutató Jel-toronyhoz és az 1984-es pusztavacsi békefesztivál helyszínére is ellátogattunk. Itt idéz-te föl emlékeit Gulyás József:

– Akkor már az erdészetről dolgoztam, s nekünk is volt itt egy bemutató sátrunk. Azon túl, hogy magyaráztuk a látniva-lókat az érdeklődőknek, beosztották rendőrök és katonák mellé rendezőnek is. Ellenőriztük az árusokat, kiszűrtük az ádrági-tókat. A rendőrség az erdőben el volt tüntetve, mert ugyebár ez békefesztivál volt. Köröskörül az erdő tele volt rendőrrel. Aztán,

ahogy kitört a bal-hé, mindenkit ütöt-tek, vágtak, rúgtak.

Úgy emlék-szem, hogy ami-kor a műsorve-zető bejelentette, hogy a P. Mobil nem fog fellépni, akkor szabadult el a pokol.

A mai békés körülményeknek megfelelően egy kíváncsi ürge dugta ki a fejét a biztonságos lyukából, és kezdett érdeklődve körülnézni...

Mi történik a közel 19 hektáros Pusztavacs 126 A erdőrészletben?

Változatos, néhol „elvadult tájon gázolunk”, itt egy erdei pihenőpark színpaddal és játszótérrel, ahol éppen egy nagy gyermekcsoport foglalkozása zajlik. Kissé odébb romépüle-tek tűnnek elő a fák takarásából. Ez valamikor a helyi erdész szolgálati lakása volt. Tovább haladva éktelen kutyaugatás-ra lesünk figyelmesek. Kaukázusi ebek és villanypásztor is védi a járókelőktől és rosszindulatú betérőktől a fák között rejtőző minipalotát. Amint a kerületvezető úrtól megtudjuk, egy holland család vert tanyát, épített komoly házat az erdő közepén.

Ahogy közeledtünk a tett színhelyére, egy őzcsalád és két dámtehén a borjaival váltott át az úton.

Épp egy vállalkozó brigádja végzi a termelést az akácos-ban. A választékok a következők: 2,50-es akácűrészrönk, 2,50-es oszlop, 3 méteres akácoszlop, 2 méteres oszlo-pok, 4 méteres oszlop, szíjácsmart oszlop, 80 cm-es akác fagyártmányfa, 150-es fagyártmányfa és a tűzifa. Akad még egyéb keményfa is, például meggy, amely csak a tűzifa mére-tet üti meg.

Azért ekkora területet vágnak, mert nem haladhatja meg a 20 hektárt az egybefüggő tarvágás.

A vágásterület szélén már bevetésre készen várakozik a kamion, amely elszállítja a letermelt faanyagot.

Bagi István a Jászság aranyáról

Sokszor mondják, hogy a szarvasgombát aranyárban mérik, hasonlóképp keresik a földben. Valójában a szarvasgombák többségének ára inkább a többi ritkább fűszerekéhez hasonló. A NEFAG-gal, illetve a Jászsággal való kapcsolat magyarázata pedig az, hogy az itteni földben és különösen a jászsági tölgyesek gyökere körül jól érzi magát a földalatti gomba. Nem túlzás: itt találhatók a nyári szarvasgomba legkiválóbb gyűjtőhelyei. Mindez korábban inkább gondot, mint örömet – pláne hasznot – hozott. Aztán a cég „integrálta”, a rejtőzködő kincssel való foglalkozást.

Bagi István

A szarvasgomba a NEFAG-nál már nem csak kuriózum, nem csak színesíti a termékpalettát és nem egy ember hobbi-ja, esetleg tudományos önmegvalósításának tárgya. Komolyan számolnak a szarvasgombával, azaz már nem mellékes gyűjtőgetésről van szó. A kincset rejtő területek gondozásától a saját márkás, feldolgozott termék piacra viteléig foglalkoznak vele.

Nem volt persze egyszerű, amíg idáig jutottak. Mégis csak erdei „melléktermékről” van szó, és bár gomba, de nem olyan, mint a többi, és főleg nem annyit ér... Mivel – talán az ára miatt – divat is lett, szedte, rabolta aki érte, nem törődve a következményekkel. Szükség volt a szabályozásra. Ez 2013-ban történt meg. Ez, no meg az Olaszországban „mellékesen” szerzett tapasztalatok indították el a szarvasgomba nefagos karrierjét.

A szarvasgomba-ágazat vezetője, Bagi István persze nem csak „felülről”, akár a nemzetközi piac oldaláról tekint a trüfflára, hanem „alulnézetből”, mintegy a folyamat elejéről kezdi a bemutatást:

Bagi István: Kötelezően kell egy jó kutya, aki ugyanúgy tanul, vizsgázik, jogosítványt kap a gyűjtésre, mint a gazdája. Aztán ennek birtokában, regisztrációs díj ellenében egy-egy erdőrésze pályázaton elnyert jog alapján indulhat a keresés. Mindez nagy előrelépés ahhoz képest, ahogy régebben történt.

ErFa Híradó: Vagyis szabályozatlanul...

B.I.: ...szabályozatlanul és inkább gazdátlanul, ugyanis az erdő tulajdonosa – esetünkben a kezelője –, számára csak a gond maradt: ellenőrizni, büntetni, vitatkozni valamiről, ami nem is volt sem szakmailag, sem jogilag meghatározva.

ErFa Hír: Ez végül megtörtént, de nagyban mégis csak a Nefag mozdult a lehetőségre.

B.I.: Mondjam azt, hogy „mert itt a legjobbak az úgynevezett termőhelyi adottságok.” Ez azonban legfeljebb fél igazság. Kellett először is, hogy itt a vezetésnek már volt rálátása a szarvasgombára. Ezekre alapozva aztán a gazdasági, érdekeltségi rendszer kidolgozása volt a fő feladat. Vagyis, hogy ne csak mindenki más, a cégünk is részesüljön a gomba hasznából. No meg a számunkra fontos – és a további jó gombatermesztésre tekintettel – erdő, a faállomány se károsodjon. Leegyszerűsítve, el kellett érni, hogy a hosszabb szerződéssel lekötött, illetve pályázatattal kiválasztott gyűjtő minden értelemben vigyázzon a gombára, az erdőre. A lényeg, hogy maradt/lett gomba, lehetett számolni vele egészen odáig, hogy 250 milliós költséggel bele mertünk vágni a feldolgozóüzem építésébe, amit egy éve vettünk birtokba.

ErFa Hír: Aztán a NEFAG-erdők minden gombája ide kerül.

Bagi István növénytermesztést tanult, de a diplomadolgozatát már gombából írta. Hobbiból madarászkodott, erről váltott a gombára. A szerencsének köszönhetően ott lehetett a szarvasgombász baráti kör alakulásakor 1997-ben az ELTÉ-n, ahol kevés „mezei” szarvasgombász volt, vagyis jókor volt jó helyen, már ami a későbbi pályáját illeti. „Mezei” szarvasgombász ugyanis rajta kívül nem volt. Aztán – még mindig csak a hobbijához – Olaszországból hozzájutott egy kiképzett keresőkutyához. Az országban ez volt az első. 1998-at írtunk...

Így indult a gombász, pontosabban, szarvasgombász karrier.

Bagi István és munkatársa

B.I.: Ez egyáltalán nem biztos. A szarvasgombagyűjtési hozzájárulás birtokosa megfizette a bérleti díjat, viheti a piacra is, más kereskedőhöz is. De többnyire hozzánk hozzák az árut, amit mi már nem kényszerűségből azonnal, hanem a piaci viszonyokra tekintettel, vagy akár feldolgozva, a mennyiségi előnyöket kihasználva lehetőleg jókor, jó helyen értékesítünk.

ErFa Hír: Mi lesz a jászsági, kunsági szarvasgombából?

B.I.: Külföldi étteremben ízesít, vagy ipari felhasználásra kerül, azaz konzerv, vagy bármely élelmiszer ízesítésére használják.

ErFa Hír: Ahogy majd itt Szolnok is...

B.I.: Egyelőre még az elején tartunk, vagyis a termékfejlesztésnél, de már tízegynéhány saját márkás termékünk van.

Nagy László

Aki a beruházásokat menedzseli

Beszélgetés Magyar István vadgazda mérnökkel, műszaki és vadászati vezetővel

Magyar Istvánról elmondható, hogy választott munkahelye iránt messzemenő-kig lojális. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy már a gyakornoki idejét is a NEFAG-nál töltötte, és most is itt dolgozik. Pályafutása alatt megízlelte és megszerette a közoktatás világát is, ugyanis tíz évig egy tiszafüredi középiskolában oktatott és nevelt. Részen faipari ismeretek, részen környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó tárgyak oktatásának keretében adta át felhalmozott tudását a felnövekvő nemzedékeknek. Azonban szíve visszahúzza szeretett cégéhez. Amikor visszatért a vadgazdálkodást és a beruházások irányítását kapta feladatátul.

Magyar István: Ami a fotókon látható épület – mutat körbe a tárgyaló falait díszítő fényképekre –, az szinte kivétel nélkül az elmúlt tíz évnek az eredménye. Többek között a pusztavacsi vadászház és az erdészet épülete, a monori erdészeti központ, valamint a karcagi vadászház, és a társaság központi épületének kialakítása. Ezek komoly beruházások voltak, és pénzben kifejezve is jelentős értéket ütnek meg.

ErFa Hír: A pénzügyi feltételek honnan származtak?

M.I.: Jelentős részen saját forrásból.

ErFa Hír: A hallottak alapján nem is olyan „kispályás” erdőgazdaság képe rajzolódik ki...

M.I.: Az erdőterületét illetően a kisebbek közé tartozik. De számos olyan piaci mutató van, amelyek alapján kiemelkedők a társaság adatai. Árbevétel-arányosan az első tízben vagyunk.

ErFa Hír: Az eredmények elsősorban termőhely- vagy területfüggőek?

M.I.: Működési területünk Jász-Nagykun-Szolnok megyét és Pest megye délkeleti részét foglalja magában, ami kellőképpen nagy terület. Azonban erdő-sültsége alacsony, ráadásul az erdők egymástól sok esetben távol találhatók. Ezen körülmények miatt sok esetben komoly logisztikai szervezés szükséges a munká-

latok gazdaságos kivitelezéséhez. A termőhely sem mondható kedvezőnek, sok a kötött talajú terület, ahol a talajművelés időpontjának helyes megválasztása kulcskérdés. Homokterületeinken a nyári forrázó hőhullámok és az aszály nehezíti a gazdálkodást. Azonban megfelelő tervezéssel és lelkiismeretes munkával ezek az akadályok megúgorhatók, és eredményes gazdálkodás folytatható. Cégünk ezt a tevékenységet üzi profi szinten, az eredmények elsősorban ennek köszönhetők.

ErFa Hír: Hogyan viszonyulnak a Tiszához?

M.I.: A Tisza folyó hullámterében gazdálkodunk. Mindenekelőtt óvjuk ezt az értékes élőhelyet, és igyekszünk természetközeli módszerek alkalmazásával kezelni a ránk bízott erdőket. A hullámterek kiváló termőhelynek számítanak, így az itt termelt faanyag minősége is osztályon felüli. Ezzel együtt komoly nehézségek is támadnak e téren. Kezdve az abiotikus tényezőkkel, mint például az árvíz kártételeivel, az utóbbi időkben egyre gyakoribbá váló hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékkal és az ezek következtében kialakuló kényelmetlenségekkel. A faanyag kiszállítása a területekről ezekben az időszakokban nem lehetséges, ami további megoldandó problémákat generál.

ErFa Hír: Mi a helyzet a vadászattal?

M.I.: Az árbevétel tekintetében nem tudunk versenyezni a faanyag-értékesítéssel, azonban ez nem is célunk. Társaságunknál nagy múltú hagyományai vannak a vadászatnak, amelyeket a kollégák is előszeretettel ápolnak. Két kiemelkedő területünk van, Karcag környéke az apróvadás terület, a pusztavacsi pedig a nagyvadás. A vadászház annyiban kulcsfontosságú, hogy ha nincs, akkor az alapjában korlátozza a külföldi vadászok fogadását. A külhoni vadászok pedig elvárják a magas színvonalat. Így ennek a szolgáltatásnak a többletköltségeivel együtt kell élnünk. De az elégedett vendég sikerünk alappillére.

ErFa Hír: A vaddisznópestis probléma hogyan oldódott meg?

M.I.: Két lehetőség volt: vagy építünk még egy sor kerítést a vadaskert

Magyar István vadgazda mérnök

köré, vagy a vaddisznóállományt lenulázzuk. Az utóbbi mellett döntöttünk, annak ellenére, hogy nem voltak jelei a betegségnek. A dupla kerítéssel sem láttuk biztosnak azt, hogy ne juthatna be a fertőzés. Így a pusztavacsi kertünkben jelenleg csak dám van.

ErFa Hír: A gombafeldolgozó üzem is a közelmúlt beruházása...

M.I.: 2019–2020-ban fejeztük be az építkezést és szereltük fel a gépészeti berendezéseket.

ErFa Hír: Honnan tudták, hogy miként nézzen ki és mit tartalmazzon egy ilyen üzem?

M.I.: Széles körű kutató és feltáró munkát végeztünk ezen a téren: milyen termékeket szeretnénk előállítani, ehhez milyen gépek szükségesek, mi a technológiai sorrend stb. Ezzel az üzemmellel tulajdonképpen a friss gomba értékesítése mellett a felesleg feldolgozásával, vagy értékesítési gond esetén a hozzáadott értékkel javítjuk a gazdaságosságot. Meg kellett tanulnunk, hogy melyek azok az élelmiszerek, amelyekhez a szarvasgombát társítva az értékét növelhetjük. Egy ilyen termék például a szőlőmagolaj, amely hordozza a szarvasgomba íz- és illatanyagait. Fontos része a munkának a párhuzamosan zajló piackutatás és az innováció. Ezen túl pedig a piac megtartása. A termékeinket a prémium kategória felé igyekszünk vinni. Sajnos a Covid-helyzet nagyon megnehezítette az ilyen irányú lépéseinket.

Nagy L. – Zétényi Z.

Fölavatták a NEFAG Zrt. szolnoki Ökoturisztikai Központját

2007. augusztus 28. – A komplexum közel kétszáz millió forintos beruházás eredménye

Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, Herbály Imre, az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságának alelnöke és Horgosi Zsolt vezérigazgató társaságában átadta rendeltetésének a NEFAG Zrt. szolnoki Ökoturisztikai Központját.

A Széchenyi Parkerdő Erdei Művelődési Házában helyet kapott létesítmény hazánkban különlegességnek számító gerendaház, amely csupán látványnak is megkapó. A háromszintes, zömök építmény nem emelkedik ki a fás környezetből. Az épület belső kiképzése pedig mintaként szolgálhat a hasonló célú és funkciójú objektumoknak.

Az ünnepség hangulatát klasszikus fuvaladallamok, elragadó gyermekdalok és néptáncosok bemutatója tette bensőségesé. (...)

Az agrárminiszter beszédében többek között kiemelte, hogy az erdészet elsődleges feladata továbbra is a gazdasági tevékenység, a fatermesztés, de egyre fontosabb szelete az erdészek munkálkodásának a közjóléti szolgáltatás is. A közjóléti funkciókkal kapcsolatban felhívta a figyelmet arra is, hogy egy ilyen létesítmény a legolcsóbban teszi elérhetővé a rekreációs lehetőségeket, a sétát, a kerékpározást, sőt a lovaglást. A vadaspark pedig alkalmat nyújt a különböző korosztályoknak, hogy megismerjék egyrészt a vadon élő állatokat, másrészt az egykori falusi gazdaságok természetes faunáját is. Véleménye sze-

rint az itt elsajátítható természetes gondolkodásmódnak egyre nagyobb lesz a szerepe.

A miniszter nem felelte el megemlíteni az éghajlatváltozással kapcsolatban az erdő szabályozó szerepét és az erdőtelepítés fontosságát sem. Ezeket a feladatokat az elhivatott erdészek kitűnően ellátják. Hangsúlyozta, hogy nem áll szemben a természettel sem az agrár-gazdálkodó, sem az erdész – szemben bizonyos szélsőséges szervezetek véleményével. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy ezek az aggodalmak megalapozatlanok, az erdőt nem kell félteni az erdészekről, a termőföldet a gazdálkodóktól, akik generációk sora óta művelik. A jövő generációja is ebből akar és fog megélni, úgy hogy fenntartják a kultúrállapotot. (...) **ForestPress**

Uniós oltalomban részesült a Jászsági nyári szarvasgomba

Az Európai Bizottság augusztus 19-én kihirdetett rendeletével a Jászsági nyári szarvasgomba elnevezést uniós oltalomban részesítette. Az oltalom alatt álló földrajzi jelzés a nyári szarvasgomba (*Tuber aestivum Vittad.*) föld alatti gombafajnak a megjelölt földrajzi helyen összegyűjtött, friss helyi változatát jelöli. Termőterülete az Észak-Alföldön, a Tarna és Zagyva völgyében elhelyezkedő Jászságban található. A Jászsági nyári szarvasgomba leginkább a tölgy, a mogyoró és a gyertyán gyökérzetén telepszik meg természetes módon, de ültetvényeken, úgynevezett Trifla-kertekben is terem.

A Jászsági nyári szarvasgomba egyedi illata leginkább főtt kukoricára vagy pörkölt és erjedt árpamalátára emlékeztet, amelyet a frissen kaszált füre jellemző illat kísér. Íze intenzív, a finom dióra hasonlít. Május végétől augusztus végéig terem, szemben a többi szarvasgombával, amelyek csak novemberig.

A jászsági szarvasgombász hagyományok ápolása érdekében Jászszentendrőn működik az ország első szarvasgombász-múzeuma. A Magyar Szarvasgombász Szövetség minden évben Jászszentendrőn, a „szarvasgomba fővárosában” tartja éves szezonnyitó rendezvényét, valamint a Szent László Szarvasgomba Lovagrenddel közös szarvasgombász ételek főzőversenyét.

A Jászsági nyári szarvasgomba 2016-ben elnyerte a „Hagyományok-Ízek-Régiók” (HÍR) védjegy használati jogát. Előszeretettel használják rá a „jászsági fekete gyémánt”, a „Jászság aranya”, vagy a „jász trifla” jelzőket, amelyek jól mutatják, hogy a terméket igen nagy becsben tartják. A termőtáj egyedülálló terméke magas áron értékesíthető a hazai és külföldön.

ForestPress

Svájci szarvasgomba kutatók a NEFAG Zrt.-nél

2013. április 22. – Magyarországon, természeti adottságai révén, kiváló szarvasgomba termőhelyek találhatóak.

A NEFAG Zrt. 2008. év óta foglalkozik aktívan a nyári szarvasgomba hasznosításával. Célkitűzései között szerepel gombatermő ültetvények létesítése, illetve a szarvasgomba szempontjából kiemelt jelentőségű erdők rendeltetésének megváltoztatása, fatermesztési cél helyett földalatti gombatermesztési célra. Az érintett területeken figyelemmel vannak az erdőfelújítások célállományainak megválasztásakor is a földalatti gombákra.

Az ország egyik legjobb szarvasgomba lelőhelyei a Jászságban lévő tölgyesekben találhatóak.

Március elején érkeztek a svájci Swiss Federal Research Institute WSL kutatói: Simon Egli, Ulf Büntgen, Dani Nievergelt, Magyarországra, a Jászságba. A NEFAG Zrt. területén végeznek vizsgálatokat a szarvasgomba fenológiai és ökológiai igényeinek felderítésére.

Céljuk, hogy a négy éven át tartó vizsgálatok során tanulmányozzák a szarvasgomba ökológiai, fenológiai és növekedési dinamikáját, tovább feltárják a gyűjtés esetleges hatásait a triflára.

A kutatás során három hetenként ellenőrzik a leviszáztatott kutyák által gyűjtött gombák mennyiségét, tömegét, érettségét és DNS analízis céljából mintát is vesznek belőlük. (...)

Szilágyi Annamária

Megújul a soproni Alma Mater

Beszélgetés dr. Fábián Attilával,
a Soproni Egyetem rektorával

A Soproni Egyetem 2020 augusztusában az elsők között lépett a modellváltó egyetemek sorába. Megalakult a Soproni Egyetemért Alapítvány, amely átvette az intézmény fenntartói jogait. A patinás intézmény szellemiségében is a megújulás útjára lépett, a fenntarthatósággal kapcsolatos képzési és kutatási területeket tűzte a zászlójára. Hagyományokról és megújulásról beszélgettünk dr. Fábián Attila rektorral, ezúttal már maszk nélkül.

– Egy korábbi interjúban hivatkozt az egyetem korábbi professzorára, Kosztka Miklósrá, mint példaképére. Mire gondolt?

– Ha valaki jól ismerte Kosztka professzor urat, akkor tudta, hogy nagyon szigorú, minden tekintetben nagyon következetes, aki hihetetlen odaadással igyekezett átadni a tudását. A hallgatók reggel hattól este hatig bármikor fordulhattak hozzá, és mindenben segített. Ez a fajta didaktikus építkezés a műszaki tervezésben elengedhetetlen. Ez jellemezte őt. Amikor eljött a vizsgaidőszak, akkor ugyanazzal a következetességgel és szigorral kérte számon az anyagot. Az én filozófiám is hasonló. A szorgalmi időszakban mindent megadni a hallgatónak, és a vizsgán pedig következetesen számon kérni. Kosztka professzor is az volt a jellemző, hogy kevésbé a taxatív tudásra volt kíváncsi, hanem inkább

az építkező, gondolkodó, rendszerszemléletű tudásra. Én is ugyanezt követtem. Ő volt a diploma konzulensem is. Tudtam, ha őt választom, akkor a választott szakmát, az útépitést, jól elsajátítom. A diplomaterveket útépitésből készítettem, egy Lillafüred fölötti területen, Csipkéstető közelében kellett három kilométeres szakaszt tervezni dolinákkal súlyosbított terepen.

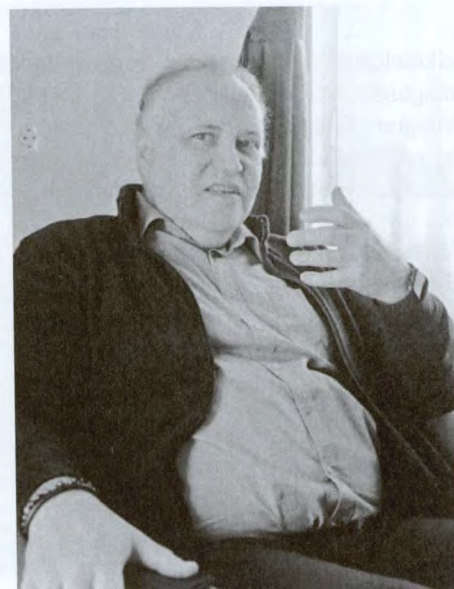
– A hallgatók bevonása Önnek is szívéigye lett. Úgy tudjuk, megvalósult például egy hallgatói faültetés...

– Még nem, ez a következő ültetési időszakban, novemberben valósul meg. Az Országfásítási Programhoz kapcsolódva 2021-től minden évben egy-egy fát ültetünk el az őszi félévre beiratkozott valamennyi első hallgatónk után. Jelképes üzenetnek szánjuk, amivel kifejezzük egyetemünk elkötelezettségét a fenntarthatóság, a természet kezelése iránt. Mindamellet ez üzenet az egyetemre jelentkező fiataloknak is: nálunk olyan helyre érkeznek, ahol a természet iránti elköteleződés, a fenntartható jövőbe vetett hit értékné számíthat, amiért aktívan cselekszünk is.

– Van hozzá terület?

– Igen, a Harkai plató, a Harkai lőtér közelében, ahol a Tanulmányi Erdőgazdaság meglévő erdejéhez tudunk csatlakozni. Közvetlenül az út melletti terület, könnyen el is érhető.

– Lehet, hogy ez egyfajta zárandókhely lesz?

Dr. Fábián Attila rektor

– Annál is inkább, mert azt szeretném, hogy ez a „Húség erdeje” legyen. Egyrészt azért, mert remélhetően majd vissza-vissza járnak a végzett hallgatók az évfolyamuk erdejéhez, másrészt pedig idén, 2021-ben van 100 éve, hogy Sopron városába költözött az egyetemünk.

– Milyen jubileumi megemlékezést terveznek?

– Külön emlékbizottság dolgozta ki a programtervet. A pontos évfordulóra, szeptember 8-ra tervezett ünnepségek összefonódnak a 2021-es tanévkezdéssel, és a járványhelyzet miatt elhalasztott Valétálás is ebben az időszakban, szeptember 11-én lesz. A hivatalos programok mellett fontosnak tartom a hallgatók aktív megszólítását, így például az egyetemi erdő első fáját is ekkor ültetjük el jelképesen. A várossal egyébként a programok szervezése mellett is szorosan együttműködünk, kiváló a kapcsolatunk a polgármester úrral. Az egyetem nem létezhet a város nélkül, és talán kijelenthetem, hogy a város sem az egyetem nélkül. Ezt a kapcsolatot idén tovább szeretném erősíteni, és nem csupán a centenárium kapcsán. A városban jelentős fejlesztések folynak, megújult a Várkerület, ideért az M85-ös út, felépült az uszoda és még sorolhatnánk. Az egyetem infrastrukturális megújításának tervei is ebbe a sorba illeszkednek.

– Amennyiben az egyetem megfelelő forrásokhoz jut, akkor milyen fejlesztésekre fordítják? Gondolok például az E épület felújítására, a botanikus kert rendbetételére...

– A színvonalas, 21. századi, nemzetközi szinten is elismert oktató-kutató munkához infrastrukturális fejlesztések-

Az Alma Mater főépülete

re is szükség van. A fenntarthatóságért elkötelezett intézményként regisztráltuk magunkat a nemzetközi Green Metric világranglistán, ahol az oktatott tárgyak, az egyetem elhelyezkedése egyértelműen az erősségeinknek bizonyultak, míg jelentős igényként merült fel az infrastruktúra fejlesztése. Az egyetem megújulása egy folyamat, amiben a szervezeti reformok megkezdődtek, és az infrastrukturális fejlesztésekre is készülünk.

– *Ezek szerint az egyes önálló fejlesztések helyett rendszerben gondolkodnak?*

– Igen. Átfogó terveink része a zöldterület fejlesztése, a 17 hektáros botanikus kert megújítása. Valóban szükséges az „E” épület felújítása. Gondolkodunk a kiállítási tereink bővítésében, hiszen sok ezrenyi emléktárgy van a múzeumban, ami nincs kiállítva. Hosszú távon el kell végezni valamennyi épületünk energetikai megújítását, ahol az olajalapú fűtőrendszer helyett megújuló energiaforrásokra szeretnénk alapozni az energiaellátást.

– *Zöld egyetemhez illően...*

– Az egyetem minden fejlesztésének tükröznie kell a fenntarthatóság központi szerepét. Ezért fontos tervünk a könyvtár és a menzaépület helyén felépítendő modern tudásközpont, az ERTI soproni osztályának megfelelő színvonalú környezetben való elhelyezése vagy a sportolási lehetőségeket bővítő fejlesztések. A vendégoktatók számára is színvonalas szálláshelyet szeretnénk, és az egykori „KISZ-ház” helyett az ifjúsági programoknak helyet adó épület kialakítása is szükséges. Olyan átfogó fejlesztési rendszerben gondolkodunk, ami a fenntartha-

Dr. Fábrián Attila (SOE) és dr. Gyuricza Csaba (MATE) rektor együttműködési megállapodást írt alá

tó jövő iránt elkötelezett generáció számára vonzó és élhető környezetet teremt.

– *Ennek szerves része a sport. A mi időnkben még heti két testnevelési óra volt. Hogyan alakul napjainkban az egyetemi sportélet? Mi a helyzet a SMAFC-val?*

– A SMAFC létezik, sajnos kevés egyetemista sportol a szakosztályokban. Többek között működik a tájfutó, a sí és az NB I/B-s kosárlabda szakosztály. A városal egyetértésben a Soproni Sportiskolával közösen dolgozunk az egyetem bázisán egy férfi nemzeti kosárlabda akadémia megteremtésén.

– *Amerikai mintára...*

– Igen. A mai generációk élményközpontúak. Remélhetően egyre többen választják a szabadtéri sportokat, ezért nekünk ezen a téren is szolgáltatnunk kell.

Évzáró 2021-ben

Sportéletünknek nagyon fontos része kell, hogy legyen a tömegsport. Az én időmben számos házibajnokságot rendeztünk, és ezeken a hallgatók kilencven százaléka részt vett. Persze nem elhanyagolható a versenysport sem, sőt ennek vonzása, a szurkolók jelenléte komoly marketing-lehetőség is. Az élsportolók pedig példaképek a fiatalok számára: a mi csapatunk. Elég, ha csupán a SMAFC aranycsapatának tagjaira, Orbay „Cila” Lászlóékra, Tvordy Györgyékra, Bakonyi Gáborékra gondolunk. A meccseken még a csilláron is lógtak a szurkolók. Ezeket az időket szeretnénk visszahozni.

– *Ejtsünk szót az oktatásról is,*

– Ami a lényeg, hiszen ennek érdekében végzünk minden fejlesztést! Az egyetem négy kara egy ernyő alatt helyezkedik el. Ezt úgy hívjuk, hogy fenntarthatósági tudáspark. A hívó szó a fenntarthatóság. A társadalom, gazdaság, természet hármásának összhangja a legfontosabb. Az egyetem karai e három területen működnek. A természet az Erdőmérnöki Karé. A természeti erőforrások hasznosítása, a műszaki innováció a megújult névvél működő Faipari Mérnöki és Kreatív-ipari Karé. Nem elhanyagolhatók azonban a fenntarthatóság gazdasági és társadalmi vonatkozásai sem, amire a Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar és a Benedek Elek Pedagógiai Kar építi a tevékenységét. Szeretnénk erre egy komplex rendszert felépíteni. Ennek az egyetemnek nem pusztán az erdőmérnök-képzés adja az unikális jellegét, hanem az a közösség, aminek a filozófiai magja az erdőmérnök-képzés. Lényeges, és legfontosabb elem az erdő, de ugyanolyan fontos

a köré épülő többi, más képzés is. Ha fa, akkor faépítéssel, ha közgazdaság, akkor például ökoturisztika és a fenntarthatóság egyéb aspektusai, a pedagógiában pedig az erdőpedagógia és az ökotudatosságra nevelés. Tehát ez a közös filozófia áll a középpontban, nem az egyes képzések elszigetelt fejlesztésében gondolkodunk.

– Fontos presztízsszempont, hogy a karok oktatói az egyetemi vezetésben milyen arányban vesznek részt...

– Szeretnék felülemelkedni ezeken a szempontokon, és nem ezek alapján kértem fel a helyetteseimet sem. Selmecbányán is komplex egységben, egymásra utalva élt a bányászat, a kohászat és az erdőszet. Ezek a szakmák kiegészítették egymást. Ma már az erdőmérnökképzés nem elegendő ahhoz, hogy egyetemenként működjünk. A komplexitás úgy néz ki, hogy az erdők kezelése során faanyag keletkezik, ott él a vad, a fát feldolgozzuk, megkötjük a légköri szén, a fából készülő házat és más termékeket a piacon eladjuk, és ezekben a házakban laknak a jövő generációi. Ebből a komplexitásból adódóan az egyetemünk olyan képzéseket nyújt, amelyhez hasonló más egyetem nem tud. A zöld egyetemen szeretnék túllépni, mert mi nem csak zöldek vagyunk, nemcsak a vízhasználatra, meg a szemétkelésre figyelünk, hanem fenntarthatóak vagyunk, amiben a közösség is bennfoglaltatik. A legfontosabb feladatunk a saját identitásunk megteremtése az utóbbi évtized hanyatlásai után. A letisztult énkép megteremtése után nézhetünk körül újabb területek

Munka a laborban

feltárása és beépítése céljából. A jelen koncepció szerint az egyetem arculatát, tudásbázisát, az épületeit, belső harmóniáját, a szakmai kapcsolatok megerősítését és a külső megítélését kell rendbe tenni. Mindez az előttünk álló 3-5 évre éppen elégséges feladat lesz. Azt sem szabad elfelednünk, hogy a mögöttünk hagyott viharvert idők nagyon sok emberi kapcsolatot is megtépáztak. Magam rohanás helyett a megfontolt haladás híve vagyok. Lesz tennivalónk bőven az elkövetkező évekre.

– Kapcsolódva az énképhez... Nemrég megjelent egy finn erdőmérnök dolgozata, amelyben arra figyelmeztet, hogy a mostani pandémia jó alkalom arra, hogy az erdőszakma megerősítse az

identitását. Ezzel a szerző a gondok középebe talált, mert az erdőszakmát, az erdőszet presztízst erősen megtépázták az utóbbi időben. Ez pedig hat a beiskolázásra, a jelentkezők számára és felkészültségére is...

– Ez két dolgot is jelent. Az építő kritikát a szakmától el kell fogadnunk, és be kell helyeznünk a jövő felépítésébe. Másrészt, hogy egy képpel éljek, az erdőgazdálkodás olyan, mint egy köves gyűrű, amelyen az ékkő az egyetem. Egyik sem létezhet a másik nélkül. Ennek érdekében az elmúlt időszakban például végiglátogattam az erdőgazdaságokat, és valamennyi vezérigazgatóval átbeszéltük a jövőépítést.

– A duális képzésről lesz szó?

– Nem, az egy forma, mi a tartalmi elemekről beszélgetünk. Erdészeti tudásközpont kialakításán munkálkodunk a középfokú képzést végző agrárcentrumokkal és az erdőgazdálkodókkal közösen. Egy irányba mutató oktatási-kutatási gondolkodásra van szükségünk. A képzés egyik nagy gondja például, hogy az osztott (Bsc-Msc) képzés idején „elvesztek” műszaki tárgyak, ezáltal szűkültek az elhelyezkedés lehetőségei. Napjainkban mintegy 30 óra a közvetlen, kontakt órák száma. Ez csökkenti a csoportmunka tapasztalati szerepét. A jövő a kötelező kontakt óraszám csökkentése, nagyobb szabadság a hallgatóknak az önállóság terén, és emellett olyan oldalági képzési lehetőségek biztosítása, amelyek elvégzése további szakmai előmenetelt biztosít. Ezzel a hallgató megkapja például az útépités alapjait, és ha visszajön újabb két félévre, akkor felteheti a koronát az erdő-

Emlékszóló a centenáriumra

szeti útéptítés szakmai tudnivalóira. Ezzel jogosítványt szerez az ilyen jellegű tervezői, kivitelezői munkákhoz. Tehát, aki hajt és szorgalmas, az öt év alatt többet diplomá(ka)t szerezhet. Erre nem kötelezhetők a hallgatók, mi a lehetőséget biztosítjuk a számukra. Nagyon nagy lehetőséget jelent ebben a Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. alapítványi tulajdonba kerülése, hiszen el tudunk kezdeni dolgozni a gyakorlati képzés komplex rendszerének kialakításán. A végzett hallgatók így már konkrét gyakorlati tapasztalattal léphetnek be a munkaerőpiacra.

– *Ha jól értem, az értékesíthető szak-tudás bővítését is célul tűzték ki.*

– Így van.

– *A hírekben szerepelt a nemzeti erdőlabor fogalom. Ez mit takar?*

– Ez az erdészeti kutatások összefogását jelenti, az év elején hozzánk csatlakozott Erdészeti Tudományos Intézet és az egyetem kutatásainak integrálását. Az oktatási tevékenység mellett ugyanis a fenntarthatósággal kapcsolatos kutatások is kiterjesztési lehetőséget jelentenek Sopron

számára. Létrehozható egy faipari és kreatív ipari kompetenciaközpont, amely kifejezetten a faanyag hasznosításáról szól. Megvannak az alapok egy humánökológiai kompetenciaközpont létrehozására és kialakítható egy, az agrár távérzékeléshez köthető központ. Nagy feladatot képez a klímaváltozással kapcsolatos kutatás is. Mindez egy teljesen más kutatói belső hálózatot feltételez, amelybe valamilyen kar bekapcsolódik. Szinte mindegyik kutatásnak van ökonomiai, illetve ökológia vonatkozása.

– *Kialakult az alapítványon kívül és belül a pénzügyi, finanszírozási menete, formája?*

– A kialakult rendszer biztosítja az egyetem zökkenőmentes működését. Fontos a fejlesztési források megszerzése, amiben az Alapítvány és az egyetem vezetése jó összhangban dolgozik együtt. Emellett meg kell különböztetnünk a fenntartói alapítványt az egyetem két saját alapítványától. Ezek entitását is újra kell gondolni. Ha például Vancouverből egy idős kolléga szeretné támogatni a

hazai erdőmérnökképzést, akkor meg kell tudnunk mondani, hogy hol, konkrétan milyen célra van szükségünk a segítségre.

– *Ez részben kommunikációs kérdés is. És ha már ide érkezünk... Már nincs Vivat Academia. Lesz újra?*

– A kommunikációnak nagyon nagy a szerepe, és a gondolkodásunkban is fontos helyet kell kapnia. Itt is nyitnunk kell azonban a fiatal korosztály felé, éppen ezért a közösségi médiajelenlétünk erősítése kulcskérdés. Fontosnak tartom azt is, hogy az egyetemen folyó oktató-kutató tevékenység eredményei minél jobban látszódnak a társadalom egésze, az egyes szakmai ágazatok, a partnereink vagy akár az alumni tagjai számára. Hiszen ebben van az erőnk: olyan közösséget képviselünk, ahol hagyománya van a fenntartható gondolkodásnak. Erre alapozva pedig az itt végző szakemberek megoldásokat tudnak kínálni a jövőben az emberiségre váró környezeti, gazdasági és társadalmi kihívásokra. Hiszen mindannyian ezért a jövőért dolgozunk!

Zétényi Z. – Nagy L.

Új vezetők és megújuló szervezet

2021 júliusától új, egyszerűbb szervezeti struktúrában folytatódik az oktató és kutató munka a Soproni Egyetemen. A szervezeti egységek közötti együttműködésen alapuló rendszerben kiemeltebb szerepe lesz az intézeteknek, amelyek a Karokhoz hasonlóan megújult vezetéssel vágnak neki az új tanévnek. Az Erdőmérnöki Karon dr. Heil Bálint kapott megbízást a dékáni feladatok ellátására, mellette dr. Czímber Kornél a megbízott kutatási és külügyi, míg dr. Kovács Gábor a megbízott oktatási dékánhelyettes. Az Erdőmérnöki Karon négy intézetbe szervezve végzik a munkát: dr. Lakatos Ferenc vezetésével működik az Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézet, dr. Király Géza vezetésével a Geomatikai és Kultúrmérnöki Intézet, dr. Rétfalvi Tamás irányításával a Környezet- és Természetvédelmi Intézet, míg a Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézetet dr. Jánoska Ferenc vezeti.

Megváltozott elnevezéssel folytatja működését a Faipari Mérnöki és Kreatívipari Kar, melyet továbbra is dr. Magoss Endre dékán vezet, Joóbné dr. Preklet Edina oktatási és dr. Pásztory Zoltán kutatási dékánhelyettes segítségével. Szintén négy intézet tartozik a kar szervezetéhez: az Alkalmazott Művészeti Intézet dr. Lenkei Balázs, a Faépítészeti Intézet dr. Markó Balázs, a Faipari és Műszaki Intézet dr. Fehér Sándor

és az Informatikai és Matematikai Intézet dr. Hegyháti Máté vezetésével.

A Lámfalussy Sándor Közgazdaság-tudományi Kar dékánja dr. Széles Zsuzsanna, oktatási helyettese dr. Keresztes Gábor, a nemzetközi ügyekért felelős helyettes pedig dr. Nedelka Erzsébet. A Közgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézetét dr. Hoschek Mónika, az Üzleti Tanulmányok Intézetét dr. Koloszar László, az Ökológiai Gazdaságtan Intézetét pedig Pappné dr. Vancsó Judit vezeti.

A Benedek Elek Pedagógiai Kar életét ismét dr. Varga László igazgatja dékánként, helyettesei a kutatási és nemzetközi ügyekben Kissné dr. Zsámboki Réka, az oktatással kapcsolatos kérdésekben dr. Simon István Ágoston. Dr. Molnár Katalin vezeti a Társadalom-Szociális és Kommunikációtudományok Intézetét, dr. Gáspárdy Tibor Zoltán a Művészeti és Sporttudományi Intézetét és dr. Hartl Éva a Neveléstudományi és Pszichológiai Intézetét.

Az idegennyelv-oktatás és a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének fontosságát jelzi, hogy közvetlenül rektorhelyettesi irányítás alá került az Egyetemi Idegennyelvi Központ, a vállalati kapcsolatok fontosságát pedig a Vállalati Kapcsolatok és Innovációs Központ megalakulása mutatja.

A változó világban is van vízióink az erdő jövőjéről

Az OEE bugaci vándorgyűlése

Kitűnő kirándulói időben került sor 2021. augusztus 26-án az OEE 151. Vándorgyűlésére a bugaci Karikás Csárdánál.

Elsőként a házigazda, Sulyok Ferenc, a KEFAG Zrt. vezérigazgatója köszöntötte a vendégeket. Emlékeztetett: „A Duna-Tisza-koze szélsőséges termőhelyi viszonyai között gazdálkodunk. Az itteni erdők túlnyomó része a korábbi futóhomokon létesült. A klímaváltozás fokozott mérvű kihívások elé állítja ezeket az erdőket és az erdőket kezelő helyi erdészeket. Szerencsére teljesen megalapozott az a mondás, hogy a homokon való gazdálkodás kreatívvá tesz! A térségben alkotó erdész elődeink is híresek voltak makacs elszántságukról, kísérletező hajlamukról és feltétel nélküli erdőszeretetükről, de ez manapság sincs másként!”

A vezérigazgatót követően Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke köszöntötte a vándorgyűlés résztvevőit. A soproni Alma Materre emlékeztetett, ahonnan '56-ban kénytelen volt elmenekülni 24 oktató és majd' kétszáz hallgató, akik Vancouverben találtak második otthonra. Isten éltesse a magyar erdészeket! – zárta gondolatait a térség országgyűlési képviselője.

Ezután Kiss László, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke következett. Részletes, elemző beszédében többek között emlékeztetett arra, hogy csak különlegesen súlyos történelmi helyzetekben maradt el a vándorgyűlés, mint az utóbbi évben a Covid miatt. „Sosem adjuk fel a vándorgyűlés ügyét!” – figyelmeztetett. Kiemelte az alföldi embert magasra emelő egészséges törekvést, munkabírást, leleményességet és alkalmazkodást, mert erdésznek lenni az erdő istenadta hazáján kívül, a legnagyobb kihívás és felelősség. Biztató eredményként említette: Az erdészeti ágazat ökoturisztikai fejlesztései, programjai sikerrel szolgálták ki a növekvő igényeket, ezért reflektorfénybe került az erdő és az erdészek jelentősége, társadalmi szerepe.

Hangsúlyozta, az OEE hagyományai szerint segítjük a magyar identitás megmaradását, az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai helyi csoportjainkkal egy unikális, Kárpát-medencei magyar egyesület képét mutatjuk meg. Ma már a tagságunk több mint tíz százaléka határon túli illetőségű.

Az Erdei Vándortábor Programot az egyesület legnagyobb, legsikeresebb közönségkapcsolati és erdőpedagógiai mozgalmának nevezte.

A szakmai kapcsolatokról szólva elmondta, hogy az Agrárminisztérium stratégiai partnereként, szoros együttműködésben állunk az Erdőkért Felelős Államtitkársággal.

Hasonlóan jók a kapcsolatok a meg erősödő Soproni Egyetemmel is.

A társadalmi szervezetek között föl sorolta a MEGOSZ-szal, a FAGOSZ-szal, a PRO SILVA Hungáriával és a Nemzeti Agrárkamarával működő kapcsolatokat,

viszonyokra szabott, már bevált erdőkezelési módszerekre is alapozó megközelítések szükségessége.

Az elnök a cselekvés két irányát jelölte meg: Egyrészt határozottan fel kell lépünk a nem kellő mértékben átgondolt direktívák kiigazítása érdekében. Másrészt el kell érünk, hogy tudományokat integráló, a legújabb trendeket ismerő felkészültségünk hiteles és elfogadott legyen.

Felhívta figyelmet arra, hogy az évszázadok alatt kimunkált gazdálkodási módok szorulnak áthangolásra, igényelnek új szemléletet. Ezzel együtt, csak olyan megoldások lehetnek életképesek, amelyek az erdők és a társadalom érdekeit egymással összhangban képviselik.

Programadó gondolatokat is megfogalmazott: „Az erdészet a klímaváltozás hatásainak mérsékléséért, erdeink

A bugaci sátorban

és közölte, megállapodást kötöttünk az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettel, a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetével, és hamarosan a Magyar Cserkészszövetséggel is.

Hangsúlyozta, meg akarjuk erősíteni a köztudatban az erdei életközösség egészét gondozó és megőrző erdész képét, és el kell érünk, hogy az erdők ügyeiben, a társadalom első kapcsolódási pontja az OEE legyen.

Ezek után részletesen tárgyalta az EU meglehetősen életszerűtlen erdészeti stratégiáját. Emlékeztetett, hogy hazánkkal együtt 11 uniós tagállam szakminisztere tiltakozott a nyilvánosságra hozott stratégia szemléletmódja ellen – szinte hatástalanul. Idézte az Európai Erdészeti Intézet tanulmányát, mely szerint mindenütt helyi

alkalmazkodóképességének erősítéséért.” Majd hozzátette: Számunkra a fakitermelés nem cél, hanem az erdőgondozás megfontoltan alkalmazott eszköze.

Mindezek érdekében: elkerülhetetlen, hogy már a következő évtől kezdődően, a jól átgondolt megújulás irányait tüzzék napirendre a vándorgyűléseink, és azokat hangsúlyozzák az üzeneteik. A vándorgyűlések szakmaiságát, produktivitását tematikus szakmai konferenciákkal szükséges kiegészítenünk. Később a szakosztályok rendezvényeit is az aktuális célokra kívánatos összpontosítani.

A jövő „erdőszakmájának” megalapozásáról elmondta, a fő üzenetünk a fenn tartható és többcélú, a természetvédelmi szempontokat is integráló, dinamikus fejlődő erdőgazdálkodás, majd hozzátet-

te: A változó világban is van vízió az erdő jövőjéről!

Végezetül az egyesület jövőjével kapcsolatos gondolatait foglalta össze, többek között hangsúlyozta, hogy tervszerű működésünk mellett a kíváncsú önszerződésnek is nagyobb teret engedünk.

Kiss László OEE elnök távlatokat is felvázoló beszédét követően Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes lépett a mikrofonhoz.

A szónok kiemelte, hogy az Országos Erdészeti Egyesület olyan értékközösség, amivel csak kevés szakterület büszkélkedhet. A Kárpátok gyűrűjében szolgáló erdészársadalom egy családként járul hozzá nemzetünk egységéhez. Kevés olyan szakma van, melynek ünnepi közgyűlésén gondolatban végigtekinthetnek Gyergyótól Lendváiig, Eperjéstől Temesvárig, végig a magyarlakta vidékeken – mondta köszöntőjében Semjén Zsolt. Majd hangsúlyozta, hogy az erdészársadalom képviselői – kiemelten az erdőgazdaságok – komoly részt vállaltak a jövő hónapban megnyíló vadászati világkiállítás előkészítésében is. Ez a színes programsorozat garancia arra, hogy az esemény valóban emlékezetes legyen. A kiállítás dicsőségét és üzenetét a most létrehozott emlékhelyek és telepített emlékerdők fogják hirdetni. Emlékeztetett, hogy két hét múlva hazánk ad otthont a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusnak is. Köszönet az erdőgazdaságoknak, amelyek ennek tiszteletére huszonegy emlékkeresztet állítanak fel a magyar erdőkben. Semjén Zsolt úgy vélekedett: a mai kor erdészei összetett, sokszor eltérő igényrendszer szolgáltatásban állnak. Hozzátette: a közcélú erdőgazdálkodásban, a turisztikai fejlesztésekben – benne a történelmi, kulturális, egyházi emlékhelyek gondozásával – a szűkebb pátriájuk valódi házigazdáiként jelenhetnek meg az egész társadalom előtt.

Ezt követően Nagy István agrárminiszter köszöntötte a vándorgyűlés résztvevőit. Beszédében kiemelte, a megjelentek száma hűen tükrözi, hogy a közel négyezer tagot számláló egyesület példaértékűen fogja össze a Kárpát-medencei erdészársadalmat, az ország és a magyar családok jövője fölött örökös erdészeket.

Megújuló természeti erőforrásaink, köztük az erdők állapota döntően meghatározza, milyen lesz gyermekeink, unokáink jövője Magyarországon, hogy

milyen életminőséget nyújt majd a Kárpát-medence az itt élőknek – hangsúlyozta Nagy István, majd hozzátette: a klímaváltozás elleni küzdelem egyik leghatékonyabb eszköze az erdők védelme, gyarapítása.

A miniszter kiemelte: a társadalom egyre inkább megbecsüli az erdészek munkáját annak köszönhetően, hogy rengeteg ember túrázik, fut, kerékpározik, sportol a jól karbantartott magyar erdőkben.

A miniszter köszönetet mondott azért, hogy az OEE fontos szerepet vállalt az ország- és településfásítási programban, ami az egykori Alföld fásítási programhoz hasonlítható erdőtelepítés. Amit most csinálunk, arra száz év múlva már történelemként fognak emlékezni, és az akkori nemzedékeknek a jólétét és az élhetőséget tudjuk biztosítani ezzel a munkával – fogalmazott Nagy István.

A vándorgyűlés résztvevőit köszöntötte Kovács Zoltán, a 2021-es „Egy a Természettel” Vadászati és Természeti Világkiállítás lebonyolításáért felelős kormánybiztos, aki közölte, az ország legregébbi szakmai és civil szervezetének, a magyar erdészeti egyesületnek is lesz alkalma bemutatkozni a világkiállításban. Tizenkilenc konferenciánap is lesz a világkiállítás idején, amelyből öt nap az 1971-re emlékező, magyar inspirációjú vadászati és vadgazdálkodási konferencia, ahol mindenki meg tudja mutatni a tudását, azt a hagyományt, amelyet hordoz az erdészeti szakma – mondta Kovács Zoltán.

A kormánybiztos követően Györffy Balázs, a Nemzeti Agrár Kamara elnöke lépett a mikrofonhoz, hogy köszöntse a vándorgyűlést. Az elnök emlékeztetett, az elmúlt két év az erdőgazdálkodásban jelentős változásokat, sok tekintetben bizonytalanságokat hozott. A termelési feltételek általában is jelentősen megváltoztak. Kedvezőtlenebbé váltak a foglalkoztatási viszonyok, romlott az alvállalkozók helyzete és az erdőgazdálkodás technológiai viszonyai, illetve összességében jelentősen romlottak a hazai faanyag-értékesítési lehetőségek. Az EU-bizottság nyáron a tavaly napvilágot látott biodiverzitás stratégia mellé kihirdette a „Fit for 55” névre keresztelt ambiciózus klímapolitikai vállalatcsomagot és az új uniós erdészeti stratégiát. Mindezt egyelőre egy sor bizonytalansággal tarkítva, de annak a határozott üzenetével, hogy az erdőgazdálkodóknak a jövőben lényeg-

esen nagyobb környezeti elvárásokkal kell szembesülniük. Emlékeztetett, éppen egy éve annak, hogy az Alapvető Jogok Biztosának kezdeményezésére az Alkotmánybíróság megsemmisítette az erdőtörvény 2017. évi természetvédelmi tartalmú módosító rendelkezéseinek jelentős részét. Ehhez képest az erdőgazdálkodók alkupozíciói még tovább romlottak.

Hozzátette: az év elején hatályba lépő szabályozások az osztatlan közös tulajdon felszámolásának új lehetőségeiről az erdőkre is kiterjednek, éppen ezért sajnálatos, hogy az erdők és az erdőgazdálkodás sajátosságait nem minden esetben veszik figyelembe.

Közben zajlik a 2023–2027. közötti időszakra vonatkozó új agrárfejlesztéspolitika tervezése is. Ha bölcssek vagyunk, akkor erre már az ismertetett kihívások tudatos figyelembevételével kerül sor, hogy a Kormány által jelentősen megnövelt vidékfejlesztési források ténylegesen hozzájárulhassanak az erdőgazdálkodók terheinek mérsékléséhez és az előttünk álló ágazati folyamatok tudatos irányításához – hangsúlyozta az elnök.

A beszédek végeztével került sor az egyesületi kitüntetések átadására. Elmer Tamás főtákar elsőként dr. Semjén Zsoltot szólította, aki az OEE Tiszteletbeli Tagja kitüntetést vehette át.

Az díjátadás a Bedő-díjakkal folytatódott. A díjazottakat Tóth Gábor, a díjbizottság elnöke méltatta. Bedő Albert-emlékérmet kapott dr. Jung László erdőmérnök, valamint Madácsi Sándor erdőmérnök.

Kaán Károly-emlékérmet kapott dr. Hirka Anikó erdőmérnök, Reményffy Rita erdőmérnök.

Decrett József-emlékérmet kapott Bálint István erdésztechnikus, Heffler László erdésztechnikus.

Elismerő oklevelet kapott 13 hazai, kárpátaljai és erdélyi szakember.

Az ERTI Vadas Jenő-díját dr. Gabnai Ernő erdőmérnök kapta.

Madas László-emlékérmet kapott Horváth Ernő erdőpedagógus.

Az Év erdésze verseny díjazottjai: Első helyezett Somogyi Péter 2. helyezett Horváth Flórián, 3. helyezett Bakfi Péter erdész.

Végezetül az „Egy a természettel” Vadászati és Természeti Világkiállítás előkészítésében részt vett szakemberek részére díszjel átadására került sor.

(Z.Z.)

Folytatjuk szakmatörténeti sorozatunkat, ezúttal egy, az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatos állásfoglalással, amelyet az Erdészeti és Faipari Híradó, 1993. januári száma közölt.

Az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatos állásfoglalás (Erdészeti és Faipari Híradó, 1993. január)

Az alulírott szervezetek az ágazatpolitikát meghatározó aktuális kérdésekben alakítottak ki közös álláspontot.

1. Az erdő sokrétű rendeltetésének teljes körű érvényesítése, a közhasznú feladatok mindenkor ellátása érdekében az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás szakmai felügyelete és irányítása mindenkor – az ágazatot megillető önállósággal – egy miniszter felelős vezetése alatt összpontosuljon. Ugyanitt kell megoldani az erdőfelügyelet és erdőrendezés, mint állami funkció megnyugtató finanszírozását is.

2. Az említett közhasznú funkciók legteljesebben elégséges mennyiségű, hosszú távon is állami tulajdonban maradó erdőterületekkel érvényesíthetőek, ezért javasoljuk, hogy a jelenleg állami tulajdonban levő erdőterületek – leszámítva a már kárpótlásra kijelölteket – feltétlenül maradjanak továbbra is állami tulajdonban.

3. Ezen területek kezelésére – a 3084/1992. Korm. rendeletnek megfelelően – mielőbbi egységes, profiltiszta, állami gazdálkodó szervezeteket kell létrehozni. A tiszta profilba beleértendő az erdőgazdálkodástól elválaszthatatlan vadgazdálkodási tevékenység. A gazdálkodás részét képezik továbbá az ehhez szükséges üzemek, építmények, létesítmények, berendezések.

Szép idő volt, jó idő volt...

4. Az ÁV Rt. vagyonkezelésébe utalt erdőgazdálkodó egységek rt.-vé alakítását oly módon kell végrehajtani, hogy alkalmasság legyenek, a tartós állami tulajdonban maradó erdők kezelését ellátó elsődlegesen nem profitorientált állami erdészeti szervezetek kialakítására. Jogszabályba kell foglalni az erdők kezelésébe adásának feltételrendszerét.

5. Az erdők jelen gyakorlatának megfelelő kárpótlása össztársadalmi érdeket sért, az erdőterületek felaprózódását, minőségi és mennyiségi csökkenését eredményezi. Ezért szükséges, hogy – legalább az erdőterületek kárpótlására vonatkozó négyszeres szorzó érvényesüljön a licitálások során is, azaz az induló kikiáltási ár is négyszeres (azaz 12 000 Ft) legyen erdő esetén.

– Az erdőterületek valóságos értékét érvényesítő rendelkezések meghozataláig szüneteltessék állami erdőterületek további kárpótlásra jelölését.

– A kárpótlás során érvényesüljön a közös, osztatlan kezelés elve: a licitálás tulajdoni részarányra történjék.

– A privatizált állami gazdaságok állami tulajdonban megmaradt erdői kerüljenek az ÁV Rt. vagyonkezelésében levő erdőgazdaságokhoz.

6. Az erdőtelepítési egységárakat, illetve a támogatások mértékét a költségek növekedéséhez igazodóan folyamatosan emelni kell.

7. Az erdőterületeken a nem önfinanszírozó, de közérdekből szükséges tevékenységek költségeit, illetve fede-

zethiányát ki keli mutatni és ennek mértékét a társadalommal szembeni többletigényként a Parlamentnek be kell mutatni a költségvetésbe beépítés érdekében.

8. Az erdő – mint egységes ökológiai rendszer – működőképessége és viszonylagos egyensúlyi állapota csak összes alrendszerének, elemének összehangolt működtetésével tartható fenn. Ezért a vadgazdálkodás és vadászati jog is csak területhez, földtulajdonhoz kötötten gyakorolható felelősséggel.

A fenti elemeket is figyelembe véve ki kell dolgozni az új tulajdonszerkezethez, költség-piaci viszonyokhoz is igazodó, pénzügyi értelemben alátámasztott erdészeti politikát.

Schmotzer András elnök, Országos Erdészeti Egyesület

Czebei Sándor elnök, Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség

Horváth Gábor főtítkárs, Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége

Dr. Kosztka Miklós dékán, Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kar

Dr. Bondor Antal főigazgató Erdészeti Tudományos Intézet

Dr. Mátyás Csaba elnök, Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága

Herczeg Miklós titkár, Erdészeti Dolgozók Szakszervezete

Dr. Király László ügyvivő, MDF Erdő- és Vadgazdálkodási Kollégium

Stihl Timbersports nemzeti bajnokság – 2021

2021. augusztus 14-én, Biatorbágyon tartották az Andreas Stihl Kft. székházánál a Stihl Timbersport Series, a „sportfavágók elitosztályának” két versenyét.

Előbb a Rookie Cup ifjúsági versenye rajtolt el négy versenyzővel – egy-egy cseh (Matyas Klíma), magyar (Strúbel Bence), olasz (Alessandro Ciaponi) és osztrák (Lukas Wagesreiter) – négy versenyszámban. Ez az ifjúsági világbajnokság kvalifikációs versenyének számít. A versenyt a magyar atléta, Strúbel Bence nyerte. Ő egyébként a kiváló felnőtt versenyző, Strúbel József fia.

Ezt követően került sor a Nemzeti Bajnokságra, amelyben tíz versenyző állt rajthoz hat számban: Andráska Zoltán, Bakó András, Bozsó Zoltán, Hamvasi Ferenc, Juhász István, Juszko Zoltán, Ollé Péter, Pankotai Zoltán, Strúbel József és Szabó András.

A versenyszámok előrehaladtával az eredmények függvényében a résztvevők száma csökkent, az Underhand Chop-nál, a Stock Saw-nál, a Standing Block Chop-nál 10-10 versenyző indult, a Single Buck-nál (segítővel) és a Springboard-nál (két pallóval) már csak a nyolc legjobb mérkőzött, míg a Hot Saw-nál már csak hatan maradtak.

A 2021. évi Nemzeti Bajnokságot Juhász István, többszörös magyar bajnok nyerte (79 ponttal). A második helyezett Bozsó Zoltán, a harmadik pedig Juszko Zoltán lett (mindketten 56 ponttal). Strúbel József a negyedik helyre érkezett.

Érdekes, hogy a tíz versenyző közül csak Juhász István és Strúbel József teljesített minden számban hibátlanul. (Z)

Emlékerdő telepítés Tiszaigaron

Többszöri halasztás után, az országban 21.-ként, az „Egy a természettel” motívó jegyében a NEFAG területén is nemcsak elültették, de ünnepélyesen át is adták azt az emlékkövel jelölt erdőrészt, amely kapcsolódik a második, Magyarországon tartott vadászati vilákiállításához.

Két éve kezdődött az emlékerdő-program, melynek keretében az állami erdőgazdaságok egyenként körülbelül egy hektár nagyságú erdő telepítésével állítá-

nak emléket az ősszel megrendezésre kerülő vadászati vilákiállításnak. Ezúttal a Tiszaigari Arborétum gazdagodhatott egy újabb leendő erdővel.

A hely kiválasztásánál minden erdőgazdaság esetében fontos szempont volt, hogy természetvédelmi, turisztikai értéket is képviseljen az emlékerdő – hangsúlyozta Gulyás Andrea, a vilákiállítást szervező iroda kiemelt ügyekért felelős igazgatója, aki elmondta, hogy Tiszaigaron ez többszörösen megvalósul. 150 éve itt a Hortobágy szélén egy földbirtokos, gróf Széki Péter kezdett a fátlan birtokán erdőt telepíteni. Ez alapozta meg a NEFAG Zrt. által kezelt és fejlesztett arborétumot, amelynek területén most az emlékerdőt telepítették. A hely már eddig is turisztikai jelentőséggel bírt, és kapcsolódik, sőt együtt kínálja magát a közeli Tisza-tóval.

Dégi Zoltán, a NEFAG vezérigazgatója avatóbeszédében annak jelentőségét hangsúlyozta, hogy mindaz, ami Tiszaigaron megvalósult, vagyis az általuk kezelt és fejlesztett arborétum, illetve most

az emlékerdő telepítése, az ország egyik legfátlanabb vidékén történt. Itt – különösen a klímaváltozás közepette – a faültetés, erdőtelepítés, -fenntartás önmagában is kihívás.

(Nem említette, de meglátszott, hogy a kiszáradás elkerülése érdekében bizony öntözniük is kell.)

A térség országgyűlési képviselője, F. Kovács Sándor elismerését és köszönetét fejezte ki, amiért a NEFAG hozzájárul a vidék értékeinek gyarapításához. Az egykor fátlan tájon minden fa, minden erdő pozitívan járul hozzá az itteni emberek életkörülményeinek változásához.

A török erdőtűz

Bizonyára ismert minden olvasónk előtt, hogy Törökországban milyen súlyos erdőtűzek pusztítottak.

A török erdész kollégákkal kiváló kapcsolatot tartunk, ezért is küldtünk a szakmai szervezeteik vezetőinek levelet, amelyben együttérzésünkről biztosítottuk őket.

Kedves Barátaink!

A híradásokból értesültünk az országokat, erdeiteket sújtó szörnyű erdőtűz katasztrófáról.

Fogadjátok őszinte együttérzésünket ebben az óriási bajban. Reményünket fejezzük ki, hogy minél kisebb emberi és anyagi veszteséggel mielőbb úrrá tudtok lenni ezen a borzasztó helyzeten.

Kívánunk sok erőt és kitartást ebben az embert próbáló bajban.

Jó egészséget kívánunk, vigyázatok magatokra és egymásra!

Budapest, 2021. augusztus 4.

Az EFDSZ Elnöksége nevében

Dr. Halmágyi János
elnök

Hasan Türkyilmaz kamarai elnök úr köszöni az együttérző levelünket. Bízunk benne, hogy az erdőtűzek a jövőben nem lesznek ekkora mértékűek, s hogy meg tudják őrizni az erdőket a jövő generáció számára.

Elhunyt a csapatvezető

Életének hetvenedik évében, 2021. június 24-én elhunyt Papp Nándor, az Aquaprofit-Nagykanizsai Tunggram Sakk-klub NB I-es sakk együttesének csapatvezetője.

Az első osztályban immár tizenháromszoros sakk-bajnokcsapat sport szakmai vezetője korábban a sportág nagykanizsai, első számú gárdájának tagja, egyben a sakk dél-zalai életének megkerülhetetlen személyisége volt. Mindezek mellett hosszú ideje, egészen mostanáig tevékenykedett csapatvezetőként a klubnál, illetve asztalhoz is ült még az NB I B-s Aquaprofit-NTSK II-nél.

Papp Nándor az Aquaprofit NTSK NB I-es sakkcsapatának vezetője 1952-ben született Nagykanizsán, gyermekkorában ismerkedett meg a sakkal, Pécsen végezte a középiskolát, majd a baranyai megyeszékhelyen szerzett építészmérnöki diplomát. Nagyszerű sakktudása hamar kiderült, és már gyerekként kiemelkedően játszott. Szülővárosába visszatérve ötször, utoljára 2003-ban lett városi egyéni sakkbajnok. 2000 óta csapatvezetőként dolgozott az Aquaprofit NTSK-ban, ez idő alatt a klub 13 bajnoki címet szerzett.

P.L. – kanizsaujsag.hu

Uniós oltalomban részesült a Jászsági nyári szarvasgomba

NEFAG Zrt.

Fotó: Zétényi Zoltán

Erdészeti és Faipari Híradó

XXXI. évfolyam 2. szám
2021. december

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

STIHL

**AMIBEN MINDEN ÉVBEN
BIZTOSAK VAGYUNK**

—

STIHL » ÉS KÉSZ

—

A tartalomból:

Az EFDSZ XII. kongresszusáról

Vendégek Kovásznáról

A csemetekert az erdők bölcsője

Interjú Lakatos Ferencsel

Boldog és sikeres 2022. esztendőt!

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

JANUÁR		
1	Szombat	Ujév, Fruzsina
2	Vasárnap	Ábel
3	Hétfő	Benjámin, Genovéva
4	Kedd	Leona, Titusz
5	Szerda	Simon
6	Csütörtök	Boldizsár
7	Péntek	Attila, Ramóna
8	Szombat	Gyöngyvér
9	Vasárnap	Marcell
10	Hétfő	Melánia
11	Kedd	Ágota
12	Szerda	Ernő
13	Csütörtök	Veronika
14	Péntek	Bódog
15	Szombat	Loránd, Lóránt
16	Vasárnap	Gusztáv
17	Hétfő	Antal, Antónia
18	Kedd	Piroska
19	Szerda	Márió, Sára
20	Csütörtök	Fabián, Sebestyén
21	Péntek	Ágnes
22	Szombat	Artúr, Vince
23	Vasárnap	Rajmund, Zelma
24	Hétfő	Timót
25	Kedd	Pál
26	Szerda	Paula, Vanda
27	Csütörtök	Angelika
28	Péntek	Karola, Károly
29	Szombat	Adél
30	Vasárnap	Gerda, Martina
31	Hétfő	Marcella

FEBRUÁR		
1	Kedd	Ignác
2	Szerda	Aida, Karolina
3	Csütörtök	Balázs
4	Péntek	Csenge, Ráhel
5	Szombat	Ingrid, Ágota
6	Vasárnap	Dorottya, Dóra
7	Hétfő	Rómeó, Tódor
8	Kedd	Aranka
9	Szerda	Abigél, Alex
10	Csütörtök	Elvira
11	Péntek	Bertold, Marietta
12	Szombat	Lídia, Livia
13	Vasárnap	Ella, Linda
14	Hétfő	Bálint, Valentin
15	Kedd	Georgina, Kolos
16	Szerda	Julianne, Lilla
17	Csütörtök	Donát
18	Péntek	Bernadett
19	Szombat	Zsuzsanna
20	Vasárnap	Aladár, Álmos
21	Hétfő	Eleonóra, Zelmira
22	Kedd	Gerzson
23	Szerda	Alfréd
24	Csütörtök	Mátyás
25	Péntek	Géza, Cézár
26	Szombat	Edina
27	Vasárnap	Ákos, Bátor
28	Hétfő	Elemér, Oszvald

MÁRCIUS		
1	Kedd	Albin
2	Szerda	Lujza, Henriett
3	Csütörtök	Kornélia
4	Péntek	Kázmér
5	Szombat	Adorján, Adrián
6	Vasárnap	Inez, Leonóra
7	Hétfő	Tamás
8	Kedd	Zoltán
9	Szerda	Fanni, Franciska
10	Csütörtök	Ildikó
11	Péntek	Szilárd
12	Szombat	Gergely
13	Vasárnap	Ajtony, Krisztián
14	Hétfő	Matild
15	Kedd	Nemzeti ünnep, Kristóf
16	Szerda	Henrietta
17	Csütörtök	Gertrúd, Patrik
18	Péntek	Ede, Sándor
19	Szombat	Bánk, József
20	Vasárnap	Klaudia
21	Hétfő	Benedek
22	Kedd	Beáta, Izolda
23	Szerda	Emőke
24	Csütörtök	Gábor, Karina
25	Péntek	Irisz, Irén
26	Szombat	Emánuel
27	Vasárnap	Hajnalka, Lídia
28	Hétfő	Gedeon, Johanna
29	Kedd	Agusztia, Agusztia
30	Szerda	Zalán
31	Csütörtök	Árpád

ÁPRILIS		
1	Péntek	Hugó
2	Szombat	Áron, Ferenc
3	Vasárnap	Buda, Richárd
4	Hétfő	Izidor
5	Kedd	Vince
6	Szerda	Biborka, Vilmos
7	Csütörtök	Herman
8	Péntek	Dénes
9	Szombat	Erhard
10	Vasárnap	Zsolt
11	Hétfő	Leó, Szaniszló
12	Kedd	Gyula
13	Szerda	Ida
14	Csütörtök	Tibor
15	Péntek	Nagypéntek, Anasztázia, Tas
16	Szombat	Csongor
17	Vasárnap	Húsvét, Rudolf
18	Hétfő	Húsvét, Andrea, Ilma, Pille
19	Kedd	Emma
20	Szerda	Tivadar
21	Csütörtök	Konrád
22	Péntek	Csilla, Noémi
23	Szombat	Béla
24	Vasárnap	György
25	Hétfő	Márk
26	Kedd	Ervin
27	Szerda	Zita
28	Csütörtök	Valéria
29	Péntek	Péter
30	Szombat	Katalin, Kitti

MÁJUS		
1	Vasárnap	Munka ü., Fülöp, Jakab
2	Hétfő	Zsigmond, Atanáz
3	Kedd	Irma, Tímea
4	Szerda	Flórián, Mónika
5	Csütörtök	Györgyi, Gotthárd
6	Péntek	Frida Ivett
7	Szombat	Gizella, Gusztáv
8	Vasárnap	Mihály, Győző
9	Hétfő	Gergely, Albert
10	Kedd	Pálma, Ármán
11	Szerda	Ferenc
12	Csütörtök	Pongrácz
13	Péntek	Imola, Szervác
14	Szombat	Bonifác
15	Vasárnap	Szonja, Zsófia
16	Hétfő	Botond, Mózes
17	Kedd	Paszkál, Dittmár
18	Szerda	Alexandra, Erik
19	Csütörtök	Ivó, Milán
20	Péntek	Bernát, Felícia, Hanna
21	Szombat	Konstantin
22	Vasárnap	Júlia, Rita
23	Hétfő	Dezso
24	Kedd	Eliza, Eszter
25	Szerda	Orbán
26	Csütörtök	Evelin, Fülöp
27	Péntek	Hella, Perbált
28	Szombat	Csanád, Emil
29	Vasárnap	Magdolna, Ervin
30	Hétfő	Janka, Zsanett
31	Kedd	Angéla, Petronella

JÚNIUS		
1	Szerda	Tünde
2	Csütörtök	Anita, Kármén
3	Péntek	Klotild
4	Szombat	Bulcsú
5	Vasárnap	Pünkösöd, Fatime
6	Hétfő	Pünkösöd, Cintia, Norbert
7	Kedd	Róbert
8	Szerda	Medárd, Helga
9	Csütörtök	Félix
10	Péntek	Margit, Gréta
11	Szombat	Barnabás
12	Vasárnap	Villő, Orfeusz
13	Hétfő	Anett, Antal
14	Kedd	Vazul
15	Szerda	Jolán, Vid
16	Csütörtök	Jusztin
17	Péntek	Alida, Laura
18	Szombat	Arnold, Levente
19	Vasárnap	Gyárfás, Zorinka
20	Hétfő	Rafael
21	Kedd	Alajos, Leila
22	Szerda	Paulina
23	Csütörtök	Zoltán
24	Péntek	Iván
25	Szombat	Vilmos
26	Vasárnap	János, Pál
27	Hétfő	László
28	Kedd	Irén, Levente
29	Szerda	Péter, Pál
30	Csütörtök	Pál

JÚLIUS		
1	Péntek	Annamária, Tihamér
2	Szombat	Ottó
3	Vasárnap	Kornél, Soma
4	Hétfő	Ulrik
5	Kedd	Emese, Sarolta
6	Szerda	Csaba
7	Csütörtök	Apollónia, Cirill
8	Péntek	Ellák
9	Szombat	Lukrécia
10	Vasárnap	Amália
11	Hétfő	Lili, Nóra
12	Kedd	Dalma, Izabella
13	Szerda	Jenő
14	Csütörtök	Örs, Stella
15	Péntek	Henrik, Roland
16	Szombat	Valter
17	Vasárnap	Elek, Endre, Lotti
18	Hétfő	Frigyes, Mirkó
19	Kedd	Emília
20	Szerda	Illés, Margareta
21	Csütörtök	Daniella, Dániel, Léna
22	Péntek	Magdolna
23	Szombat	Lenke, Brigitta
24	Vasárnap	Kincső, Kinga
25	Hétfő	Jakab, Kristóf
26	Kedd	Anna, Anikó
27	Szerda	Liliána, Olga
28	Csütörtök	Szabolcs
29	Péntek	Flóra, Márta
30	Szombat	Judit, Xénia
31	Vasárnap	Oszkár, Ignác

AUGUSZTUS		
1	Hétfő	Boglárka, Alfonz
2	Kedd	Lehel, Özséb
3	Szerda	Hermína, Lídia, Tea
4	Csütörtök	Dominika, Domonkos
5	Péntek	Krisztina, Dominika
6	Szombat	Berta, Bettina
7	Vasárnap	Ibolya
8	Hétfő	László, Eszmeralda
9	Kedd	Emőd
10	Szerda	Lőrinc, Csilla
11	Csütörtök	Tibor, Zsuzsanna
12	Péntek	Klára, Diána
13	Szombat	Ipoly, Vítalia
14	Vasárnap	Marcell, Özséb
15	Hétfő	Mária
16	Kedd	Ábrahám, Rókus
17	Szerda	Jácint, Réka
18	Csütörtök	Ilona
19	Péntek	Huba, Emília
20	Szombat	Államalap. ünnep, István
21	Vasárnap	Hajna, Sámuel
22	Hétfő	Menyhért, Mirjam
23	Kedd	Bence, Fülöp
24	Szerda	Bertalan, Alíz
25	Csütörtök	Lajos, Patrícia
26	Péntek	Izso, Natália
27	Szombat	Gáspár, Cézár
28	Vasárnap	Ágoston, Mózés
29	Hétfő	Beatrix, Erna
30	Kedd	Rózsa, Félix
31	Szerda	Bella, Erika, Zétény

SZEPTEMBER		
1	Csütörtök	Egon, Egyed
2	Péntek	Dorina, Rebeka
3	Szombat	Hilda
4	Vasárnap	Rozália, Ida
5	Hétfő	Lőrinc, Viktor
6	Kedd	Zakariás
7	Szerda	Regina
8	Csütörtök	Adrienn, Mária
9	Péntek	Ádám
10	Szombat	Hunor, Nikolett
11	Vasárnap	Teodóra, Igor
12	Hétfő	Mária
13	Kedd	Kornél, Ludovika
14	Szerda	Roxána, Szeréna
15	Csütörtök	Enikő, Melitta
16	Péntek	Edit, Ciprián
17	Szombat	Zsófia
18	Vasárnap	Diána
19	Hétfő	Vilhelmina, Vilma
20	Kedd	Friderika
21	Szerda	Mirella, Máté
22	Csütörtök	Móric
23	Péntek	Tekla, Líviusz
24	Szombat	Gellért, Mercédesz
25	Vasárnap	Eufrozina, Kende
26	Hétfő	Jusztina
27	Kedd	Adalbert
28	Szerda	Vencel
29	Csütörtök	Mihály
30	Péntek	Jeromos

OKTÓBER		
1	Szombat	Malvin
2	Vasárnap	Petra
3	Hétfő	Helga
4	Kedd	Ferenc
5	Szerda	Aurél
6	Csütörtök	Brúnó, Renáta
7	Péntek	Amália
8	Szombat	Koppány, Etelka
9	Vasárnap	Dénes, Lora
10	Hétfő	Gedeon, Bendegúz
11	Kedd	Brigitta, Gitta
12	Szerda	Miksa, Rezső
13	Csütörtök	Ede, Kálmán
14	Péntek	Helén, Livia
15	Szombat	Teréz
16	Vasárnap	Gál, Hedvig
17	Hétfő	Hedvig, Rudolf
18	Kedd	Lukács, Ambrus
19	Szerda	Nándor, Ferdinánd
20	Csütörtök	Vendel
21	Péntek	Orsolya, Klementina
22	Szombat	Előd, Korinna
23	Vasárnap	Nemzeti ünnep, Gyöngyi
24	Hétfő	Salamon, Herold
25	Kedd	Blanka, Blanka
26	Szerda	Dömötör, Albin, Medox
27	Csütörtök	Szabina, Antonietta
28	Péntek	Simon, Szimonett
29	Szombat	Nárcisz
30	Vasárnap	Alfonz, Stefánia
31	Hétfő	Farkas, Cseke

NOVEMBER		
1	Kedd	Mindenszentek, Marianna
2	Szerda	Achilles
3	Csütörtök	Győző
4	Péntek	Károly
5	Szombat	Imre
6	Vasárnap	Lénárd
7	Hétfő	Rezső
8	Kedd	Zsombor
9	Szerda	Tivadar
10	Csütörtök	Réka
11	Péntek	Márton, Martin
12	Szombat	Jónás, Renátó
13	Vasárnap	Szilvia
14	Hétfő	Aliz
15	Kedd	Albert, Lipót
16	Szerda	Ödön
17	Csütörtök	Gergő, Hortenzia
18	Péntek	Jenő
19	Szombat	Erzsébet, Zsóka
20	Vasárnap	Jolán
21	Hétfő	Olivér
22	Kedd	Cecília
23	Szerda	Kelemen, Klementina
24	Csütörtök	Emma
25	Péntek	Katalin, Katinka
26	Szombat	Virág
27	Vasárnap	Virgil
28	Hétfő	Stefánia
29	Kedd	Taksony, Brenda
30	Szerda	Andor, András

DECEMBER		
1	Csütörtök	Elza
2	Péntek	Melinda, Vivien
3	Szombat	Ferenc, Olivia
4	Vasárnap	Barbara, Borbála
5	Hétfő	Vilma
6	Kedd	Miklós
7	Szerda	Ambrus
8	Csütörtök	Mária
9	Péntek	Natalia
10	Szombat	Judit
11	Vasárnap	Árpád
12	Hétfő	Gabriella
13	Kedd	Luca, Otília
14	Szerda	Szilárda
15	Csütörtök	Valér
16	Péntek	Etelka, Aletta
17	Szombat	Lázár, Olimpia
18	Vasárnap	Augusztus
19	Hétfő	Viola
20	Kedd	Teofil
21	Szerda	Tamás
22	Csütörtök	Zénó, Anikó
23	Péntek	Viktória, Zente
24	Szombat	Szenteste, Ádám, Éva
25	Vasárnap	Karácsony, Eugénia
26	Hétfő	Karácsony, István
27	Kedd	János
28	Szerda	Kamilla
29	Csütörtök	Tamara, Tamás
30	Péntek	Dávid
31	Szombat	Szilveszter

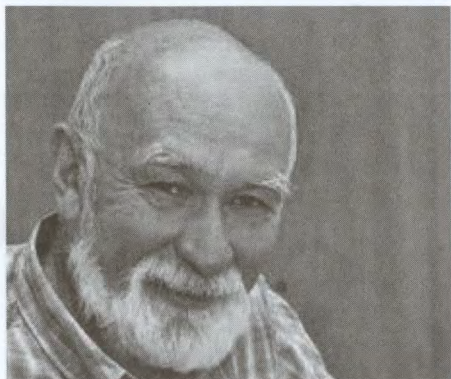

Vadászati és Természeti Világkiállítás – 2021

Fotó: Zétényi Zoltán

2021 – a kikapaszkodás éve?

Kedves Olvasó! A cím nem véletlen, mivel tavalyi első számunk beköszöntőjére utal, amikor „Az elmaradások éve” volt a cím, 2020-ra gondolva.

Rámenős főszerkesztőnknek köszönhetően, vállaltam (vállaltuk) a 2021. évi második számunk bevezetőjét.

Hogyan értékeljük az elmúlt évet? A napi sajtóból, médiából mindenki követhette a Covid „hullámok” felfutását, csillapodását, az új variánsok létrejöttét... Nem tudjuk, mikor lesz ennek vége. Itt, Európában, ilyen járványokat eddig biztos távolból szemlélhettünk. Az is igaz, ha túléli az emberiség, száz év múlva nem is fogják tudni, mi volt ez.

A természeti katasztrófák persze már éreztették közvetlen vagy közvetett hatásukat.

Az erdészet mindig kitett a természet erőinek, változékonyságának. Gondoljunk csak a széltörésekre, viharokakra vagy az egyre gyakoribb aszályokra. Az erdésznek mindig az volt a dolga, hogy ezeket az erdőre gyakorolt hatásokat minimálisra mérsékelje, kármentesítsen és rendet tegyen erdeinkben. A vírustól függetlenül itt nem lehetett leállni. A vágásterületeket fel kellett újítani, a készletben álló fát el kellett adni, a fatolvajokat kizárni az erdőkből, a cégnek annyi bevételt teremteni, hogy tudjon bért fizetni, fenn tudja tartani a közjóléti létesítményeket és így tovább...

És közben kikapaszkodtunk, ki hogyan tudott... Aki nem tudott, az reménykedik vagy máshol próbált szerencsét.

Az ország ugyanígy van ezzel. Költekezik a jövő reményeiben bízva. Beruházások, fejlesztések, vállalkozástámogatások. Igyekszik kedvezni a családoknak, fiataloknak, nyugdíjasoknak. Csak majd bírjuk-bírják utódaink kifizetni...

Végre sikerült megrendezni „Egy a természettel” – Vadászati és Természeti Világkiállítás. Sokan voltak, mi is elvittük kovásznai vendégeinket. Azért itt is látszott, hogy néhány ország nem jött el a vírus vagy valami más ok miatt. Nekünk, akik ott voltak a '71-es világkiállításon, hiányoztak.

Az erdőgazdaságaink is kivették részüket a rendezésben, vendéglátásban. Az Országos

Erdészeti Egyesület – egy év kihagyás után – Bugacon megtartotta 151. Vándorgyűlését. Az EFDSZ pénzügyi támogatásával 20 fő tisztségviselő tagunk vett részt a szakma egyik legnagyobb rendezvényén. A színvonalból nem engedtek a rendezők (KEFAG Zrt.). Mindenki megtalálta a maga számára legmegfelelőbb programot.

A szokásos módon búcsúztattuk elhunyt kollégáinkat. Sajnos, az évi átlagosnál több név hangzott el a „klopacska” hangjai mellett. Nyugodjanak békében!

Képviseltük tagjainkat a Magánerdőgazdálkodók Országos Szövetségének szigetvári nagyrendezvényén. A kapcsolatok fejlődését jelzi, hogy az ügyvezető elnökük, Duska József, tisztségviselőink szakmai továbbképző rendezvényén előadást tartott, melynek kapcsán sok közös problémát tudtak a jelenlévő tagjaink megvitatni. Ugyanilyen szándék vezérelte elnökségünket, hogy előadót kérjen a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Erdészeti osztályától is. Kovács Pál erdészeti referens tartott tájékoztatást a kamarai munkáról.

A fapiac lassan éledezett, ezért a cégek nagy része nehezen tudott dönteni a bérfelesztésekről, a cafetériáról, az esetleges egyéb juttatásokról. Azért az év végén jutott mégis valami. Sajnos a jövedelmek erősen különböznek még most is, hiába vannak egy ernyő alatt az állami cégek. Különösen az erdészek és alkalmazottak érzik ezt a különbséget, amellet, hogy az a bizonyos olló továbbra is nyitva van, ha az agrárszféra és az ipar-szolgáltatás viszonyítását elemezzük.

Szervezetünk sem tudta teljesíteni azon programjai nagy részét, ahol közvetlenül találkozhattunk volna tagjainkkal, külföldi partnereinkkel. A kapcsolatokat sikerült a pandémia miatti helyzet szabályainak megfelelően fenntartani az Agrárminisztérium illetékes államtitkárságával és az erdőgazdaságokkal.

Az Ágazati Kollektív Szerződés megújítását régóta szorgalmazza az EFDSZ. Szervezetünk elnöksége továbbra is nyitott a felmerülő kérdések megvitatására. Úgy véljük, továbbra sem sikerült a tulajdonosi-munkáltatói oldalt meggyőzni ennek fontosságáról. Nem az okokat kellene keresni, hanem a megvalósítás lehetőségeit. Így néhány cég azzal fenyegeti helyi tagszervezetünket, hogy felmondja a szerződést.

A szakszervezet működése során a feladatok jelentős része teljes mértékben soha nem tervezhető előre. Így vágunk neki a 2022. évnek is, bízva abban, hogy a vírus nem fog még jobban támadni, tagságunk továbbra is mellettünk marad, és a támogatások sem maradnak el a választások után...

Nézzünk előre, de a múltat ne sörpörjük könnyedén magunk mögé. Mindenből lehet tanulni.

Dudás Péter erdőmérnök
tiszteletbeli elnök

Tartalom

Az EFDSZ szervezésében
szakmai továbbképzést tartottunk ... 2

Az EFDSZ XII. kongresszusa 4

Kovácsna megyei szakszervezeti
delegáció látogatása 5

A Romsilva kovásznai
erdőigazgatóját kérdeztük 6

Tánczos Barna:
„Előbb-utóbb pénzt is kell
az erdészeti stratégia mögé tenni” ... 6

Bepillantunk a hazai csemetések
világába 7

A csemetekert az erdők bölcsője
Kárpáti Bélát, a terméktanács
elnökét kérdeztük 7

Egy titkos kulcságazat 9

Egy informatikus erdész vagy
erdész-informatikus 14

Hogy lesz valaki csemetés
a horvát határ közelében? 15

Ahol megmaradt a csemetekert 16

STIHL-születésnap – 30 + 30 éve
Magyarországon is 17

Rosta Gyula: A fő feladat:
az erdőterületek növelése 18

Lakatos Ferenc: Hazánkban
120 szűfaj él, ebből csak kevés
a fenyőszű 19

Egy a természettel 21

Hírek – Események 22

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXXI. évfolyam 1. szám. • *Kiadja* az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • *Szerkesztőbizottság:* Dr. Halmágyi János elnök, Dudás Péter, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • Szentandrás Erzsébet korrektor • *Címlapon:* 30 éves az Andreas Stihl Magyarország Kft. • *Nyomda:* Inform Kiadó és Nyomda Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki Etus ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ

Az EFDSZ szervezésében szakmai továbbképzést tartottunk

A szakmai napon az EFDSZ tisztségviselői és tagjai vettek részt. Az előadásokra 2021. november 11-én az OKISZ székházában került sor.

Dr. Halmágyi János elnök köszöntötte a megjelenteket, és a két vendég előadót, Duska Józsefet, a MEGOSZ ügyvezető elnökét és Kovács Pált, a NAK erdészeti szakértőjét.

Ezt követően az elnök átadta a szót az első előadónak, Duska Józsefnek, a MEGOSZ ügyvezető elnökének, aki „A magán erdőgazdálkodás helyzete, kérdései és problémái” címmel tartotta meg az előadását.

Az ügyvezető előljáróban felelevenítette korábbi szakszervezeti emlékeit. Utalt arra, hogy mindannyian az erdőért dolgoznak, és a tulajdonforma, nem oszthatja meg a szakmát. Nem szabad szembeállítani az állami és a magánszférát. Felhívta a figyelmet arra a paradigmaváltásra, amely nagyon fontos az erdő szempontjából.

A magánerdő fogalmát a '90-es évek elején kellett bevezetni, mert a megelőző negyven évben ez a fogalom eltűnt, ugyanis a negyvenes években az erdőket államosították. A hatvanas években jelent meg egy másik tulajdonforma a szövetkezeti. Abban az időben csupán a Vend vidéken maradt néhány hektár beerdősült legelő magánkézben. Amikor a '90-es években megkezdődött a magánosítás, a tulajdonosok nem tudtak mihez kezdeni az erdejükkal, szakértelem hiányában. A tulajdonhoz általában kárpótlás vagy részarány kijelölés útján jutottak. A legritkább esetben fordult elő – általában vétel útján –, hogy 1/1-es tulajdonhoz jutott valaki. Nem ritka, hogy egy erdőtagnak ötszáz-hétszáz tulajdonosa van. Az adott erdő mérete a néhány hektártól a néhány száz hektárig terjedhet. Az erdők jelentős részében – talán már kivétel nélkül – már valamilyen hagyatéki eljárás zajlott. Folyamatban lévő eljárás szinte mindenhol terheli az erdőtulajdonokat. Az erdővel kapcsolatos szerződések megkötését akadályozza ez a helyzet. Ezen túlmenően a szerződéshez egyetértés szükséges, ami az esetek többségében nem jön létre. Kivételt képeznek az ún. megbízási szerződések, amelyek megkötéséhez nem szükséges a teljes egyetértés. Jogi szempontból ez támadható, és ezeket a szerződéseket 2021. év végéig kivezették.

Dr. Halmágyi János és Duska József

Hazánkban a magánerdők aránya mintegy 43 százalék. Ez több mint 800 ezer hektárt jelent. Ugyanakkor ennek a területnek több mint a felén megbízási szerződés alapján folyik az erdőkezelés. Jelenleg mintegy 196 ezer hektáron nem folyik gazdálkodás. Ez azt is jelentheti, mintha nem volna gazdája...

Mi lehet a megoldás? A német örökösödési törvény kimondja, hogy egy hektár alatti erdőtulajdon öröklésből nem keletkezhet. Ehhez képest hazánkban a legkisebb tulajdon 12 négyzetméter. Idősebb erdő esetében előfordulhat, hogy egyetlen fa sem található ezen a területen. Ezen az állapoton kivásárlásokkal igyekeznek változtatni, de minimális sikerrel halad az ügy. A mezőgazdasági területekkel összehasonlítva a gyorsan növő fajok esetében mintegy 17-szeres, a lassan növő fajok esetében 25-28-szoros a különbség a jövedelmezőséget tekintve az agrárgazdálkodás javára. A hazai keményfás erdők jövedelmezőségi mutatója 2 százalék alatt van – emelte ki az előadó. Összehasonlításként megemlítette, hogy 2 százalékot meghaladó jövedelmezőséget az eukalipusz produkál.

A jelenlegi erdők jövedelmezősége legfeljebb „másodállásnak” felelhet meg. Az üzemszerű gazdálkodáshoz nagyobb méretű erdőbirtok szükséges. Egy lassú növekedésű keményfás állomány a felújítást követően évtizedekig csak kiadást jelent, s csak reménykedhet, hogy majd 100-120

év múlva nagyobb jövedelmet hoz az erdő. Olyan esetek is előfordulnak, hogy valaki ingyen szabadulna a fiatal tölgyesétől, mert nincs pénze a kiadások fedezésére. Az ilyen esetek megelőzésére kellenének olyan vállalkozási formák, amelyek ezeket a helyzeteket tudják kezelni.

Az előadó beszélt a globális felmelegedés okozta klímaváltozásról is, ami az erdőkezelésben további gondokat jelent.

Duska József említette a különböző tájegységeken érvényes ideális üzemmérettel kapcsolatos elemzéseket is.

Szóba hozta az erdővel kapcsolatos társadalmi elvárásokat is. Ez egyrészt örömmel töltheti el az erdészeket, ugyanakkor az erdőtulajdonosok nem figyelhetnek csupán a gazdasági/biológiai tényezőre, mert például kalkulálniuk kell a különböző korlátozásokkal is, valamint megjelennek a közjóléttel kapcsolatos beruházási igények is. Ezen túlmenően az üzemvitellel kapcsolatban is követelményeket támasztanak a természeti értékek megtartására hivatkozva.

Az ügyvezető fölthette a kérdést, miért nem lehet az erdőfenntartáshoz is olyan feltételrendszert kialakítani, mint a mezőgazdaságban meglévő területalapú támogatás. A helyzetet az előadó a mezőgazdálkodók lobbijával magyarázta.

A MEGOSZ a közelmúltban benyújtott az agrárminiszternek egy növedék/szén-dioxid megkötés alapú támogatási javaslatot, amit a tárcavezető örömmel

fogadott. Ez a javaslat tulajdonviszonytól függetlenül minden erdőtulajdonosra vonatkozna.

Tovább gondként jelölte meg az előadó a szakirányítók munkájának el nem ismerését. Ebből fakad a kezeletlen erdők területének növekedése.

Duska József beszélt az erdő ökoszisztéma szolgáltatásairól is. Amennyiben a társadalomnak fontosak az erdők ilyen szolgáltatásai, akkor az ágazat támogatási igényeit ki kell elégíteni.

Utalt arra, hogy az EU késésben van a közösségi kifizetésekkel, emiatt a korábbi 2017–21. közötti szabályok szerint zajlik többek között az erdőtelepítési támogatások finanszírozása is. Az új időszak költségvetésébe szeretnék integrálni az erdőkezelési változások költségeit is. Álláspontjuk szerint minden hektár erdő évente legalább ezer euró költségterítést kell, hogy kapjon. Ez azt jelentené, hogy az erdőgazdálkodónak nem a fából kellene megélnie, hanem magából az erőből, hisz' a „termék” maga az erdő.

Az szakember elmondta, hogy az erdők ökoszisztéma szolgáltatásainak beárazásán az európai magánerdő tulajdonosok szervezete sok szakértő bevonásával dolgozik. Erre azért is van szükség, mert, ahogy fogalmazott, ma még épp' hogy megengedik, hogy kihozzuk a fát az erdőből.

Jelenleg az erdőtulajdonosok többletterheket kénytelenek viselni, holott az erdejük számos jóléti szolgáltatást biztosít.

A klímavédelem terén a leghatásosabb széndioxid-megkötést az erdőkkel lehet elérni.

Az előadását követően Duska József kérdésekre válaszolt.

Utalt arra, hogy az erdővel való gazdálkodás során a fűrésze mindig lesz szükség, valamennyi fát mindig ki fognak hozni az erdőből. Azt kell elérni, hogy az erdővel való gazdálkodás fő terméke ne a fa legyen, hanem az erdő egyéb szolgáltatásai, amelyeket a társadalommal el kell ismertetni.

Ma a mezőgazdasági területek erdősítésére megy a legtöbb forrás. Azt kell elérni, hogy az erdőfenntartásra is legalább ekkora összeg jusson.

Halmágyi János elnök javasolta a MEGOSZ és az EFDSZ között együttműködési megállapodás aláírását, mert számos közös ügyük van. Többek között az ágazati kollektív szerződés megkötésében is lehet közös tennivaló.

Az elnök megköszönte Duska József MEGOSZ ügyvezető elnök előadását és felkérte Kovácvics Pált, a Nemzeti Agrárkamara szakértőjét az előadása megtartására melynek címe: *A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara erdészeti ágazati szerepvállalása, feladatai.*

Az előadó kiemelte, hogy fontos a különböző szakmai és érdekképviselői szervek kölcsönös tájékoztatása és kapcsolattartása. NAK központi stábjába és a megyei szervei egyaránt azon dolgoznak, hogy a tagság, az agrárium – beleértve az erdészetet is – érdekeit képviseljük hazai és nemzetközi szinten egyaránt. A kötelező tagság egységes és erős szervezetté tette a kamarát, amelynek mintegy 360 ezer tagja van. A kamara vidékfejlesztéért felelős alelnöke Luzsi József, az erdő- és vadgazdálkodási országos osztály vezetője dr. Bleier Norbert. Az osztályon három munkatárs foglalkozik erdészeti kérdésekkel.

A NAK feladatai között szerepel a tagoknak nyújtott számos szolgáltatás, a fiatal gazdák versenyképességének növelése, lobbitevékenység az agrárium érdekében, jelenlét a nemzetközi agrárszférában. A kamara működteti a falugazdász hálózatot is, valamint részt vesz az osztályon közös tulajdon felszámolásában.

A kamara részt vesz a jogszabály-előkészítésben illetve a jogszabályok társadalmasításában, ami a rendeletek, törvények gyakorlati alkalmazásának elősegítése.

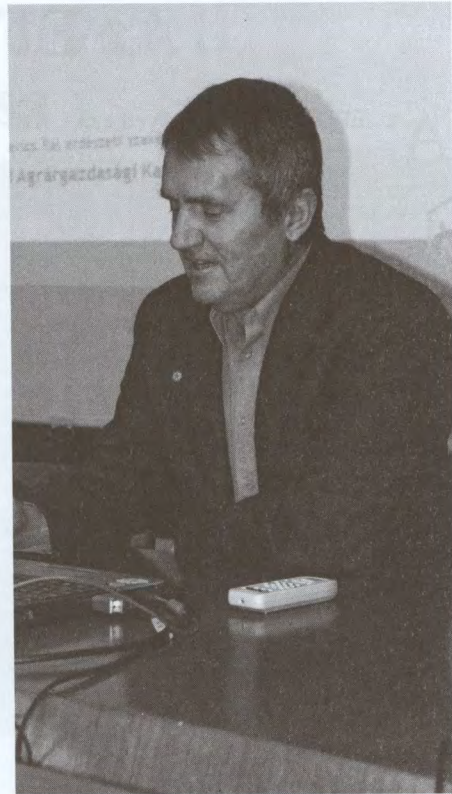
A kamarának mintegy 40 ezer erdőgazdálkodással foglalkozó tagja is van. Az erdészeti szakirányítók mintegy ezer fős csapata is tagja a kamarának.

A kamara tagja a COPA COGECA nemzetközi szervezetnek.

Az erdészeti osztály munkatársai igyekeznek mind a hazai, mind a nemzetközi szakmai eseményeket követni, és szakértői anyagokat állítanak össze egy-egy témában.

2021 nyarán hat alkalommal fórumot tartott a kamara erdőtulajdonosok, gazdálkodók, szakirányítók számára, ahol hasznos párbeszéd alakult ki a résztvevők között. A tapasztalatokat a NAK, a MEGOSZ és a FAGOSZ összegezte, és jogszabály-módosító javaslatként benyújtotta a minisztériumnak.

Terveik között szerepel egy erdőértékeléssel kapcsolatos kiadvány megjelenítése is, valamint előkészítés alatt áll egy fajtajegyzék nyomtatott formában való megjelentetése. Készül egy kiadvány az

Kovácvics Pál

erdőkezelés jogi kérdéseiről, a szerződések tartalmáról.

Az előadó hangsúlyozta, hogy fontos az érdekképviselői szervezetek együttműködése.

A kamara is azt az álláspontot képviseli, hogy a fokozódó környezetvédelmi elvárások esetén növekvő kompenzációra, támogatásra van szükség.

Kovácvics Pál – az EFDSZ külső szakértőjeként – szolt az CEF-ben (Európai Erdészek Tanácsa) végzett munkáról. Ez egy 2011-ben, romániai szakemberek kezdeményezésére alakult civil érdekképviselői szervezet, mintegy 60 ezer taggal (természetes személyek, szervezetek). Mintegy 12 országból verbuválódtak a tagok. Két alszervezete van, az egyik az Európai Erdészeti Akadémiai Társaság, a másik az Erdészeti Szakértők Tanácsadó Csoportja. Fontos küldetésének tekinti, hogy építse a szakmai, kollegiális kapcsolatokat a tagországok szakértői között. A CEF részt vesz az EU különböző szintű szervezeteinek szakértői munkájában. Más szervezetekben megfigyelői státusza van, és törekszik a tárgyaló résztvevő jogosítvány elérésére. A CEF időről időre színvonalas nemzetközi konferenciákat is szervez.

Halmágyi János elnök megköszönte a szakemberek tartalmas és hasznos előadásait.

Az EFDSZ XII. kongresszusa

Az EFDSZ soron következő, XII. kongresszusára 2021. november 11-én került sor Budapesten, a Thököly úti OKISZ Székházban.

Dr. Halmágyi János köszöntötte a megjelent küldötteket és megnyitotta a kongresszust, javasolta Górász László alelnököt a kongresszus levezető elnökének.

A kongresszus határozatképes volt.

Górász László az alábbi napirendi pontokra tett javaslatot:

- 2021. évi költségterv
- 2021. évi tervezett és végrehajtott bérfejlesztések

- Az alapszervezetek átalakulásának jelenlegi helyzete

- Javaslat tiszteletbeli elnöki cím adományozására

- Egyebek

A küldöttek egyhangúlag elfogadták a fenti napirendi pontokat.

Az első napirendi pontban Battáné Császár Erika, a PEB elnöke ismertette a 2021. évi költségtervet és egyben javasolta a PEB nevében is annak elfogadását.

A tervet a küldöttek egyhangúlag elfogadták.

A második napirendi pont keretében az alapszervezetek titkárai tájékoztatást adtak a helyi bérfejlesztések alakulásáról. A témához többek között hozzászólt: Górász László, Mézes Lajos, dr. Halmágyi János.

A harmadik napirendi pont keretében az EFDSZ elnöke tájékoztatta a küldötteket az alapszervezetek átalakulásának jelenlegi helyzetéről, javasolta a kongresszusnak Munkabizottság létrehozását, melynek tagjai Górász László és Ivádi László alelnökök.

A Munkabizottság az átalakulás végrehajtásában felkért ügyvéddel tartson kapcsolatot.

A negyedik napirendi pontban dr. Halmágyi János elnök javaslatot tett az EFDSZ tiszteletbeli elnöke cím adományozására Dudás Péter részére, aki 2019. május 15. óta folyamatosan részt vett, ill. részt vesz a szakszervezet munkájában, valamint a CEF-nek is aktív tagja. A tiszteletbeli elnök munkaköre és hatásköre az EFDSZ Alapszabályában rögzítve van.

Górász László közölte, a jelöléssel egyetért, és hozzátette, mivel személy szerint az elmúlt két évben már nem

A kongresszus résztvevői

Dr. Halmágyi János elnök

Górász László EFDSZ alelnök

tudott aktívabban részt venni a szakszervezet munkájában, ezért Dudás Péter közreműködésére szükség van.

Az ötödik napirendi pontban került sor az egyéb témák megtárgyalására:

Dr. Halmágyi János: az ITM pályázat keretében tervezett programokról számolt be:

- Az OEE 151. Vándorgyűlésén, Bugacon 20 fő vett részt az EFDSZ támogatásával,

- A Horvát Sportnapok a rendezők lemondása miatt elmaradt;

- A Román Szakszervezet meghívására Félixfürdőn vettünk részt a Nemzetközi Erdészeti szimpóziumon, a CEF ülésen, valamint a Sportnapokon. A 12 fős magyar delegációt (Egererdő, Észak-erdő, NEFAG) Benei Béla alelnök vezette.

- Sajnos a 40 fős Silva Román Szakszervezeti delegáció – a covid járvány miatt – nem tudott részt venni az EFDSZ által tervezett szakmai programokon. Viszont a Kovászna megyei szakszervezet

Battáné Császár Erika, a PEB elnöke

jelezte részvételi szándékát 9 fővel. (Lásd a beszámolómat.)

Dr. Halmágyi János megjegyezte, az ITM-s teljes összeget idén nem tudjuk felhasználni, reméljük, jövőre a fel nem használt összeget visszakapjuk.

Górász László további kérdés és hozzászólás hiányában megköszönte a részvételt és bezárta a kongresszus ülést.

Kovászna megyei szakszervezeti delegáció látogatása

Az EFDSZ meghívására kilenc tagú román szakszervezeti delegáció érkezett Budapestre 2021. október 6-án. A látogatás egy 2019. októberi szakmai találkozó viszonzása volt, amikor is Magyarországról 23 fős küldöttség vett részt erdélyi szakmai programon, amely 2019. október 18-án együttműködési megállapodás aláírásával zárult. A megállapodás szellemének megfelelően a román SILVA FEDERATION erdészeti szakszervezet elnökének megbízásából Szilágyi Jenő Kovászna Megyei szakszervezeti elnök vezette delegáció 4 napot töltött el Magyarországon.

Az EFDSZ részéről a programok megszervezésében dr. Halmágyi János EFDSZ elnök, Dudás Péter korábbi elnök, jelenleg az EFDSZ tiszteletbeli elnöke, Górász László, EFDSZ alelnök vállalt jelentős szerepet. Rajtuk kívül Kovács Pál erdészeti szakértő, Benei Béla EFDSZ alelnök, Zétényi Zoltán ERFA Híradó főszerkesztő és Nagy László újságíró is részt vett a szakmai programok színvonalas megszervezésében és tartalmas végrehajtásában.

Október 7-én, csütörtökön, az „Egy a Természettel – Vadászati és Természeti Világkiállítás”-t kereste fel a delegáció, ahol a szakmai nap a román szakminisztérium szervezésében zajlott. A program a vásár területének feltérképezése során a rendkívül látványos bemutatók megtekintése mellett a baráti beszélgetések helyszínének is tökéletesen megfelelt.

A küldöttség tagjai és a vendéglátók

A nehezen befogadható méretű látványos felmérése után helyet foglaltak a nagyszínpad előtt, és meghallgatták Tanczos Barna, Románia környezetvédelmi, erdészeti és vízügyi miniszterének beszédét, majd többek között dr. Fodor József Tamás minisztériumi vadgazdálkodási tanácsadó előadását a romániai medvehelyzetről.

A program 10-16 óra között megfelelő lehetőséget adott a tapasztalatok cseréjére, szakmai beszélgetésekre.

Pénteken az erdészeti szakmai program a NEFAG Zrt. Monori Erdészeti megfigyelésével folytatódott, ahol a delegáció megnézte a közeli erdő-

telepítéseket, megismerkedett a helyi adottságokkal, feltételekkel. Rendkívül érdekesnek bizonyult, hogy a román kollégák munkatapasztalatai több esetben megegyeztek – más témakörben viszont teljesen eltértek – a helyi munkatársak által elmondottakkal. A szakszervezeti kérdések mellett nem csak erdészeti és vadászati szakmai beszélgetés zajlott, hanem a szervezeti és irányítási eltérésekből adódó helyzeteket is kiértékeltek. Látogatást tettek a faipari üzemben is, ahol a vendéglátók beszámoltak a foglalkoztatási helyzetről. Megállapították, hogy a magyar erdészeti helyzet bemutatása mellett megismerhették a román erdészetről dolgozók problémáit is, a rendszerek közötti különbség rendkívül szembetűnő volt.

Délután az EFDSZ Központjában dr. Halmágyi János EFDSZ elnök fogadta a delegációt, ahol az erdészeti szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseinek bemutatása után a program hivatalos zárásaként rövid összegző beszélgetés zajlott. A kötetlen eszmecsere során sikerült elmélyíteni és tovább javítani az erdészek közötti barátságot. A magyar és román erdészek megállapították, hogy a találkozó jól szolgálta egymás életének megismerését, valamint tovább fejlesztették a kialakult szakszervezeti és erdész szakmai kapcsolatokat.

Górász László
EFDSZ alelnök

A küldöttség néhány tagja

Gheorghe-Alexe Munteant, a Romsilva kovásznai erdőigazgatóját kérdeztük

– *Mi a véleménye a romániai erdészeknek az új EU-s erdészeti stratégiáról? Magyarország és 14 másik ország minisztere tiltakozott ellene...*

– Romániában életbe fogják léptetni az európai határozatokat, és keresik azokat a megoldásokat, amelyek alapján minél kevesebb negatívummal jár majd.

– *Mi a helyzet medveügyben, mit fog eredményezni a medveszámlálás?*

– Reméljük, hogy a medveszámlálás alapján egy valós számot fogunk kapni. Ezek után fognak dönteni arról, hogy mennyire kell szabályoznia a medveszámot.

– *Évekkel ezelőtt nagy gond volt a falópás. Sikerült-e ezen téren rendet tenni?*

– A kitermelését követő program bevezetése óta a falópások nagy része

megszűnt. Ez szinte Európában is egyedülálló program, amellyel követni lehet a faanyag szállítási útvonalát a kitermeléstől a feldolgozásig.

– *Általános fahiány van jelenleg. Ez hogy érinti az erdészetet?*

– A lakosság tűzifa ellátásával nincs gond. Bár a tűzifa ára országosan felment, Kovászna megyében nem emeltük az árakat.

– *Mi a helyzet az ipari fa terén? Arrafelé van fenyő, bükk, tölgy...*

– Mi kevés állami erdőt kezelünk, négy erdészeti hivatal tartozik hozzánk, és az üzemtervek szerint gazdálkodunk, csak azt vágjuk, amit ezek megengednek. Az értékesítés licitek során történik.

– *Milyen a fajaj arány?*

– 60 százalék fenyő, 40 százalék bükk. Tölgyek nem nagyon vannak.

– *Béke van a Holzindustrie körül?*

– Megnyugodtak a kedélyek, nincsenek összecsúszások.

– *A WWF-en kívül az Agent Green is sokszor följelentette az erdészeket...*

– Arra törekszünk, hogy betartsuk az erdészetre vonatkozó szabályokat, törvényesen dolgozzunk, így vissza tudjuk venni ezeket a támadásokat.

– *A foglalkoztatottak hány százaléka szakszervezeti tag?*

– Száz százalékos a szervezethez.

– *Ezt hogy csinálják? Mi a trükk?*

– A munkaszerződésben vannak bizonyos engedmények, és a tagdíj a kereset egy százaléka.

– *Köszönjük a beszélgetést.*

Szilágyi Jenő tolmácsolását köszönjük. (Z.)

„Előbb-utóbb pénzt is kell az erdészeti stratégia mögé tenni”

Tánczos Barnát,

Románia környezetvédelmi, erdészeti és vízügyi miniszterét kérdeztük

– *Mi a szakmai körök véleménye az EU új erdészeti stratégiájáról?*

– Az erdészeti stratégia egy természetes folyamat része. A szén-dioxid kibocsátás szempontjából óriási jelentőségű, hogy egész Európában hozzá tudnak járulni az erdők a szénmegkötéshez. ezért természetes, hogy európai viszonylatban erdészeti stratégiáról beszélünk. Ugyanakkor fontos megtartani továbbra is a tagállami kompetenciákat, a szabályozást a hazai politikák tekintetében. Ha határozott lépéseket fogunk tenni az erdővédelemmel kapcsolatban, akkor – meggyőződésem –, hogy költségvetési háttérrel is fogunk biztosítani hozzá.

– Jelenleg kizárólag tagországi költségvetésre támaszkodik az erdővédelem.

Az erdészeti stratégiának a gyakorlatba ültetése a mezőgazdasággal ellentétben – ahol óriási erőforrások állnak rendelkezésre –, ezért úgy gondolom, hogy közép és hosszú távon Európának gondolnia kell arra, hogy előbb-utóbb pénzt is kell az erdészeti stratégia mögé tenni. Ha Európában gondolkozunk, akkor európai költségvetésben kell gondolkodnunk, és az erdészeti stratégia gyakorlati megvalósításakor szükség van a költségvetési háttérre is. Nem bízhatjuk teljes mértékben a tagállamokra a finanszírozást.

– *A medve lehetőség vagy gond Romániában?*

– Ma Romániában a medve kimon-dottan gond, a rossz menedzsment következtében. Románia nem tudja lehetőségként kihasználni ezt a medvepopulációt, a non intervencionizmus, gyakorlatilag a semmittevés vezetett oda, hogy túlszaporodott az állomány. Egyre több gondot okoz nemcsak a mezőgazdaságban, mert ma már a lakótelepeken is találkozunk medvével, meg a saját udvarukban, a csürből lép

ki a medve az éj leple alatt. Tehát olyan gondokat okoz, amelyek megoldása határozottságot, bátorságot és kitartást igényel. Bízom abban, hogy a miniszterium képes lesz arra, hogy túllépjen a rossz mentalitáson, és határozott – a fenntartható fejlődés jegyében hozott – döntésekkel vissza tudja fordítani a medvepopulációt a megfelelő szintre, hogy a medvére lehetőségként tekintsünk, ne pedig problémaként.

– *Köszönöm szépen a beszélgetést.*

Z.Z.

Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács

Bepillantunk a hazai csemetések világába

Optimisták a hazai csemetések. Legújabb évkönyvükben így írnak:

A pandémia enyhülésével az erdészeti csemeteszektor is újra lendületet kaphat.

Mi is az optimista forgatókönyv mellett tesszük le a voksunkat.

Már csak azért is, mert mint tudjuk, a „csemetekert az erdők bölcsője”. Márpedig a hazai erdőknek előbb utóbb el kell érniük a 27 százalékot.

Az út nem lesz könnyű, mert a COVID újabb támadásán kívül a kártevők és az éghajlatváltozás is tengelyt akasztó tényezővé válhat. A támogatási rendszer csorbulásával, reméljük, nem kell számolniuk, s ha lehet, annak bővülését kívánjuk.

Még egy, szerintünk és a terméktanács vezetői szerint is, fontos eleme lehet a szakma elismertségének a növelésére, ez pedig az ismertség, az elfogadottság javítása.

Azért is fogtunk bele ennek a tudósításnak a megírásába, mert véleményünk szerint ennek a kulcsfontosságú alágazatnak, szakmának a kellenél jóval alacsonyabb a presztízse és az ismertsége. Az erdészszakmán belül sem ismerik el kellően, a laikus kíváncsiak pedig alig-alig tudnak valamit a csemeték világáról.

Ezt fölismerte a terméktanács agytrösztje is, és legott forgattak egy kisfilmet „magukról”. Ebből a terveik szerint egy sorozat fog kibontakozni, izgatottan várjuk a következő videót.

Ezek után már csak a megfelelő nézettségű médiát kell megtalálni hozzá.

Szerény körképünk nem tudja bemutatni a szakma valamilyeni területét, szeletét és titkát, de ízelítőül talán sikerül fölillantani a csemetések világának hétköznapijait, örömeit és bánatát.

De azért pillantsunk ki egy cseppet a határon túlra, hisz ott is van élet. Mint az interjúból kiderül, nem is akármilyen. Létezik az európai csemetetermelőket összefogó nemzetközi szervezet, a European Forest Nursery Association (EFNA), amelynek munkájába az EESZT is bekapcsolódott. Amint írják: „Kiemelten fontos az EESZT számára, hogy tagságának érdekeit ne csak hazai, de EU-s szinten is képviselje, hiszen az EFNA szervezetén keresztül direkt véleményalkotási joga van a Terméktanácsnak az EU-s joganyagok és piacsabályozások felépülésében.”

Az Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács (EESZT) minden évben kiadja az évkönyvét. Ennek tartalma a tagság adatszolgáltatásán alapul.

Kiadványukkal azt célozzák, hogy a szakmai egységet megtartsák a minőségi termelés érdekében. Mivel a terméktanács fogja össze valamennyi hazai engedélyezett erdészeti és energetikai szaporítóanyag-termelőt, így csak azok az erdészeti szaporítóanyagok legálisak Magyarországon, amelyek a terméktanácsunk tagjaitól származnak – figyelmeztet az évkönyv. Ezt a kiadványt a honlapjukról (www.csemete.hu) ingyenesen letölthetik az érdeklődők pdf formátumban, ahol még térképes szaporítóanyag-kereső applikáció is segíti a szükséges szaporítóanyag megtalálását. Ha valaki nyomtatott formában szeretné megkapni az évkönyvet, keresse e-mailben a terméktanácsot (iroda@csemete.hu), és a készlet erejéig térítésmentesen küldik a kiadványt.

Sok sikert, kevés kártevőt, jó időjárást, elegendő munkavállalót, méltányos árakat, hazai és nemzetközi elismertséget kívánunk a csemetéseknek, ami egyben azt is jelenti, hogy az ő boldogulásuk az egész erdészeti ágazatot előre lendítheti.

Zétényi Zoltán

A csemetekert az erdők bölcsője

Kárpáti Béla,
a terméktanács elnöke

Sopron belvárosában járunk, a műemlék épületek között keressük az *Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács* elnökének támaszpontját.

Évszázadok hangulatát idéző épületbe jutunk. A tárgyaló hasonlóan elegáns.

Az elnöktől megtudjuk, hogy erdőmérnök szüleitől kapta az indíttatást, és ifjú korában maga is csemetét termelt. Az erdőszaktikus oklevél megszerzése után végül az agrárközgazdász pályát választotta, és külföldi tapasztalatokra is szert tett. Ma már milliárdos projektet irányít, de vallja, hogy a csemetekert az erdő bölcsője, ha nincs csemete, akkor nem lesz erdő. A jelenlegi munkaköre mellett ezért

foglalkozik változatlanul a Terméktanács ügyeivel már több mint tíz éve.

– Gyönyörű hivatás, azt figyelemmel kísérni, miként lesz az Isten által megteremtett piciny magból csemete, majd méretes fa – mondja.

Lendületesen kezdi magyarázni Kárpáti Béla elnök az *Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács* nevének eseménytörténetét és a külföldi analógiákat. 2013-ban bővült a tanács neve az energetikai jelzővel. Akkoriban évek óta dúlt a biomassza térhódítása körül a vita. Illet, hogy kellő érdeképviselőhez jussanak az „energetikusok” is.

Az Agrárminisztérium 110/2003. évi rendelete mondja ki, hogy aki hazánkban szaporítóanyagot termel vagy azzal kereskedik, annak a terméktanácsba be kell lépnie.

Kárpáti Béla

Maga a terméktanács 1994-ben jött létre, az erdősz-szakma határozott igényének megfelelően. A hazai érdekképviselő mellett nemzetközi szinten is vannak feladatai a szervezetnek, és ennek megfelelően a terméktanács 2009. óta tagja az Európai Erdészeti Csemetekertek Szövet-

ségének (EFNA). Az európai szervezeten kívül a V4-ek hasonló szerveződésének is tagjai. Igyekeznek a Balkán irányába is fejleszteni a kapcsolataikat. Ezt nem kell magyarázni, a napjaink melegedő klímája miatt.

Előljáróban szögezzük le, hogy a szaporítóanyag (termelés) nélkül nem működhet az erdőgazdálkodás, és ebből következően az erdőipari felépítmény sem.

A kezdetekben a terméktanácsot az állami erdőgazdaságok dominálták, ám ez a helyzet napjainkra magváltozott. Az erdőgazdálkodáson kívül a tagok között megtalálhatók az őstermelők, az önkormányzatok és a szakiskolák is. Az alakuláskor közel ezer tagja volt a terméktanácsnak. Ez a szám folyamatosan csökkent, és jelenleg 450-500 termelő tag van. Az okok között a generációváltás, a centralizáció játszik szerepet többek között.

A tagokból néhány – nem hivatalosan – „stratégiai” tag, mint például az ERTI, a szakközépiskolák és némely erdőgazdaság. Ezek olyan mélységig foglalkoznak a szaporítóanyag témával, amely a terméktanács számára fontos információforrást jelent.

Jelenleg napirenden van a tagsági feltételek szigorítása. Erre a „villámvállalkozások” és a konjunktúralovagok kiszűrése miatt van szükség.

A tanács szervezeti felépítésének fontos elemét képezik a küldöttek, belőlük kerül ki a választmány tagsága. Az operatív testület pedig az elnökség. Az Agrárminisztérium stratégiai partnere a terméktanács, amely egységes véleményt képvisel az államigazgatás felé.

A terméktanács igyekszik a jövőben várható hatásokat is jelezni, például a jelenlegi tölgymakk hiányt a csipkés

poloska várható további elterjedése függvényében a Kárpát-medencében kialakuló általános tölgymakk keresletet/hiányt is prognosztizálni. A több száz tagtól származó megbízható információkon kívül az álláspontok kialakítása során egyeztetnek a mérvadó szakmai és tudományos műhelyekkel is.

A jelen körülmények között kialakult társadalmi-gazdasági helyzetben alapvető munkaerőgondokkal is küzd az ágazat, mert nincs ember, aki napjaikban makkgyűjtésre vállalkozna. De ugyanezekkel a gondokkal küzdenek Nyugat-Európában és Nagy-Britanniában is.

– Ennek a várható következménye az lesz – vállalkozik jóslásra az elnök –, hogy ez a napjainkban elültetett csemeteszám tarthatatlan lesz. A jövő útja a nagyméretű csemete, egyedi védelemmel ellátva. Tőlünk nyugatra, de a csehek, lengyelek is ezt az utat választották. A földlabdás csemete előnye, hogy késő tavaszig, nyár elejéig kiültethető. Ezt előbb-utóbb a gazdálkodóknak is be kell látniuk, mert a makk kilójának ára 1400 forint, és tarthatatlanok a jelenlegi csemeteárak. Nyugat-Európában másfél-két euróba kerül a csemete. Ott hetven centi alatti méretben nem eladható, míg nálunk még a 15 cm pluszos csemeteméret az elfogadott.

– A szakma ezt harangkongatásnak vegye, mert véget ért az a korszak, hogy a csemete csak úgy magától van. Az pedig nem reális megoldás, hogy majd nyugatról importálunk csemetét – vonja le a következtetést Kárpáti Béla.

– A terméktanácsnak ez már régóta hangoztatott álláspontja. Az erdősítésknél a csemete ára a költségvetésben a lap alján az apróságok között szerepelt. Ma már ez tarthatatlan. Ez abból is adódott, hogy korábban az erdőgazdaságok

belső elszámolásban kalkulálhattak a csemetével.

– Biztató, hogy ezt a gondot a minisztérium illetékesei is érzékelik. Reméljük, hogy a jó szakpolitikai elgondolásokat nem fogják bürokratikus akadályokkal nehezíteni – teszi hozzá.

– Az ágazat helyzetét az jellemzi, hogy a csemetetermelőknek nincs akkora tőkéjük, hogy túléljenek egy olyan válságot, amely az erdősítések leállításából adódna – szögezi le az elnök. – Ennek egy másik példája a géptámogatási pályázat, amelynél általában az ötven százalékos saját részt sem tudták előteremteni. Ez pedig a csemete nyomott árára vezethető vissza.

De a jelenlegi géptámogatási rendszer sok termelőt ment meg a teljes leszakadástól, és fejlődési pályára állít. Kiemelkedően fontos ez a forrás a termelőknek.

Nem kerülhető meg az a kérdés, hogy mennyire lehet ebben az ágazatban prognózist készíteni, megbecsülni a várható keresletet. Ez az egyik legnehezebben megválaszolható feladvány.

Érdekesekek a nemzetközi összefüggések is. Kevesen gondolnák, hogy a hollandok dominálják a szakmát. A „tulipánosok” komoly csemetetermelő üzemeket birtokolnak, például Ukrajnában. De vannak leányvállalataik Németországban, Magyarországon és Szerbiában is. Ugyanakkor a velük való együttműködés széles körű információs adatbázisra is rálátást biztosít.

Fontos volna egy hazai mintagazdaság fölépítése is, amelyben bemutatnák a szakma jelenlegi legfejlettebb műszaki és egyéb megoldásait. De sajnálatos állapította meg az elnök, hogy a most forgalomban lévő tankönyvekből a legkorszerűbb termesztési eljárások hiányoznak.

Az elnök hangsúlyozta, hogy akik erdészeti csemetetermeléssel foglalkoznak, azok ne legyenek kényszerítve más tevékenység végzésére, a több lábon állás biztosítékára, hanem a főtevékenységből tudjanak megélni.

A terméktanács nem rendelkezik anyagi erővel egy esetleges nagy volumenű káreseménykor – például országos fagykárnál – ahhoz, hogy kárenyhítést nyújtson. Ilyenkor a meglévő szakmapolitikai kapcsolatok aktiválása útján igyekeznek segítséget nyújtani a kárt szenvedett tagoknak. Az országos kárenyhítési rendszer – amely a nagyterületű kukorica és más gabonafélékre van kitalálva – a mi körülményeinket nem tudja lekövetni.

Nem könnyű a helyzet – foglalja össze az elnök. – Egyet tudunk csinálni, föl hívjuk a szakpolitikusok figyelmét a tényekre – magyarázza a körülményeket az elnök.

A termék tanács a tagok legkülönbözőbb kérdéseivel kapcsolatban áll rendelkezésre: pályázati információk, kapcsolatfelvétel, kereskedelmi ügyek, csemeteb hozatal és -kivitel, termelési és növényvédelmi kérdések. A tanács nyári nagyrendezvénye általában egy-egy konkrét téma köré szerveződik. Külföldi tanulmányutak szervezése is beletartozik a repertoárba. A korszerű növényvédelmi megoldásokat – például a drónpermetezés, a precíziós gazdálko-

dás – is igyekeznek bevinni a szakmai köztudatba. Hasonló fejlesztési irány a hűtőházak létesítése is.

Ami a minőségi gondokat jelenti, külön kell választani a mag, a dugvány és a csemete kérdését. Korábban a fekete és szürkenyár magok keveredése okozott gondot, napjainkban a külföldről származó tölgy makk jelent problémát. A német kollégák nem bíznak semmit a véletlenre, az itt bértermesztésben nevelt csemetét genetikai vizsgálatnak vetik alá, hogy azt kap-ták-e vissza, aminek a magját adták. Természetesen ehhez 'pénz, paripa és fegyver' kell.

A dugványoknál gombás fertőzések okozhatnak gondot. A szabadgyökerű csemeténél is gyakoriak a minőségi problémák.

A csehek a minőségi színvonal megtartása érdekében nagyon szigorú szabványt vezettek be. Ez nálunk még hiányzik. Hazánkban méret alapján folyik a válogatás.

A csemetetermesztés egyik alapvető gondja, hogy a két alágazat – a mezőgazdasági (kertészeti) és az erdészeti – határterületén működik. Ez akadályozza többek között a támogatási rendszerbe való illeszkedését. Ennek a paradox helyzetnek a feloldása még a jövő feladata.

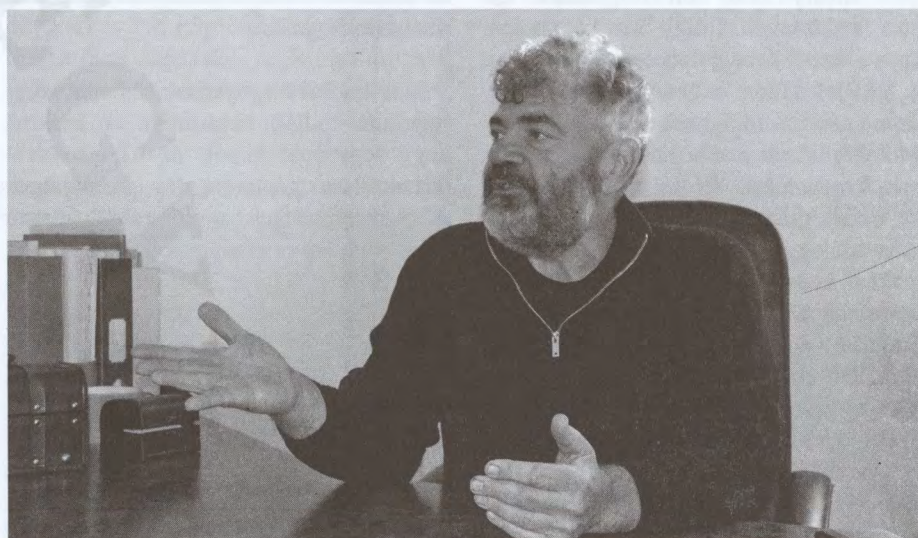
N.L.-Z.Z.

Egy titkos kulcságazat

– Hogyan lett **Farkas Pál** csemete-termelő?

Eredetileg Szarvason végzett agrármérnök, de a csemetetermelés inkább kertészet, mint erdészeti, akár a talaj-előkészítést, akár a csemete megnevelését tekintjük, sőt, inkább a szántóföldi növénytermesztéshez hasonlít – állítja Farkas Pál. Végzés után, '88-ban a Feldebrői Rákóczi Termelő Szövetkezetben helyezkedett el. A '90-es években, a privatizáláskor a téesz felbomlott. Az Egererdő meghirdetett egy műszaki vezetői állást, így oda helyezte át működési területét. Akkoriban dr. Pogrányi Kálmán volt a káli csemetekert vezetője. Így csöppent bele a csemetetermelésbe, és azóta tagja a termék tanácsnak is. Az Egererdő egykori 70 hektáros csemetekertje innen 2-3 km-re van, de nem messze innen volt egy 50 hektáros karácsonyfatelep és egy 5 hektáros fűlialep is, amiket akkor az ERTI-től béreltek. Ez a kert akkoriban Európa-hírű volt. Ma már nem működik, be van zárva. Ezzel kiesett a hazai termelésből mintegy 15 millió csemete.

Hogy meddig tartott ez az idilli időszak, rögtön kiderül. 2001-ben eljöttek Kálmánnal és megalapították ezt a céget egy holland partnerrel. A kapcsolat még az Egererdőnél kezdődött, már akkor is végeztek nekik bér munkában csemeteválogatást, még hozzá rózsala nyokat. A kamionokban visszaruként a saját csemetéiket is kiküldték. Kipróbált, megbízható partnernek bizonyultak. 2001 táján felmerült, hogy vegyük

Farkas Pál, az EESZT ügyvezetője

meg a káli csemetekertet. Sajnos erre technikai okok miatt nem került sor. Így az autópályához közel, a „bejáratott” munkaerő segítségével alapítottak egy csemetekertet. Pogrányi Kálmán öt év múlva elment, ő maradt a vezető. Jelenleg bérlő a hollandoktól a telepet.

– No, de mi is a cég profilja?

– Termeltetést csak integráltan célszerű végzettünk – kapjuk a választ Farkas Páltól. Ezen túlmenően csemetével és magokkal, valamint dísznövényekkel kereskednek. A hollandoknak pedig ugyanúgy folytatják a bér munkát. Az árbevételük 70 százaléka a csemetekereskedelem és a bér válogatás, 30 százaléka a dísznövény és kertépítő üzletág.

Állandó alkalmazottjuk négy fő, október közepétől március végéig idénymunkások dolgoznak mintegy 60-70-en. Ők többnyire helybeliek, illetve Kiskörére valók, akikkel már régi a munkakapcsolatuk.

– Hogyan lehet a csemetével kereskedni? – tettük föl a kérdést.

– Nem itthon kereskedünk, hanem zömében Nyugat felé – volt a válasz. De vannak jó szerb és horvát, szlovák, cseh és lengyel, sőt romániai kapcsolataik, akik a vevőik, esetleg a beszállítóik is. Német és holland cégeknek értékesítenek. Ők megadják évente a listát, hogy mire van szükségük, kérnek árajánlatot, és – elsősorban itthonról – igyekeznek ezeket beszerezni. Ez elsősorban erdészeti csemetét, alanyokat és magot jelent.

– Ennél a pontnál egy fontos kérdéshez érkeztünk. Érvényesülnek-e a felhasználásra vonatkozó korlátozások?

– Már csak azért is, mert a klímaváltozás itt van, kopogtatás nélkül berúgta az ajtót – fogalmaz Farkas Pál.

E téren folyamatosan együttműködnek a SOE-ERTI-vel, és az az álláspont, hogy délről származó szaporítóanyagot kellene felhasználniuk annak érdekében,

hogy a megváltozott klímának megfeleljenek. Ennek csak a meglévő kapcsolataikkal tudnak megfelelni. Az ERTI készített egy térképet, amely erdőrészeletenként megmutatja, hogy honnan származó szaporítóanyagot érdemes alkalmazni azon a területen.

– Vajon milyen fajok érdekelhetik a hollandokat? – kíváncsiskodtunk tovább.

– Kevés tölgyet, inkább elegyfajokat, hársat, juharokat, vadgyümölcsöket, rezgőnyárat, kecskefüzet keresnek. Ők nem csak állományba ültetik ki, hanem kertészeti célra is használják a csemetéket – magyarázza a szakember.

– A magnál nagyon fontos a származás – vetjük föl az újabb érvet.

– Tavaly nem volt tölgymakk termés a kártevők (tölgy csipkés poloska – a szerk.) megjelenése miatt. Emiatt a NÉBIH külön engedélyt adott, hogy Romániából, Erdélyből könnyített feltételekkel lehessen makkot behozni – tudjuk meg a megoldást.

Ennek meg sajnos az lett a következménye, hogy boldog-boldogtalan kezdett makkal kereskedni, és az eddigi 300 Ft/kg-os ár 1300–1400 Ft-ra emelkedett. Tudni olyan esetről, hogy egy szállítmányban 50-50 százalékban keverve volt kocsányos és kocsánytalan tölgy makkja, így vissza kellett küldeni az egész tételt.

Az erdélyi makk Zalába, Somogyba, Nyírségbe, vagyis gyakorlatilag az egész országba eljutott.

Fontos kérdés, hogy mekkora a pénz forgási sebessége a szakmában, a mag elültetésétől kezdve a csemete megnevelése után az eladásig.

Ez akár két-három év is lehet. Vannak olyan magok, amelyeket rögtön el lehet vetni, és a következő szezonban már csemete van belőlük. Az egyéves csemetéket már lehet értékesíteni, tehát már jön vissza a befektetett pénz. De vannak makacsul átfekvő magvak, ezeket rétegelni kell, ami plusz egy év, és ha csak két év alatt nő meg, vagy iskolázni is kell, akkor ez már 3-4 évre is kitolódhat. Nyilván mindenkinek az a célja, hogy egy év alatt vissza jöjjön a pénze, de sok esetben ez nem lehetséges. Ilyenkor a csemetésnek jósnak is kell lennie, hogy vajh 2-3 év múlva el tudja-e adni amit megnevelt. Ezt nagyon nehéz megmondani, mert nagyon sok tényezőtől függ.

Az EU és a magyar kormány is kiadta a jelszót, hogy irány a fásítás és az erdősítés. De vajon a szaporítóanyagot tudja-e a szakma ehhez biztosítani?

Csemeteválogatás

Farkas Pál megnyugtató: Ebben a szegmensben tudják biztosítani. A szakma nagy segítséget kapott az Agrárminisztériumtól a géptámogatás formájában. A terméktanácsuk segítségével hosszú évek munkája eredményeként sikerült elérniük ezt. Sajnos azonban, a csemetések jó részének arra sincs pénze, hogy az ötven százalékos támogatást igénybe vegye. Ez a támogatás nagyon fontos volt, de viszonylag kevesen tudtak élni vele.

Ennek ellenére nagyon szükséges, hogy a támogatás folytatódjon. Most ugyanis nem volt lehetőség öntözési támogatásra. Ez különösen akkor fontos, ha egy év alatt akarnak megnevelni egy csemetét, mert akkor öntözniük kell. Nem elég elvetni a magot, és várni, hogy nyáron majd valami csoda történik és kikel. Biztosítani kell a tápanyag-utánpótlást és öntözni is kell. Ehhez viszont tőke kell, és az, hogy öntözésre is lehessen támogatást igénybe venni.

– Mindez abból fakadhat, hogy a szaporítóanyag-termesztés sem nem mezőgazdaság, sem nem erdőszet?

– Igen, ez a dolog lényege – fogalmaz határozottan a szakember.

Ebből adódik, hogy sem a mezőgazdasági, sem az erdőszeti támogatásba, de a kertészetibe sem férnek bele. Bár szerencsére sikerült egy új támogatási keretet létrehozni, kétfélmilliárd forint volt a plafon, sokan éltek is vele, de saját erő hiányában mégsem tudták a keretet kimeríteni.

Amint az a fentiekből kiderült, jó kapcsolatban vannak az Agrárminisztériummal. Az erdőszeti államtitkársághoz tartoznak, havi szinten tudnak egyeztetni. Közösben dolgozták ki a támogatási rendszert, és ezt a munkát folytatják. Hason-

lóan jó a kapcsolatuk az ERTI-vel, dr. Borovics Attila főigazgatóval.

– Itt kínálkozik, hogy fölvegyük a következő fontos témát, a globális fölmelegedés kihívásait.

– Az időjárás változása miatt sajnos rövidül a szezon, amikor kiemelhetjük a csemetét – magyarázza Farkas Pál. – Nincsenek komolyabb fagyok, amik a vegetációt leállítanák, és korábban is hajtanak ki a csemeték. Ez azoknak a nagy erdőgazdálkodóknak okoz gondot, amelyek több millió csemetét ültetnének el – avat be a szakma rejtelseibe.

Ami a tágabb szakmai kapcsolatokat illeti, elmondja, hogy a WWF Magyarország megkereste őket. Volt egy megbeszélésük és egyeztetnek folyamatosan. Megkeresték őket az Országos Magyar Méhészeti Egyesület részéről is, és remélik, hogy gyümölcsöző kapcsolatot sikerül kiépíteniük. Lászka István Attila erdőmérnök-méhész, az együttműködést szorgalmazza, hiszen, ha olyan csemetét termelnek, amely mézelő, akkor arra külön támogatás érhető el. Nyilván a hársról és az akácról van szó.

– Rátértünk egy elég kellemetlen témára is: Van-e utánpótlása a szakmának?

– Sajnos a csemeteágazat kezd előre-gedni – vet számot a tényekkel Farkas Pál. – Nem nagyon van utánpótlás, nincs, aki folytassa a munkát.

– De mi lehet az oka az érdektelenségnek? – faggatjuk tovább.

– A mezőgazdaságban emberöltők óta kialakult módszerek működnek évről évre, nagy titkok nincsenek. A csemetetermelésben minden év más. Ugyanolyan fajú csemete másként viselkedik a külön-

bőző időjárású években, és függ attól is, hogy van-e lehetőség öntözésre. A klímaváltozás miatt ezek a tényezők egyre fontosabbak. Sok a bizonytalanság a termésben, ami nem teszi vonzóvá a szakmát.

– *A szélesebb értelemben vett szakmai kapcsolatokban fontos, hogy milyen kapcsolatban vannak a magánerdős kollégákkal?*

Farkas Pál állítja, hogy jó az együttműködés, támogatják egymás kezdeményezéseit, kölcsönösen részt vesznek egymás rendezvényein, szinte stratégiai partnernek tekinthető a MEGOSZ.

– *Lássuk ki is tekinthet szaporítóanyagot!*

Ennek több feltétele van. Először is legyen tagja a terméktanácsuknak, valamint legyen meg a NÉBIH engedélye – tudtuk meg a feltételeket.

A tagok nagyon változó ügyekben kéri a tanács segítségét. A legutóbb az Erdélyből származó makk volt a fő téma. De fölvetődött a növényvédelem, a vegyszerezés, a kártevők és az öntözés is. Sok jogi vonatkozású kérdés is előkerül.

Számos olyan ügy, téma, van még, amely megoldásra vár szakmai berkekben. Ilyen többek között az öntözési támogatás, az új technológiák behozatala. Néhány éve vetődött föl, hogy az ERTI-vel együttműködve hozzanak létre egy bemutató csemetekertet. Itt bemutatnák valamennyi, Európában működő technológiát. Tőlünk Nyugatra a munkaerő a legdrágább. A gép olcsóbb, de egy dolgot nem tudnak gépesíteni, a válogatást. Ezért végeztetik ezt itt bémunkában. Minden mást már gépesítettek, de nem mindegy, hogy milyen géppel emelik ki a csemetét. Az alap gondolat a Káli csemetekert fejlesztése volt, ami ma már vagyonkezelői tulajdonban lehet. Készült egy megvalósíthatósági tanulmány, és most keresik a forrást a kivitelezéshez.

Sajnos erre nincs pályázati lehetőség. Így visszajutottunk oda, hogy mostohagyerek a szakma, mert nincs EU-s pályázat. A csehek, lengyelek megcsinálták a maguk „csoda” csemetegyárukat, amikhez hasonlót szeretnének létrehozni a hazai szakmabeliek is. Olyat, amilyen a régióban még nincs. Erre oktatási szempontból is nagy szükség volna, mert a szaporítóanyag-termelés oktatása nagyon le van maradva az élvonaltól. Szeretnének egy tankönyvet is megjelentetni, amelyhez a szakmai partnerek keresése zajlik.

Ami a nemzetközi kapcsolatokat illeti, tagjai az európai szakmai szervezetnek, amelyben ők is tevékeny részt vállalnak.

Évente tartanak összejövetelt, két év múlva Magyarország lesz a házigazda.

Talán az egyik legfontosabb kérdés a munkaerő. Nagyon nehéz megválaszolni azt, hogy hány embert foglalkoztat ez az ágazat. Azt tudjuk, hogy hazánkban mintegy ötszáz engedéllyel rendelkező termelő és kereskedő van, akik mintegy 160 millió csemetét állítanak elő. A létszám nagyon változó, függ a szezontól, és a nagyságrendtől. Van ahol száz fölött van a foglalkoztatottak száma. Általában van egy minimális állandó létszám, és sokkal több az időnyomunkás. Tehát az ágazat csupán szezonális munkát tud biztosítani az embereknek. A kiemelés és a válogatás jelent munkacsúcsot, valamint az ápolás. Június-júliusban van a legkevesebb teendő. Farkas Pál cégének szerencséje van, mert a mezőgazdasági, szőlészeti munkák végeztével csapatostul jönnek hozzájuk. Az élet azt mutatja, hogy a vidéki betanított munkások alkalmazásában nagyon fontos megtartó ereje van a szektornak.

Csemeték a hűtőházban

– *Ha már szóba kerültek a betanított munkások, vajon mire kell megtanítani a válogatókat?*

– Többek között arra, hogy mekkora a csemete szabványos mérete, a szár vastagsága és ép-e a gyökérzet – magyarázza a szakember.

Amikor elhatároztuk, hogy fölterképezzük a szaporítóanyag-termelés titkos világát, abból indultunk ki, hogy a közvélemény nem nagyon van tisztában ezzel a szakmával, holott ez egy kulcságazat, egy titkos kulcságazat.

– Mióta Kárpáti Béla elnök úr átvette az elnökséget, sokat teszünk annak érdekében, hogy az emberek megismerjék a munkánkat – mondja az ügyvezető. – Rendszerezsek a szakmai programok és megjelenések. Ezért csináltunk például egy kisfilmet is, amiben a fiataloknak bemutatjuk, hogy miből lesz az erdő.

Ezt a filmet egyébként a digitális iskolai oktatás keretében is vetítették sok iskolában. Ezenkívül több fórumon felhívjuk a figyelmet, hogy az erdősítési program nem valósítható meg szaporítóanyag nélkül. Ezt a filmes kezdeményezésünket szeretnénk folytatni más korosztályok elérésére is.

– *Ennél a témánál is eljutottunk az anyagiakhoz, így adódik a kérdés, hogy az Agrárminisztériumon kívül hol lehet még „keresnivalója” a terméktanácsnak?*

– Például a Bethlen Gábor Alapnál, amely a civil szervezeteket támogatja, és mi minden évben kaptunk is tőlük pályázati támogatást, elsősorban a rendezvényeink finanszírozására – tájékoztat Farkas Pál.

2019-ben fontos jogszabály-módosításokra került sor. Ezek kedvező hatásairól így vélekedik a szakember:

– Korábban az EU-s adminisztráció lényegesen egyszerűbb volt a hazainál, így többek között sikerült a NÉBIH ellenőrzési határidejét is módosítani, ami megkönnyítette az exportteljesítéseket.

Ilyenkor, ősszel van szezonja az éves csemeteszemlének. Ez többek között azt jelenti, hogy a NÉBIH ellenőrzi a termesztők által vezetett csemeteleltart. Ellenőrzi a szaporítóanyag származását és a felhasználás valódiságát. Ez hatalmas munka, és ennek szigorát is enyhítették a módosítások.

– *Mi az a legfontosabb néhány dolog, amit szeretne megoldani a terméktanács? – tesszük föl a vágyakra vonatkozó kérdéseinket.*

– A bemutató csemetekert, a támogatások bővítése és az, hogy vegyék észre az ágazatunkat, mert nélkülünk nem lehet az erdősítési terveket megvalósítani.

– *Végezetül: Hogyan zajlott a legutóbbi küldöttgyűlés?*

– Hallgattunk egy előadást a biológiai növényvédelemről a Biocont cég képviselőjétől, ugyanis a csemetetermesztésben is megfogalmazódott az igény, hogy olyan szereket használjunk, amelyek nem károsak a környezetre. Már csak azért is, mert számos korábban használatos és hatékony vegyszert betiltottak. Kénytelenek voltunk lépni. A kapcsolatunk még a kezdeteknél tart, de nagyon ígéretesnek tűnik.

N.L.–Z.Z.

Egy informatikus erdész vagy erdész-informatikus

Dobrovitz Attila ügyvezetőt faggattuk

– *A címből következik az első „találós kérdés”: Miért lesz egy sikeres tévés informatikusból csemetekert tulajdonos, a Frondeus Prima Kft. ügyvezetője?*

– Mert gyermekkorom óta szeretem a fákat – halljuk a tömör választ.

Bár Pesten nőtt föl, Békásmegyeren, de rengeteget kirándultak a környéken, például Nagykevélyre. Akkor szerette meg a természetet, de az élet másfelé vitte. Nem bánta meg az informatikus pályát sem, mert igazából építeni szeret. Szoftvereket, komputereket, struktúrákat, rendszereket. Épületet még nem tervezett, bár ezt a telephelyet ő álmodta meg.

A váltást azzal is indokolja, hogy az informatika gyorsan fejlődik, amit ma megcsinálnak, az egy-két éven belül elavul. A technika is egyre korszerűbb lesz, a fejlesztések pedig hamar avulnak. Egy idő után sokak számára nyomasztóvá válik, hogy a befektetett energia szinte semmivé lesz. Nincs maradandó nyoma a munkának.

Az itt megnevelt növények életét viszont nyomon tudja követni – megértve a pályamódosítás motivációját.

– Bár csak egy-két évig vannak itt a csemeték, de tudom, hogy hova kerülnek, például a Gellért hegyre, vagy Pestre, meg tudom nézni őket – magyarázza.

A váltás menete úgy zajlott, hogy először is elkezdett eladó erdőket nézegetni, s ha már lesz erdő – gondolta –, akkor abba csemete is kell, s a legjobb, ha azt majd ő neveli meg.

A fogason igazi, jelvényes erdészkaplap lóg. Ez annak a jele, hogy nem csak szakmát – identitást is – váltott Dobrovitz Attila.

– *De honnan is a csemetekerti szakértelem?* – tolakodik a következő kérdésünk.

– Ahhoz, hogy csemetekertet vezethessek, papír kellett – kapjuk a lakonikus választ.

Ezért elment Sopronba, és ősz hajjal beült a Roth Gyula Erdészeti Technikum iskolapadjába. A levelező tagozaton „pecsétes” erdész lett. Tehát a kalapot jogosan viseli. Azt még nem döntötte el, hogy informatikus-erdész vagy erdész-informatikus legyen.

Talán a legfontosabb dolog ilyen helyzetben, hogy a szakma elfogadja-e.

– A felvetés jogos... Azt hiszem elfogadtak – szögezi le. Ezt az is igazolja, hogy bevásárlották az Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács választmányába.

Lássuk, hogy került ide Hatvan közepébe.

Megtudjuk, hogy Veresegyházon lakik, s ott nem talált ekkora egybefüggő területet, ahol egy csemetekertet ki lehetett volna alakítani. Ahol most vagyunk, ezek egykor téeszőlők voltak. Jelenleg 15 hektár bekerített területe a birtok, és 12 hektár bérbe adott tartálék is van. 2014-ben indította a vállalkozását.

Egy szezonban 1,2 millió csemetét termel meg ez a kert. Ebből körülbelül 80 százalék az erdészeti csemete. Hetven különböző fajtával dolgoznak. Ez néha túl sok – vallja meg őszintén.

Megtalálható az összes tölgyféle, amelyik az országban előfordul, közte a vöröstölgy is. Turkesztáni szil, hársak, kőrisek és természetesen akác is. De van vadkörte és más vadgyümölcs, megogyoró.

Nála is nemrég zajlott az éves leltár, az ellenőrzés. Ez azt jelenti, hogy megmondja, milyen fajtából mennyi van a kertben. A felügyelet pedig ezt szemlézi, ellenőrzi. Megnézik a származási igazolásokat is.

A jogszabály 10 százalékos eltérést enged meg a mag- és a csemeteszám között. Tapasztalata és véleménye szerint az éghajlatváltozás miatt évről évre egyre rosszabb minőségűek a magok. Például idén a juharmagok 60-80 százaléka léha. A fák virágzásakor bekövetkező fagyok és a hosszú aszályos időszakok nagyon megnehezítik a növények termesztését.

A tölgy csipkés poloska „áldásos” tevékenysége őt is sújtja, főként importból kénytelen beszerezni a tölgyfakot. Részben Erdélyből, részben itthonról. Tavaly az Egererdővel sikerült közösen gyűjtetniük a Mátrában.

A vevőkör elsősorban az erdőgazdaságok és magán-erdőtulajdonosok, erdőbirtokosságok, nemzeti parkok köréből adódik, de akadnak egyesületek és alapítványok is.

Napjaink fontos és vissza-visszatérő kérdése, hogy hány embernek adnak munkát?

A vállalkozásnak három alkalmazottja van, és ilyenkor, a kiemelési szezonban, tíz-húsz ember idénymunkásként dolgozik – változó létszámban. Ezzel együtt ők is munkaerőhiánnyal küzdenek.

Dobrovitz Attila

zik – változó létszámban. Ezzel együtt ők is munkaerőhiánnyal küzdenek.

A környékbeliek 60-70 év közötti nők, akik a közeli gyümölcsösökben is dolgoznak. Rajtuk kívül erdélyi brigádjaik vannak.

Az épület mögött, a szabadban felállított asztaloknál 8-10 erdélyi hölgy és ifjú szorgoskodik, folyik a csemeteválogatás. A délutáni nap jólesően melengeti a kezüket.

Sejtjük, hogy ekkora kertből exportra is jut csemete. Európa majd minden országába ment innen már növény, de jellemzően inkább kis mennyiségek. De Szlovákiába, Lengyelországba, Hollandiába és Belgiumba nagyobb mennyiséget is szállítottak.

Arra a kérdésünkre, hogy mire a legbüszkébb a cég, látva az innováció iránti hajlamát, nem lepődünk meg a válaszon:

– Talán a konténeres növényeinkre, amik inkább tálcások.

Ezekben alapvetően ugyanazok a fajok fejlődnek, amelyek kinn a területen. Ugyanis az éghajlatváltozás hatásai itt is érezhetőek. A csapadék eloszlásában például. Amikor esik, akkor nagyon sok, majd hosszú ideig semmi. Ilyenkor olyan forróság van, hogy szinte hiába öntöznek. Gyomlálás előtti 5-10 mm esőztetés két nap alatt teljesen eltűnik, kezdek elölről. Az ilyen hatások miatt folyamatosan új termesztési módszereket kell kikísérletezniük és bevezetniük, hogy alkalmazkodjanak a változáshoz.

N.L.-Z.Z.

Hogyan lesz valaki csemetés a horvát határ közelében?

Válaszolt Csordás Tibor ügyvezető

Barátságtalan homokvihár fogadott a somogyudvarhelyi telephelyen, a finom homok beavázkodik az ember nyakába. A csemetekert főnöke, Csordás Tibor sem repesett az örömtől, hogy a munka dandárjában akarjuk elszólitani a parancsnoki állásból.

A munka dandárját az jelenti, hogy összeér a csemete kiemelés és a karácsonyfa szezon. A telephelyen egymást érik a kamionok, ilyenkor minden munkáskézre, sőt a főnöki kezekre is szükség van. A nagy sürgés-forgás közepette körülnézünk a Csordás-birodalomban, körbe-körbe mindenhol behálózott karácsonyfák sorakozva várnak a sorsukra. Az épületek szinte ki sem látszanak a karácsonyfa fedezékek mögül.

Benézünk az egyik színbe, ott áll a kiemelőgépük. Kertészmérnök fia beindítja, és már megyünk is a közeli demonstráció helyszínére. A gép felbűg, a vágóélek nekifeszülnek, s a fenyő megadja magát, elhagyja az anyaföldet. Egy földlabdás karácsonyfa lesz belőle.

A címbeli kérdést Csordás Tibornak szegeztük egy étterem fehér terítős asztalánál.

Csordás Tibor: Nagyjából 25 éve kezdtem el autodidakta módon. Azt megelőzően határőrként dolgoztam – halljuk a meglepő választ. Ez nem meglepő, ha belegondolunk, hogy kőhajításnyira vagyunk az egykori Jugoszlávia határától. Ráadásul tősgyökeres somogyudvarhelyi úrral beszélgetünk, akinek a felesége is környékbeli. Mindez még aktív határőr korában kezdődött, de amikor megtörtént a rendőrség és a határőrség összevonása, leszerelt.

Ezzel dilemma elé kerültek, nagyban folytatják vagy maradnak háztáji méreteknél. A nagyot választották, s elkezdtek a gazdaság „méretezését”. Szerencsére az ismerősi körben már voltak élő példák, akiktől tanácsot kérhettek, miként is néz ki egy csemetekert és karácsonyfatelep.

Nem volt teljesen fölkészületlen, hiszen mezőgazdasági szakközépiskolát végzett, tehát megvoltak a „tudományos” alapjai a mezőgazdaság foglalatosságának. A dolog kezdett komolyra fordulni, úgyhogy az ifjú feleség is otthagya a munkahelyét és férje mellé állt. Azóta is ő viszi a cég adminisztratív és gazdasági ügyeit.

Nem volt a kezdés kifejezetten fáklyásmenet, mert voltak mélyrepülések is, amikor még az is fölvetődött, hogy feladják a

vállalkozást. A jövő útját többek között az is meghatározta, hogy az erdészetek egy része felhagyott a csemetetermesztéssel. Abban az időben sok fiatal kollégája abba hagyta a vállalkozást, mert az árak alacsonyak voltak, a kockázat meg nagy.

Azóta nagyot változott a világ, a kis-kert méretből a csemetekert 5-6 hektárra növekedett, a karácsonyfatelep területe eléri a 30 hektárt.

A karácsonyfa lassabb „műfaj” mint a csemetetermesztés, mert majd egy évtizedig csak a munka meg a kiadás van, míg tíz év után kezd meghálálni a belé fektetett fáradságot. A megnőtt fenyőket szemrevételezik, méret és minőségi szempontok szerint osztályozzák, fölcímkezik, majd jöhet a motorfűrész vagy a kiemelőgép. Beszállítják a telepre, majd a rámpán ér véget az itteni pályafutásuk. A következő lépés már a bepalettázás, a kamion és a vevő.

Elsősorban ezüstfenyő, luc és nordmannfenyő alkotja a kínálatukat, de akad szürke luc és feketefenyő is. A fenyők magjai általában Amerikából, Törökországból és Oroszországból származnak.

Amikor a munka dandárja van, 20-30 embert is foglalkoztatnak. Az osztrák határ viszonylagos közelsége itt hatással van a bérekre. Ennek ellenére kénytelenek erdélyi munkavállalókat is foglalkoztatni.

Ami az állami támogatási lehetőségeket illeti, ő is felpanaszolja, hogy sokáig az agrárium senki földjén tengődtek, se mezőgazdaság, se kertészet, se erdészet... Nem jutott a mostohagyereknek még csordogáló EU-s pénz sem. Tavaly volt az első év, hogy gépvásárlásra lehetett pályázni. Ám a kollégák között sokan nem tudtak pályázni, mert az önrészre nem volt pénzük. Ennek a pályázati lehetőségnek a kivívásában a terméktanácsnak nagy szerepe volt – ismeri el a főnök. De megjegyezi, hogy Szlovéniában a géptámogatások száz százalékosak, vagyis nem szükséges önrész. A hazai csemetések többsége családi vállalkozó, vagyis kicsi, akik nem tudnak sokmillió gépbeszerzést finanszírozni még fél áron sem. Egy 25 millió csemetekiemelő géphez nincs mindenkinek 12 milliója a kredencben.

Nekik is vannak külföldi üzletfelek, például a csehek, akiknek kocsányos és kocsánytalan tölgy, éger, nyír csemetét adnak el. Van egy sejtésük, hogy a kocsányos tölgyet nem az Érchegeységben ültetik el, hanem tovább exportálják... Kis tételben Olaszországba is szállítanak gesztenye alanyt, diót, vadgyümölcsöt.

Csordás Tibor

Ezek az exportkapcsolatok segítettek túlélni azt az évtizeddel ezelőtti hazai erdőtelepítési mélyrepülést, amikor sokan szárazúzóval számolták föl a csemeteültetvényeiket. Az az időszak rendesen megtizedelte a magyar csemetekerteket.

2021-ben ők is az erdélyi makkgyűjtők köldökzsinórján csüggtek, ami háromszoros árat jelent a korábbiakhoz képest. Ám ha van a hazai tölgyesekben termés, akkor nem csak vásárolnak, hanem gyűjtetnek is.

A lombos csemetéikre az állami és a magánerdészetek egyaránt vevők, de az ő áraikból nem lehet megélni – teszi hozzá. Csemetekínálatukból nem hiányozhatnak a tölgyek, a szilek, az éger, a dió, a gesztenye, a vadkörte, a vadcserecsnye. A kereslet azonban kiszámíthatatlan.

A kereskedés nagyon fontos része az üzletnek, az, hogy a nyomott árak mellett ki, mennyiért tudja eladni a portékát. Az üzletekhez nem valami központi információs adatbank segítségével jutnak, hanem szájról szájra terjedő háttérinfók útján.

A két éve megjelent jogszabályváltozások jelentettek némi könnyebbséget, de nem jelentőset. A fő gond, hogy a munka nem elég profitábilis. Magyarul, kevés a nyereség, amit ki lehet hozni a verejtékes munkával.

A verejtékezéshez a globális fölmelegedés is hozzájárul, a csemetetermesztés rendkívül érzékeny a csapadéviszonyokra. A csemetésekben öntözéssel még pótolható, de a karácsonyfatelepek kiszáradnak, ha nincs elég csapadék.

A cég jövőjét a fia jelenti, aki erdész-technikus és kertészmérnök. A fiataloknak sajnos ma már nem vonzó ez a pálya. Tehát a fiú a kivétel. A kisebbik fia főhivatású kézilabdás lett, Kecskeméten szórja a gólokat.

N.L.–Z.Z.

Ahol megmaradt a csemetekert

Babics István emlékezett

A ZALAERDŐ azon kevés állami erdőgazdaság közé tartozik, ahol dacolva az „elvárásokkal”, illetve a kordivattal, megmaradt a csemeteágazat. Ha úgy tetszik ragaszkodtak a klasszikus hagyományokhoz. No, nem annyira, hogy semmi változás ne történt volna az utóbbi 30-40 évben, amennyire Babics István közvetlen tapasztalata kiterjed. Ennek azért lehet jelentősége, mert – és ezt a csemetekert vezetését megöröklő ifjú kollégája, Józsa Tamás is megerősítette – e téren Magyarországon az oktatás, kutatás és ami talán ennél is fontosabb, a fejlesztések is megrekedtek. Vágyként szóba kerül persze Hollandia, Olasz- vagy Németország, de realitásként a cseh és lengyel példa érdemel figyelmet:

– Csak a nyálunkat csorgattuk ott, egy-egy nem is csemetekertet, hanem biológiai alapokon működő üzemet látva. Ők hagyták betörni a legkorszerűbb eljárásokat és technikát – kezdi az emlékek fölidézését Babics István.

A beszélgetésnek ezen a pontján fotók kerülnek elő a telefonból, egy lengyelországi szakmai út emlékei. Aztán megállapítjuk, hogy volt terv, sőt esély is, hogy ilyen nálunk is legyen. Igaz Kálon, az Egererdő egykor híres, mára bezárt, csemetekerti bázisán. Szóba kerül még a vegetatív szaporítás, Szombathely, Sárvár, a kertészet felé való „elhajlás”, és a Zalában „megtartó” karácsonyfa...

Az alapkérdésre, az elmaradással kapcsolatos „miértre” válaszként, vagy inkább találgatásként olyanok hangzanak el, hogy „átalakulás”, „profiltisztítás” és persze „gazdaságosság”.

Józsa Tamás és Babics István az alapító erdész, Kiss László emlékházánál

– Nem mellékesen ekkortájt kezdtük átadni a terepet a mai konkurenciának. De nem ez a baj – hiszen az érdekeink változásában közösek –, hanem az, hogy a nagy múltú csemeteágazatokat visszafogták, helyben járásra vagy bezárásra kényszerítették. Amíg a mára meghatározó szereplővé – a majdnem semmiből kinövő újak, a megmaradt régi nagyokhoz – „zárkóztak”, az ágazat egésze helyben járt.

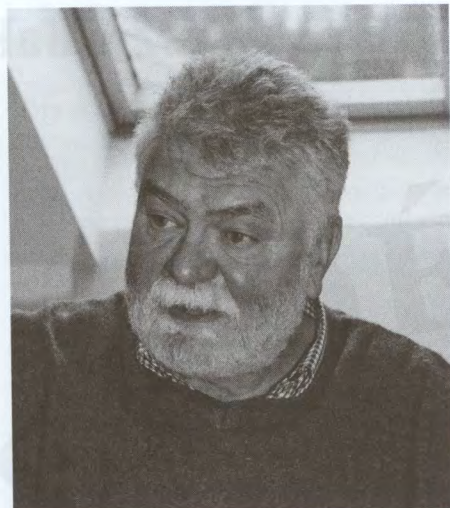
Itt vetem közbe – amit egyébként maguk is büszkén mutattak ezen a téli terepi bejárásán –, hogy ők mégis élnek és nem úgy néz ki, mintha megállt volna az idő valahol 1990 táján: új épületek, napelemek, hűtőház, ha nem is a legújabb, de használható gépek, öntözés, rendezettség stb. No és ágazati szinten is bizonyára eredményes gazdálkodás:

– Lett volna mit sajnálni, ha kidobjuk, amit mi, vagy az elődeink itt megteremtettek. Mert a zalai csemetekertek, faiskolák mindig élenjárók voltak. A nehéz időkben, sőt talán azok előtt is egy kicsivel segített rajtunk, hogy itt a határ mellett kihasználtuk a külkereskedelmet. Azt, hogy odaát – egyébként máig – többet ér ugyanaz a csemete. Itthon meg ugye, hol volt erdősítés, hol meg nem...

Itt aztán, a sokadik sztori, „ez már nem lényeges” után hallok: Bizony „éltek a lehetőségekkel”, sőt szabályt is kerülgettek a megmaradás érdekében.

– Az fel sem merülhetett, hogy Zalának ne legyen saját csemetéje!

Ehhez pedig kellett – és meglett – a nyugati gépsor, a szivattyú vagy itthon a kút... Meg a surdi karácsonyfára is lehetett hivatkozni. De a döntő érv persze cégen belül az volt – ami máig igaz –, kell az évi 2,5-3 millió saját felhasználás és a

Babics István erdőmérnök a termék tanács tagja

Ma már mondhatjuk, és jelentse ez a tapasztalatot, az elismerést: a csemetések nagy öregje. Még a technikumban, zsebpénzért, de kézközelbe került a csemetével. Már a diplomamunkáját is Zalában készítette, hogy aztán 1987. augusztus 1. óta különböző beosztásokban a Zalaerdőnél mindvégig az erdészeti szaporítóanyagok körül tevékenykedjen.

legalább ennyi kifelé értékesített csemete. Mindez jókor, jó minőségben, lehetőleg jó áron. Ehhez pedig tudás, tapasztalat kell. És nem csak a vezetői szinten, hanem a 15 állandó dolgozó, sőt a visszajáró erdélyi csapat részéről is.

Mert, hogy munkás itthon és ebben az ágazatban már szinte sehol nincs. Amúgy pedig az idén a makk is főleg erdélyi.

S ezzel érintjük a „helyi jelleget”, a kíváncsot honos magot, a talajadottságokat, a változó klíma kihívásait, a szélsőségeket, hogy egyik évben 350, a másikon 1000 mm a csapadék, vagy a kimutathatóan a közeli határátkelőn keresztül, emberi közvetítéssel érkező kártevőket, betegségeket.

Meg az úgynevezett csöves módszert, Babics István találmányát. Ennek lényege, hogy egy kb. borosüvegni folyadékot befogadó csövet tesznek a kiültetett csemete mellé, amibe, ha kell víz, tápanyag vagy cserebogár elleni szer kerülhet. Az eredmény önmagáért beszél. Igaz a haszon nem közvetlenül a csemetéseknél jelentkezik... N.L.

STIHL-születésnap

30+30 éve Magyarországon is

Erdész körökben aligha kell magyarázni mi az a Stihl: fogalom. Sőt – és ez valóban csak kevesek elismerése – személynévből köznévvé vált: úgy mint „stil” azaz fűrész, majd „stilezés” azaz motorfűrészelés.

Mindez Andreas Stihl-lel 1926-ban egy kis stuttgarti műhelyben kezdődött. Azóta világcég, termékeivel – már messze nem csak a fűrészpiacvezető, valamint élen jár a műszaki fejlesztésben. De minta lehet a vevőkiszolgálás területén is. Ezt mi magyarok 30 éve tapasztalhatjuk, amikor is, mint cég megjelent az Andreas Stihl Kft.

Ezt ünnepelték a múlt év végén. A plusz 30 év pedig arra utal, hogy a Stihl-termékek már valamikor a 60-as évek elején megjelentek Magyarországon.

Az ünnepi alkalommal Bakon Gábor cégvezető, aki szinte a kezdetektől kapcsolódik a magyarországi divízióhoz, nyújtott történeti áttekintést: Az 1991. júniusában alapított cég sikertörténet. Az Andreas Stihl Magyarország Kft. létrehozása mérföldkő volt 30 évvel ezelőtt, mert első kelet-európai kereskedelmi vállalatukat alapította meg a STIHL International GmbH. Azzal a vízióval vágtak bele a munkába, hogy stabil szakkereskedő hálózaton keresztül prémium termékekkel szolgálhatják ki a vásárlókat. Az idő igazolta a döntést, a hazai vállalat stabil része lett a STIHL világkereskedelmi hálózatának. Az alapítást követő első évben 18 kereskedő csatlakozott a STIHL Kft.-hez. Ezen cégek többsége ma is tagja a közösségnek. Ma 160 önálló kereske-

delmi és szervíz-partner tagja a hálózatnak, és velük együtt 10 milliárd fölötti forgalmat értek el. 330 értékesítő helyen 800 alkalmazottnak adnak stabil munkahelyet.

Az ügyvezető hangsúlyozta: a STIHL márkanév a világon, így Magyarországon sem csak egy terméket, egy gazdasági társaságot, vagy a szakkereskedői hálózatot jelenti, hanem megbízhatóságot, ami a felgyorsult világban egyre ritkábban felismerhető érték. Ezt követően Szentesi Levente marketing igazgató ismertette a nemzetközi cégcsoport fejlesztéseit és újdonságait:

A STIHL 1971 óta a világ legnagyobb darabszámban értékesített motorfűrész

Szentesi Levente marketing igazgató

Bakon Gábor cégvezető

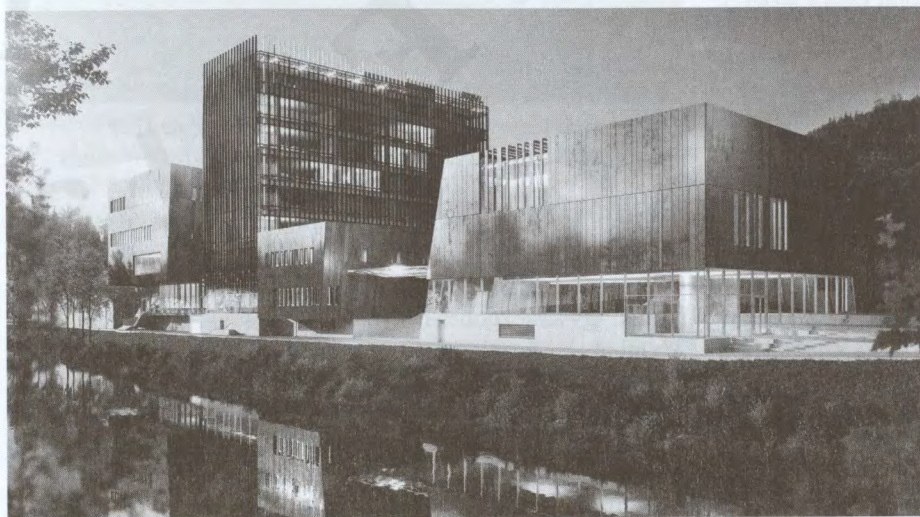
márkája. De a cég ezen túl motoros gépek fejlesztésével, gyártásával, forgalmazásával és szervizelésével foglalkozik az erdő- és mezőgazdaság, a kert- és tájépítés, valamint az építőipar professzionális dolgozói részére, illetve a magán kerttulajdonosok, otthoni felhasználók számára. A termékpalettát digitális megoldások és szolgáltatások egészítik ki. A gyártás hét országban – Németország, USA, Brazília, Svájc, Ausztria, Kína és Fülöp-szigetek – folyik saját gyártóüzemekben. A családi tulajdonban lévő vállalat 2020-ban 18 200 dolgozóval létszámmal.

4,58 milliárd €-s árbevételt ért el. A jövőről szólva a hangsúly az akkumulátoros gépeken, a digitális technológiákon, az összekapcsolt és intelligens termékeken, okos eszközökön, valamint az online kereskedelem irányába mutató trendekben van.

A fejszétől a motorfűrészig

A világpiacot mindig szemelőtt tartva

A mikor a cég alapítója, Andreas Stihl az 1920-as évek közepén azt tapasztalta, hogy az erdőgazdálkodásban leginkább fejszével és izomerővel végzik a munkát, nem tudott szabadulni többé a gondlattól: »Bizonyosan létezik megoldás az erdei munka egyszerűbbé tételére.« A gondolatból ötlet, az ötletből találmány született... A STIHL név több mint 90 éve egyet jelent a kiemelkedő innovációkkal, a minőségi termékekkel és a teljes körű

A cég székhelyén, Waiblingenben épülő bemutatóközpont

szervizszolgáltatásokkal. Ma a STIHL több mint 160 országban rendelkezik képvisellel. A STIHL termékei világszerte megkönnyítik az erdőgazdálkodásban, a tájapolásban, az építőiparban, valamint az igényes magánfelhasználóként végzett munkát. Németországban, Ausztriában, Svájcban, Brazíliában, az Egyesült Államokban, Kínában és a Fülöp-szigeteken található gyártóbázisaival, valamint 38 saját forgalmazó és marketingcéggel a STIHL az egész világot átölelő, nemzetközi gyártási és forgalmazási hálózatot tart fenn a széles körű szolgáltatások és az ügyfelek elérhetősége érdekében. Mindazonáltal a STIHL multinacionális szereplőként is megmaradt német családi vállalatnak. A baden-württembergi Waiblingenben található székhelyükön nagyszerűen ötvöződik a sváb precizitás, a kiváló német minőség és a nemzetközileg is versenyképes hozzáértés.

»Célunk, hogy a STIHL, édesapám, a cégalapító Andreas Stihl utódainak vállalata maradjon.«

A STIHL Holding AG & Co. KG, valamint kapcsolt gyártó és forgalmazó vállalatai nem szerepelnek a tőzsdén, hanem 100%-ig családi kézben találhatók. Ennek köszönhetően a hosszú távú stratégiák akkor is megvalósíthatók, ha a piacokon turbulenciák alakulnak ki. A vállalatot évtizedeken át a család tagjai vezették. Az első stafétaváltásra 1973-ban került sor, amikor az alapító, Andreas Stihl elhunyt, és gyermekei, Eva Mayr-Stihl (ügyvezető kültag) és Hans Peter Stihl (beltag) vette át az operatív irányítást. További kültag volt a cégben Gerhild Schetter, szül. Stihl, valamint Dr. Rüdiger Stihl.

N.L.

A fő feladat: az erdőterületek növelése

Villáminterjú Rosta Gyula vezérigazgatóval az eszteregnyi Újszülöttek erdeje avatása alkalmából

– Miért tartja fontosnak a létesítendő Újszülöttek erdejét?

– Többek között azért, hogy megismertessük a közvéleménnyel tevékenységünket, a harmadik éve folyó fásítási program idei eredményeit, amit az Agrárminisztérium támogatásával végzünk. Ez az ország erdőterületének növelésére irányuló munka. Azt szeretnénk, hogy ne csak az államerdészet járuljon hozzá az erdősítéshez, hanem azok a földtulajdonosok is, akik jelentős földterülettel rendelkeznek a térségben. Számos olyan terület van megyénkben, amelyen kiváló erdőállomány hozható létre. Zalában minden született gyermeknek tíz facsemetét ültetünk el. Erre minden évben más településen kerül sor, idén itt, Eszteregnye község határában. Az erdőtelepítési program egyedüli nehézségét az jelenti, hogy társaságunk nem rendelkezik elegendő szabad földterülettel. Ezért is lenne fontos, hogy a példánkon felbuzdulva a gazdálkodók minél több területet erdősítsenek.

– Úgy tudjuk, a minisztérium a jövő évre is meghosszabbította a programot...

– Igen, mert az állami erdészeteknek az egyik legfontosabb feladata Magyarország erdőterületeinek növelése.

– Az önkormányzatok is aktivizálják magukat ezen a téren...

– A Településfásítási Program egy másik folyamat, ami az Agrárminisztérium égisze alatt, az Országos Erdészeti Egyesület szakmai támogatásával zajlik.

– Miként sikerült az utóbbi egy-két év mélyrepülését átvészelni?

– Pozitív eredménnyel túléltük, nyilván nem olyan teljesítménnyel, mint korábban, de az értékesítésre kerülő választékok átstrukturálásával és a költségek csökkentésével teljesítettük az elvárásokat. Szerencsére az idei évben már más piaci körülmények között dolgozhattunk, emelkedni kezdtek az egységárak és a kereslet is növekedett. A vadászattól eltekintve a 2021. év már jobb mutatókat eredményezhet. Sajnos a nyugat-európai vendégeink az újabb járvány miatt sorra mondják le a társas vadászkatákat.

– A visszaesés a csemetetermelést is érintette?

– Azt nem. Mi elsősorban belső felhasználásra termelünk, de a kereslet is évről évre nő.

Rosta Gyula vezérigazgató és Cseresnyés Péter, az ITM államtitkára elültetik az Újszülöttek erdejének első csemetéit

– Milyen gazdálkodási eredményre számítanak az idei év zárásakor?

– A tulajdonos által elvárt eredményt mindenképpen hozni fogjuk. Így a mozgóbér-hányadot is kifizetjük, amire számítanak is a munkatársaink, valamint a cafeteria növelése is elképzelhető.

– A szakszervezettel voltak vitáik...

– Természetesen nehezen viselték a kollégák a tavalyi megszorításokat, de most már az idei évre koncentrálnak.

– Hogyan áll a szociális tűzfai igénylés?

– 7800 köbméternyi igényt nyújtottak be az önkormányzatok, amelynek a kiszállítása folyamatban van.

Z.Z.

Hazánkban 120 szúfaj él, ebből csak kevés a fenyőszú

**Lakatos Ferencsel,
a SOE kutatási és külügyi
rektorhelyettesével
beszélgettünk**

A mikor ez az interjú készült, arról számolhatott be a rektor, hogy az oktatók és hallgatók jelentős része be van oltva. Reméljük, a napról napra változó járványhelyzet ellenére ez nem módosult.

A rektor határozottan kérte a munkatársakat, hogy oltakozzanak – idézi föl a helyettese.

– *Lássuk, mit is fed az új felsővezetői munkamegosztásban a kutatási és külügyi rektorhelyettesi megbízatás.*

– Ami a kutatást illeti, van egy innovációért és vállalati kapcsolatokért felelős rektorhelyettes is, dr. Alpár Tibor személyében, tehát az innovatív és vállalati kutatás jelentős része hozzá tartozik. Nálam a perspektivikus, a hosszú távú iránymutatással kapcsolatos tervezési témák vannak.

– *Az innovációhoz kapcsolódóan: hogy áll az egyetem számítástechnikai kapacitása?*

– Folyamatban van a számítógépes fejlesztés.

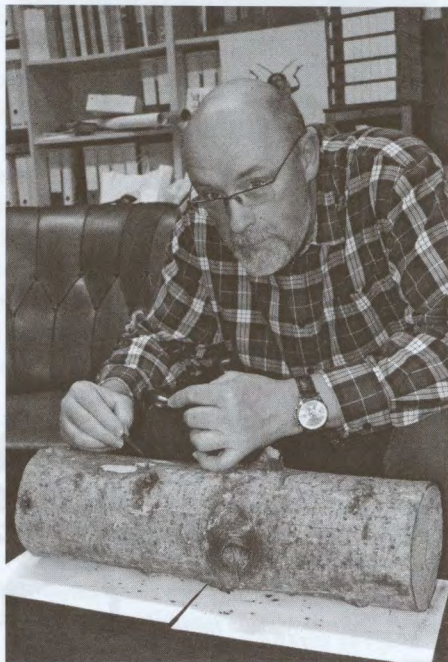
– *Mennyiben érzi a rektorhelyettes a modellváltás, új szervezeti felépítés eredményeit, hatását?*

– Külügyi rektorhelyettesként a legfontosabb feladatom a külföldi hallgatók idevonzása mind a négy karra alap- és mesterképzésre vagy doktori képzésre. Jelenleg százötven külföldi hallgató tanul az egyetemen. Mintegy felük a Stipendium Hungaricum állami ösztöndíj keretében. A hallgatók több mint a fele a közgazdasági karon tanul, és jelentős a Benedek Elek Karon tanulók száma, és vannak hallgatók az Erdőmérnöki és a Faipari Mérnöki és Kreatívipari Karon is.

– *Milyen nyelven folyik az oktatás?*

– A Lámfalussy Karon van angol nyelvű tagozat, ők BSc diplomát kapnak majd. Az erasmiosok egy-két félévre jönnek, és ők is angol nyelven tanulnak kisebb-nagyobb csoportokban. Nekem is van két angol nyelven hallgató diákom. Számukra ugyanúgy van előadás és gyakorlat is. A hallgatók között vannak önköltségesek, ők tandíjat fizetnek.

– *Egy korábbi interjúban azt mondta, hogy nem elég megtojni a tojást – jól tanítani –, kotkodácsolni is kell...*

Lakatos Ferenc rektorhelyettes

– Ezt megtoldanám azzal, hogy mind ezt jól is kell adminisztrálni.

– *Ezen mit értsünk?*

– Nem elég szóban kotkodálni, hanem írásban is kell. (tehát publikálni, az elért eredményeket közzétenni)

– *Hogy lehet idevonozni a külföldieket?*

– Ennek két része van: először is az egyetemen belül kell létrehozni olyan képzési kínálatot, olyan oktatókkal, akik meg is tudják ezt tanítani, s amelyre lehet hívni a külföldieket. Jövőre már a Benedek Karon is megvalósul ez, a többi karon már régebben működik. Amire leginkább van külföldi érdeklődés, az a környezetmérnöki mesterképzés, és jövőre már természetvédelmi mesterképzés is lesz. A második része az, hogy meg kell határoznunk azokat a területeket, ahonnan szívesen fogadunk hallgatókat. Ezek Európán belül a Balkán-régió, továbbá Közép-Ázsia – Kazahsztán, Kirgizisztán, Üzbegisztán –, de ide sorolom Oroszországot is. Jöhetnek még Közép- és Dél-Amerikából is. Hasonlóan a dél-kelet ázsiai régióból is, beleértve Kínát is. A megcélzott fiatalokat különbözőképpen lehet elérni, van, ahol erre a feladatra szakosodott, nemzetközi tapasztalatokkal bíró cégeken és szakembereken keresztül. Ilyen személyes ismeretségünk van például Kínában. Ha egyetemeken belül próbálkozunk, akkor rögtön felmerül a kölcsönösség igénye. Ettől függetlenül jók az

egyetemek közötti kapcsolataink, de azok másra vonatkoznak.

– *Erről a kapcsolatrendszeréről mit tudhatunk meg?*

– Az integrációval az ERTI külföldi kapcsolatai is kezdenek beépülni az egyetem kapcsolatrendszerébe, de az egyetem négy karának is voltak meglehetősen szerteágazó kapcsolati hálói. Egyes karoknál száznál is több együttműködési megállapodás is van. Jelenleg folyik ezek felülvizsgálata, hiszen nem feltétlenül a mennyiség, sokkal inkább a minőség számít.

– *Megnevezhető néhány jól működő?*

– A teljesség igénye nélkül, elsősorban a külföldi szervezetekkel létrejött megállapodásokat említem. Ezekből elég sok van, ha csak az erdősz-fás vonalat tekintem: az egyetem tagja a IUFRO-nak, szoros kapcsolatunk van a FAO-val, továbbá a szektor szerinti nemzetközi szervezetekkel. Az egyetemet tekintve természetesen a bécsi Universitát für Bodenkultur, de a legrégebbi együttműködési szerződés pedig a Freiburgi Egyetemhez kapcsolódik, több mint negyven éves. Szoros kapcsolatban állunk az erdélyi Brassóval és Sepsiszentgyörggyel is. Szlovákiából a Zólyomi Műszaki Egyetemmel, Csehországból Brno és Prága emelendő ki. De sorolhatnánk másokat is (lengyel, finn, francia, horvát) például az oroszokat, elsősorban Szentpétervárt, Moszkvát és Jekatyerinburgot, amelyek közül az utóbbi a legaktívabb. A tengeren túli kapcsolatok közül a UBC (Vancouver, Kanada) emelendő ki, ahol a nemrég kinevezett új dékán (Robert Kozak) rövidesen egyeztetéseket folytatunk a lehetséges együttműködésekről. Az ERTI külföldi kapcsolatait pedig még nem is kezdtem el sorolni.

– *A Planet kiállításon mivel szerepeltek?*

– Ott is a képzési kínálatunk volt látható, együtt az indonéziaiak által kezdeményezett Green Metric megmértetéssel, amely azt minősíti, hogy az adott oktatási intézmény mennyire fenntartható és környezetkímélő.

Nagyon sok tényezőt vizsgálnak, többek között a csapadékvíz visszaforgatást, az energetikát, de a tantárgyak fenntarthatósággal kapcsolatos tartalmait is. A nemrég kihirdetett eredmények alapján a Soproni Egyetem, az előző évhez képest jelentősen javítva, a 282. helyen végzett ezen a világranglistán.

– *Hogy áll a hazai beiskolázás?*
 – Úgy tűnik, hogy nincs következetes iránya a trendnek, egyik évben gyengébbek, a másik évben jobbak az eredmények.

– *Miben mutatkoznak meg a szervezeti változások?*

– Van egyetemi szintű szervezeti változás. Az ERTI és a TAEG Zrt. az alapítvány hatáskörébe került. A Tanulmányi Erdőgazdaság teljesen független szervezet maradt, de sok ponton kapcsolódik az egyetemhez. Az ERTI pedig gyakorlatilag az egyetem ötödik karaként működik, de nem az oktatás, hanem a kutatás az elsődleges feladata. Az Erdőmérnöki Karon belül a korábbi tíz intézetből négy lett. A matematika átkerült a faipari karra, akárcsak a géptani tárgyak jelentős része. Az Idegennyelvi Központ az egyetem központi szervezetébe került. A megmaradó intézetek közül a Vadgazdálkodási Intézet nem változott. Vezetője Jánoska Ferenc. A korábbi Geomatikai intézetből Geomatikai és Kultúrmérnöki Intézet lett, ahova a geo, az útéptés és vízgazdálkodás tartozik. Vezetője Király Géza. A korábbi Környezettudományi, Kémiai, illetve Növénytan és Természetvédelmi Intézetből alakult a Környezet- és Természetvédelmi Intézet. Ezt Rétfalvi Tamás vezeti. Végül az Erdő és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézet, ide tartozik a művelés, a védelem, a rendezés és a használat. Ennek vagyok a vezetője.

– *Ide tartozik a szaporítóanyag-termesztés is?*

– Igen, van ilyen tantárgy is. Frank Norbert a gazdája.

– *A finanszírozási rendszer mennyiben alakult át?*

– Teljesen. Összel írták alá az ötéves finanszírozási szerződést. Ennek alapján az alaptevékenységet, az oktatás-kutatást finanszírozza az alapítvány. Az összeg egyik része alapfinanszírozás, a másik teljesítmény alapú. Ez az évek folyamán úgy változik, hogy kisebb lesz az alapjárandóság és nagyobb a teljesítmény után járó. A teljesítmény-indikátorok kötődnek az oktatáshoz, kutatáshoz és a finanszírozási szerződésben részletezett további tevékenységekhez. Az ötödik év végén már jelentős teljesítmény-mutatókat kívánnak meg. Ebben foglaltatik például a végzetek száma, a lemorzsolódás csökkentése, a publikációs tevékenység és sok-sok más. Most készült el a teljesítményértékelő rendszer, amely minden dolgozónak a teljesítményét méri és értékeli. Jelenleg az oktatóknak sok órájuk van, akár a középiskolai tanároknak, így gyakorlatilag nem jut

Fekete Zoltán egykori professzor karos-zékét Szélesy Miklós tanár úrtól örökölte

idejük/energiájuk másra. Ezt a leterhelést/óraszámot csökkenteni kell, és ezzel párhuzamosan a tanterveket is át kell alakítani.

– *Ma is vannak a korábbi K+F jellegű külsős megbízások?*

– Sajnos kevés, de öröndetes, hogy számuk növekszik. A cél az, hogy ezekből minél több legyen.

– *Hogy festenek jelenleg az egyetemi nyílt napok?*

– Most úgy néznek ki, hogy minden kar egy napon jelenik meg. A karok munkájának alaposabb megismerésére pedig a tudományos konferencián nyílik lehetőség február 10-én, az első selmeci egyetemi előadás évfordulóján. Ezt az ERTI és a minisztérium is támogatja, s a szakszemélyzetnek lehetősége lesz kreditpontok gyűjtésére.

Létre fog jönni az Erdészeti Tudásközpont, amelynek a feladata lesz többek között a közép- és felsőfokú képzések és a továbbképzések összehangolása. Jelenleg folyik az okleveles technikusképzés kidolgozása. Ennek lényege, hogy olyan képzést biztosítsanak, amely átmenetet képezne a középszintű technikus és az egyetemi képzés között.

– *A tervezett földrendezői/földmérő szak beindult?*

– Igen. Nincsenek tömegek, de működik.

– *Korábban fölvetődött a tananyag-csökkentés...*

– 2017-ben végbement egy jelentős tananyag-átdolgozás. 2022-ben végez az első évfolyam, amelyik ebben a rendszerben tanult. De jelenleg is folyik, talán

még jelentősebb átalakulás. Elsősorban a kontakt órák számát kell csökkentenünk. Az ismeretanyagot részben blokkosítjuk, modul rendszerbe helyezzük. Ez azt is biztosítja, hogy egy hallgató például elmehet fél évre külföldre, és ebből nem származik hátránya. Így egyszerűbbé válik a külsős gyakorlati szakemberek bevonása is.

– *Térjünk a professzor úr szűkebb szakterületére! A gyakorlatban sokat emlegetik, mert szenvednek tőle, a tölgy csipkés poloskát, ugyanis állítólag miatta nem terem a tölgy makkot. Ez így van?*

– Igen. Már korábban a horvát kollégák is jelezték ezt a problémát. A poloska szívogatása nem gyengíti le annyira a fát, hogy az elpusztuljon, de jelentősen csökken a termése és a növedéke is.

– *Talán a levélméret is csökken...*

– Biztos. De ilyen vizsgálatokkal még nem találkoztam, ám bizonyára vannak. Ezzel a témával az ERTI Erdővédelmi Osztálya, Csóka Györgyék foglalkoznak alaposan. De együtt kutatjuk például a faj genetikai hátterét, mert nem tisztázott, hogy Görögország vagy Olaszország felől érkezett-e el hozzánk. Ennek a kutatásnak az eredményeit a februári konferencián már bemutatjuk.

– *Igen, évekkel ezelőtt ő hozta a rossz hírt.*

– *Itt milyen jószággal foglalkoznak behatóan?*

– Magam elsősorban szűfajokkal foglalkozom. De az utóbbi években kutatjuk a platánlevél aknázómolyt és a platán csipkés poloskát is. Ez utóbbi közeli rokona a tölgy csipkés poloskának. Ezeken túl foglalkozunk más inváziós fajokkal is. Hazánkban 120 szűfaj él, ebből csak néhány faj okoz jelentősebb problémát. A közelmúltban kaptunk például jelzést a SEFAG-tól és a Zalaerdőtől, hogy a kitermelt rönkben megtelepedő szűbogár okoz náluk gondot.

– *Mit lehet tenni?*

– Ezek ellen a fajok ellen nehéz hatékonyan védekezni. Sokszor a megszokott erdészeti gyakorlat megváltoztatása hozhat jó eredményt (mielőbbi értékesítés, tárolási helyek megválasztása stb.)

– *A pandémiás időszakban hogyan zajlik a diákelet?*

– Rányomja a bélyegét a vírus erre is. A tavalyi balekkeszterlőt csak most ősszel tartották meg. A balekbált sem rendezhették meg. Csak a szakesteket tarthatták meg. A hallgatóknak sem egyszerű az életük. A tanulmányaikat is átrendezte a járvány, a távoktatás/vizsgázás is másként működik, mint a jelenléti. (Zétényi)

Egy a természettel - Vadászati és Természeti Világkiállítás

Budapest, Hatvan, Keszthely és Vásárosnamény, 2021. szeptember 25. – október 14.

A mai ötvenesek már éltek akkor, amikor az első vadászati világkiállítás zajlott hazánkban. A hatvanasok már emlékezhetnek rá. A hetvenesek pedig már láthatták is azt a szenzációs vadászati seregszemlét a budapesti vásárvárosban. A hetvenes kollégák számára azért is volt emlékeztető 1971-es esemény, mert ez alkalommal kapta vissza az egyetemi polgárság a háború után elvett hagyományos viseletét, a waldent. Nyugodtan fogalmazhatunk úgy, ez politikai döntés volt, amely arra utalt, hogy a józan ész képes időnként fölülkerekedni a fafejűség fölött. Milyen jól mutattak a waldenban sorfalat álló egyetemisták a világkiállítás protokolleseményein...

No, de térjünk rá napjaink világkiállítására! Itt már nem a hagyományok, hanem a jövőkép vezérelték a látóvalókat. Gigantikus szarvas-installáció a bejáratnál, digitális bemutatók és hasonlók. De láthattuk a nagy vadászölődök képeit és szobrait, és ezernyi trófeát. Nem tudom, milyen emlékek maradnak a mai fiatalokban a mostani kiállításról, mindenesetre mi, a magunk részéről az alábbi összefoglalóval segítünk az emlékek megőrzésében.

Ilyen komplex kiállítást Magyarország még nem rendezett – tudósított az origo.hu.

De miben volt más ez a kiállítás, mint az 50 évvel ezelőtti?

A BIE-vel (Bureau International des Expositions – a világkiállítások akkreditációjáért felelős nemzetközi szervezet), abban egyeztek meg a szervezők, hogy az 1971-es Vadászati Világkiállítás ötvenedik évfordulóján, az akkori elnevezést („World of Hunting Exhibition”) a 21. század kihívásainak megfelelően kiegészítik a fenntartható természetgazdálkodásra, természet- és vadvédelemre utaló kifejezéssel. Így lett a 2021-es világkiállítás hivatalos elnevezése „Egy a Természettel Vadászati és Természeti Világkiállítás”.

A szervezők előre közölték, hogy nem az 1971-es világkiállításra fog hasonlítani az ide. Bár, a szűkebb szakmán kívül kevesen tudják, hogy már az 1971-es kiállításnak is központi eleme volt az emberi felelősség és a fenntarthatóság kérdése. Hogy milyen lesz a 2021. évi, azt meglepetésnek szánták.

Mi volt a központi üzenete a budapesti világkiállításnak?

Az elmúlt ötven évben alapvetően megváltozott a vadászat megítélése, és átalakult az emberi kultúrában elfoglalt helye, feladata és szerepe is.

A vadászat iránt érdeklődők tapasztalhatták, hogy az utóbbi években-évtizedekben hogyan mossák össze az etikus és fenntartható vadászatot a minden vadász és vadászati szervezet ellenségének tekinthető orvvadászattal, és sajnos nemcsak laikusok, de a szakmai tényeket figyelmen kívül hagyó politikai vezetők és más véleményformálók is.

Így, a vadászati világkiállításnak tartalmi-szakmai értelemben két pillére volt: egyfelől a sok ezer éves emberi civilizáció szerves részét képező vadászati kultúra bemutatása, másfelől pedig a vadászat mint felelős és nélkülözhetetlen emberi tevékenység elhelyezése az ökológiai fenntarthatóság, a vad- és élőhelymegőrzés keretében. Egy mondatban összefoglalva: bár-

mennyire is támadják, vadászat nélkül nincs fenntartható természetgazdálkodás és ökológiai értelemben sikeresnek tekinthető élőhely- és állatvédelem.

Milyen tartalommal és látóvalókkal várták a látogatókat?

Nézzük a számokat és az adatokat: a világkiállítás 20 napja alatt 6 nemzetközi konferenciát rendeztek; a konferenciákon és a kiállításon a világ közel 100 országa képviseltette magát, melyeknek nagyjából fele saját standon mutatta be szakmai tevékenységét. A HUNGEXPO 75 ezer négyzetméteres területén mind a 8 kiállítócsarnokban voltak látóvalók. A magyar vadászat és vadászati kultúra ezeréves történetét bemutató kiállítás mellett külön csarnokot szenteltek a Kárpát-medence vizes élőhelyei bemutatásának, a hagyományos vadászati módoknak, és láthattunk több ezer négyzetméteres trófeaszemlét és -kiállítást, illetve preparátorbajnokságot, és természetesen önálló kiállítóterben mutatkoztak be a világ országai és vadászzal, vadvédelemmel foglalkozó szervezetei. A vadászati és vadgazdálkodási konferencia, a nemzetközi konferenciák és a World Conservation Forum kiváló lehetőségeket adott a szakmai beszélgetéseken túl a laikusok számára is. Láthatóak voltak az intellektuális és technikai-technológiai innováció olyan elemei is, amelyek meghatározó fontosságúak a 21. század elejének környezetvédelmi erőfeszítéseiben – ennek jegyében AR- (kiterjesztett valóság) és VR- (virtuális valóság) alapú megoldásokat is alkalmaztak.

A világkiállítás részeként két kereskedelmi kiállítást is rendeztek: szeptember 30. és október 3. között a B és E csarnokban volt egy „hagyományos” vadászati-horgászati kiállítás, a FeHoVa PLUSZ, illetve október 7–10. között megrendezték az OMÉK-ot (Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár) is.

A kiállítás szervezői nagy figyelmet szenteltek az ifjúság – az általános és a középiskolások – bevonására is. A Fátyol iskolaprogramban több tízezer vettek részt.

A világkiállítás kormánybiztosa, Kovács Zoltán közölte: „olyan urbanizált világban élünk, ahol még akár egy kisvárosban is, a gyerekek egyre kevésbé részei a természet hétköznapi működésének”. Úgy vélte, a fiatalok itt a kiállításon sűrítve kapják meg azokat az ingereket – akár a virtuális valóság révén, szimulátorok segítségével –, amelyek felkeltik a természet iránti érdeklődésüket.

Hat erdészt öltek meg az utóbbi években Romániában a fatolvajok

2021. augusztus 31. – Fatolvajok támadtak az udvarán egy erdészre és a családtagjaira a Dâmbovița megyei Bîlcușrești-en – az eset beilleszkedik az erdészeti dolgozók ellen irányuló agressziósorozatba, amely során az elmúlt években hat erdészt megöltek és több mint hétszázat fizikailag bántalmaztak a bűnözők – közölte kedden a Silva Erdészeti Szakszervezeti Szövetség. Az Agerpreshez eljuttatott állásfoglalásuk szerint a Dâmbovița megyei eset is azt bizonyítja, hogy a fatolvajoknak semmi sem szent, szervezeten lépnek fel, és rendkívül veszélyesek. A szakszervezeti szövetség figyelmeztet arra, hogy riasztó módon megnövekedett 2021-ben az erdészeti dolgozók ellen irányuló támadások száma. Az év elejétől több mint 20 esetben bántalmazták a fatolvajok vagy az orvvadászok a Romsilva személyzetét. Az agresszió az orvosi kezelést igénylő testi sértéstől a halálos fenyegetésig, az erdészek autójának felgyújtásától a családtagjaik zaklatásáig terjedt.

A szakszervezet közleménye szerint ezeket az eseteket Argeș, Bákó, Brassó, Dâmbovița, Dolj, Hunyad, Mehedinți, Maros, Szilágy, Suceava és Vâlcea megyében jegyezték, a rendőrség és az ügyészség pedig mindegyikben vizsgálatot folytat. Ezek a vizsgálatok azonban sokszor akár évekig eltarthatnak, a jogerős bírósági ítéletig pedig további egy-két év telik el. „Ez bizonytalanságban tartja és felháborítja az erdészeket” – olvasható az állásfoglalásban. A szakszervezet riasztónak nevezi, hogy a törvény előírásai ellenére az erdészek mintegy felének nincs szolgálati fegyvere. Ennek oka a 2018/11-es számú kormányhatározat, amely betiltotta több kategóriájú lőfegyver használatát, többek között az erdészekét is. Emellett az erdészetek súlyos személyzethiánnyal küzdenek, és a kaotikus erdő-visszaszolgáltatások miatt egyre nehezebben fedik le a felügyeletükben lévő erdőterületeket.

A szakszervezet ismételt arra a kéri Románia legfőbb ügyészét, járjon közbe az erdészek ellen elkövetett támadások ügyében zajló nyomozások felgyorsítása,

a tettesek azonosítása és büntetőjogi felelősségre vonása érdekében. (Agerpres)

A SOE konferenciája az erdőkről

Sopron, 2022. február 10. – **Erdők nélkül Magyarország védtelen: középpontban a klímaváltozás és az erdők egészsége**

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara és Erdészeti Tudományos Intézete 2022. február 10-én Erdészeti Tudományos Konferenciát tartott, amelynek középpontjában az erdők fenntartható kezelése és a klímaváltozás hatásaira adható tudományos válaszok, kutatási eredmények

A konferencia hallgatósága

álltak. Az eseményt hagyományteremtő céllal az első erdészeti tanóra évfordulóján rendezték, amelyet 1809-ben Selmecbányán tartottak.

Több mint ezer tudós, kutató és a gyakorlatban dolgozó erdész szakember részvételével zajlott a rendezvény, amely a környezet, a társadalom, a gazdaság alakulásában meghatározó szerepet játszó erdők fenntartható kezelésével foglalkozott. A klímaváltozás negatív hatásai elleni küzdelemben az erdő jelenti a legfontosabb eszközt és lehetőséget, természetességük és ökológiai egyensúlyuk fenntartása a jövő kulcskérdése, alapvető kihívása.

A kormány a klímasemlegességi célok elérésében kiemelten fontos eszközként tekint az erdőkre, ennek érdekében indította az országfasítási programot és védi a meglévő erdőállományt. A hatalmas szakmai érdeklődés is bizonyítja: létezik az a hazai erdészeti, természetvédelmi szaktudás, amely garancia az erdők fenntartható kezelésére – mondta nyitóbeszédében Zambó Péter államtitkár.

Fábián Attila, a Soproni Egyetem rektora köszöntőbeszédében kiemelte: szükség van az erdőkkel kapcsolatos felsőoktatás megújítására, amelyet a teljes

szakmai közösség – a tudomány és a gyakorlat, a vállalati szféra – összefogásával kell megtenni. Megkezdődött a munka, ez a konferencia fontos állomás ebben a folyamatban, hiszen az egyetemi modellváltás sikerességét is mutatja: az oktatás-kutatás és a gyakorlat közötti szorosabb az együttműködés, ebben az elhangzó száz előadás és az ezer résztvevő komoly eredmény – tette hozzá az egyetem rektora.

Somogyi Zoltán, a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézetének tudományos tanácsadója leszögezte: a 2050-re kitűzött karbonsemlegességi célok eléréséhez szükség van a meglévő erdők elnyelési kapacitásának megőrzésére és az erdőterületek jelentős növelésére, egyúttal nagy hangsúlyt fektetve az erdők klímaváltozáshoz való alkalmazkodásának aktív segítésére is.

Mivel az erdők a klímaváltozás miatt folyamatos nyomás alatt állnak, paradigmaváltás nélkül nem ellensúlyozhatók a negatív hatások. Az erdők ellenálló- és regenerációs képességének növeléséhez, immunszisztémájuk erősítéséhez a kulcs a biodiverzitás megőrzése, növelése és ha kell, helyreállítása, proaktív erdővédelmi beavatkozásokkal – hangsúlyozta előadásában Csóka György, a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézetének tudományos tanácsadója és Lakatos Ferenc egyetemi tanár, rektorhelyettes.

Csókané Szabados Ildikó főosztályvezető (AM) az erdészeti gyakorlat elvárásait foglalta össze expozéjában. Sok fontos kutatást emelt ki, amelyek jó része folyamatban van, más részükkel pedig foglalkozni kellene, főleg, hogy most már közös kutatói műhely kialakítására van lehetőség.

A jogalkotás megalapozása szempontjából a legfontosabbaknak a következőket ítélte:

Különböző mezőgazdasági művelési ágak és erdei célállományok széntárolása és éves megkötése, valamint jövőbeli várható alakulása, beleértve a talajt is;

Az erdészeti tevékenységek, kezelések valamint a faanyag feldolgozásának szénlábnyma;

A különböző erdészeti beavatkozások vagy azok hiányának hatása a biodiverzitásra;

Meglévő erdei monitoringok működésének és értékelésének összehangolása, a felmérések folytonosságának biztosítása;

Publikációk, országos értékelések, térképek rendszeres megjelentetése, tudásátadás.

A plenáris előadásokat az erdészeti és a faipari ágazat számos területét átfogó nyolc szekcióülés követte. 15, illetve 5 perces előadásokban mutatták be a friss kutatási eredményeket a klímaváltozás, erdőgazdálkodás, erdőleltározás- és leírás, erdővédelem, környezetvédelem, környezeti nevelés, geomatika, műszaki, ökonómiai és informatikai kérdések, ökológia, természetvédelem, valamint vadgazdálkodás területéről.

A faáruk belföldi kínálatát nem veszélyezteti az orosz kiviteli korlátozás

Budapest, 2022. január 24. – A faáruk magyarországi kínálatát nem veszélyezteti az orosz kiviteli korlátozás, az onnan érkező fűrészáru még olcsóbb is lehet a magyar szakmai érdekképviselő szerint. Oroszország 2020 októberében jelentette be, hogy 2022 januárjától 80 százalékra emeli egyes faipari termékek exportvámját, és csak egy határátlépőn szállít fát az EU-ba. Az intézkedések miatt a múlt héten az Európai Bizottság a Világkereskedelmi Szervezethez (WTO) fordult azzal az indoklással, hogy a korlátozás rendkívül hátrányosan érinti az uniós fafeldolgozó ipart, Oroszország ráadásul jóval alacsonyabb vámokra vállalt kötelezettséget. A Fagazdasági Országos Szövetség (Fagosz) az MTI megkeresésére közölte, hogy az intézkedés csak a feldolgozatlan anyagokra, tehát elsősorban a rönkre vonatkozik. Szárított, feldolgozott fára nem, márpedig az uniós tagállamok döntően ilyet vásárolnak. A kivitelre szánt fenyő rönköket Oroszország elsősorban a Távol- és a Közel-Keletre adja el. Seregi Barnabás, a Fagosz elnökségi tagja, az Erdért-Tuzsér Zrt. vezérigazgatója az MTI-nek elmondta, hogy cége már a 2010-es évek elején beszüntette a fenyő fűrészipari rönk behozatalát Oroszországból, mert az európai uniós előírások szigorítása jelentősen megnehezítette az importot. Jelenleg a közúti és vasúti szállítás az ukrainai konfliktus is akadályozza, ugyanis az orosz árunak Fehéroroszország és Lengyelország felé kell kerülnie, és ez a magyar importőrök számára magasabb fuvarköltséget jelent – jelezte Seregi Barnabás. Hozzáfűzte, hogy az orosz import aránya a belföldi fenyő

fűrészáruban elenyésző. A szakértő szerint alacsonyabb árakat eredményezhet ugyanakkor, ha a kiviteli korlátok miatt a fűrészipari rönk Oroszországban marad, mivel így az ottani fűrészüzemek nagyobb kínálattal számolhatnak. A Fagosz korábbi tájékoztatása szerint Magyarországon a fűrészáru-behozatal értéke az előző években évente körülbelül 45 milliárd forint, mennyisége 800 ezer köbméter volt. A magyar kivitel ennél csekélyebb, körülbelül 200 ezer köbméter és 25 milliárd forint. Az import döntő mértékben fenyőből, az export túlnyomórészt lombos fűrészáruból áll. (MTI)

XV. Erdészeti Világkongresszus – 2022

„Zöld, egészséges és rugalmas jövő építése erdőkkel”

2022. május 2–6. |Coex, Szöul, Koreai Köztársaság

A XV. Erdészeti Világkongresszus szeretettel várja mind a globális erdészeti szektor érintettjeit, mind az erdők és a környezet iránt érdeklődő lakosságot. *Byeong-Am Choi miniszter köszöntője – Koreai Erdészeti Szolgálat.* A Koreai Köztársaságban az erdők mindig is szorosan összefonódtak az emberek életével, és így sok változáson mentek keresztül, mivel a nemzetnek viharos történelme volt. Mindenekelőtt a kormány 1960-as években végrehajtott erdőfelújítási programja 1970-ben összehangolt, országos erőfeszítéssé fejlődött, és a kopár hegyeket buja zöld erdőkké változtatta, amivel az ország világszerte hírnevet szerzett az erdők – több évtizedes megszállás és háború után – helyreállításának sikeres példjaként. Amikor az 1990-es évek végén országunkat pénzügyi válság sújtotta, az erdők állami erdészeti projekteken keresztül munkát biztosítottak az elbocsátott embereknek. Az erdők ezen új szerepének felfedezése arra készítette a kormányt, hogy az erdőpolitika fókuszát az aktívabb erdőgazdálkodásra helyezze az erdők előnyeinek érvényesítése érdekében. A 21. század eleje óta, válaszul az egészségesebb környezet iránti növekvő igényre, a kormányzat ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújt a lakosság számára a jól kezelt erdei erőforrások, köztük a pihenőhelyek, valamint a rekreációs és környezeti nevelési lehetőségek kiaknázásával. A Koreai Köztársaságot választották a 2022-ben megrendezésre kerülő XV.

Erdészeti Világkongresszus házigazdájának, elsősorban az erdőfelújítás terén elért sikertörténetének és az erdészeti ágazatban folytatott nemzetközi együttműködés előmozdítása iránti folyamatos elkötelezettségének köszönhetően. Ez az első alkalom 43 év óta, hogy a kongresszus az ázsiai-csendes-óceáni térségben ül össze, amikor is Indonéziában tartották – emelte ki Byeong-Am Choi miniszter.

A 2022-ben megrendezésre kerülő XV. Erdészeti Világkongresszus megteremti a terepet egy időszerű megbeszéléshez arról, hogy az erdők miként segíthetik az éghajlatváltozás kezelését és az ahhoz való alkalmazkodást, a sivatagosodás elleni küzdelmet, a biológiai sokféleség megőrzését és más globális környezeti problémák megoldását. A közelgő globális összejövetel ugyanakkor nagyszerű lehetőséget kínál a határokon átnyúló együttműködések és partnerségek kiépítésére az erdészeti területén. Ezenkívül Korea gazdasági fejlődési modellje és az újraerdősítés sikertörténete értékes tanulságot kínál azoknak az országoknak, amelyek jelenleg hasonló körülmények között vannak, mint amit hazánk a múltban átélt. Ismeretes, hogy a XV. Erdészeti Világkongresszust eredetileg 2021-ben rendezték volna meg, de a COVID-járvány megghiúsította a terveket. Reméljük, idén sikeres lesz a rendezvény.

Lapzártánkig nem született döntés, jelenléti vagy online formában rendezik meg a világkongresszust – mondta el az ErFa Híradónak a világkongresszus főszervezője, egykori kollégánk, Csóka Péter.

Felhívás! – Szakcikk- és tanulmány-pályázatot hirdet a 160 éves Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület és az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottsága több fiatal szerzőt kíván megnyerni az idén 160 éves lapban való publikálásra – az erdész szakmából és azon kívülről is. Ezért a 2020. évi sikeres pályázat nyomán, újabb szakcikkpályázatot hirdetünk a tágabban értelmezett erdészettudomány, az erdőgazdálkodási gyakorlat, illetve az erdőhöz köthető biológiai, ökológiai és társadalomtudományi területek művelői körében. Nem kell azt hinni, hogy közlésre érde-

mes írások kizárólag több évtizedes szakmai pályafutást követően születhetnek! A fiatal szakemberek még be nem csontosodott szemlélete sok esetben kifejezetten pozitív és előremutató lehet. Nem is beszélve arról, hogy már fiatal korban kialakulhat az írásos szakmai közlések iránti egészséges ambíció. A szaklapokban való publikálást nem lehet elég korán elkezdni. Az OEE és az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottsága minél több fiatal szerzőt kíván megnyerni a Lapokban való megjelenésre – az erdész szakmából és a kapcsolódó társadalmi témákból is.

A szakcikk- és tanulmánypályázat technikai részletei megtalálhatók a www.oee.hu oldalon.

Elmia Wood – a világ vezető erdészeti vására visszatér!

2022. június 2–4-én ismét Jönköpingtől délre rendezik meg a világ vezető erdészeti vásárát, az Elmia Woodot.

Az Elmia Európa számos pontjáról várja a kiállítókat és a látogatókat, hogy megtapasztalják az eseményt, amely a jövő innovatív és fenntartható erdészeti módszereire összpontosít. A helyszín ismét a Jönköpingtől délre található Bratteborg fantasztikus és sokoldalú erdeje. Az Elmia Wood átfogó vásár- és találkozóhely az erdőtulajdonosok, vállalkozók, adminisztrátorok és az erdő iránt érdeklődők számára. A látogatók megtekinthetik a legújabb termékeket, felfedezhetik az innovációkat és az új ismereteket, és lehetőséget teremthetnek új üzletkötésekre. „Összetett kihívásokkal kell szembenéznünk, beleértve az erdőkárokat és a kéregbogarakat, valamint a megnövekedett fakivágási igényt, miközben sokan az állófát, mint szén-dioxid-elnyelőt népszerűsítik. Ennek egyik eredménye, hogy manapság sok erdőtulajdonos azon töpreng, hogyan gazdálkodjon erdeiben a jövőben” – magyarázza az Elmia-tól Anders Roman. „A közelmúltban heves vita bontakozott ki az erdő értékéről, valamint arról, hogy hogyan kell kezelni és gondozni, és világosan látjuk, hogy az erdőben érdekelt összes szereplőnek szüksége van egy találkozóhelyre” – teszi hozzá. – Éppen ezért színpadi beszélgetéseknek és panelvitáknak is otthont adunk.

A témák között szerepel majd az EU taxonómiaja, az éghajlat, a biológiai sokféleség és a fossziliamentes erdőgazdálkodás. A jegyek hamarosan kaphatók az Elmia Wood honlapján.

Medvekilövési kvótát vezetne be a román környezetvédelmi tárca

Kolozsvár, 2022. február 11. – A medveveszélyt megelőző kilövési kvótát vezetne be a román környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti minisztérium.

Az erről szóló rendelettervezetet a tárca honlapján bocsátották közvitatára.

A rendelettervezet 220 barnamedve kilövésére tesz javaslatot. A 80 egyed beavatkozási kvóta keretében azokat az egyedeket lehetnek ki, amelyek közvetlenül fenyegetik az emberi életet vagy a közbiztonságot. Az ilyen medvéket a környezetvédelmi hatóság jóváhagyásával lehetne kilőni.

Emellett azonban 140 egyed kilövését azért engedélyezné a tárca, hogy megelőzze a medveveszélyt. Azoknak a településeknek a környékén tenné lehetővé a medveállomány ritkítását, amelyeken az elmúlt években a legtöbb bejelentés érkezett a medvék által okozott kárról és a medvetámadásokról. A megelőzési kvóta újdonságnak számít a romániai vadgazdálkodásban, miután 2016-ban a Ciolos-kormány betiltotta a populációszabályozás céljából végzett medvevadászati tevékenységet. Korábban évente 400-450 medve kilövését engedélyezte a tárca.

„Egyre nehezebb azoknak az élete, akik a medvék által lakott vagy kedvelt régiókban élnek, ezért azonnali megoldásokat kell találnunk” – idézte a tárca közleménye Tanczos Barna környezetvédelmi minisztert. A tárcavezető hozzátette: az elmúlt két évben bekövetkezett károk száma és értéke, valamint az ember elleni támadások térképe alapján állították össze azt a listát, amellyel településenként 1-3 medve kilövését tervezik engedélyezni.

Tanczos Barna azt is megjegyezte, hogy az elmúlt két év medvék konfliktusait bemutató szaktanulmány rávilágított arra, hogy a deviáns táplálkozási szokásokkal rendelkező egyedek áttelepítése hosszú távon nem hárítja el a medveveszélyt. A településekre bejáró egyedek vagy visszatérnek az áthelyezés után, vagy az új élőhelyükön okoznak ugyanazokat a problémákat.

A tárca sajtóosztálya az MTI kérdésére közölte, a kvóták a 2022-es évre szólnak, és a kimerülésükig érvényesek.

A minisztérium honlapján közzétett statisztikából kiderül: az elmúlt két évben 47 esetben támadt emberre medve Romániában. Emellett 2974 esetben jelentettek be a nagyvad által okozott kárt, a medvekár két éves összértéke pedig 6,8 millió lej (félmilliárd forint). A statisztika rávilágít arra, hogy Székelyföldön okozzák a legtöbb problémát a medvék. Hargita megyében 14 ember elleni támadást jegyeztek fel, és a kár több mint 40 százalékat Hargita és Maros megyében jelentették. Jelentős azonban a kár Kovászna, Brassó és Székely megyében is, az ember elleni támadások statisztikájában pedig Prahova megye áll a második helyen öt esettel.

A statisztikának megfelelő a megyékre, településekre leosztott megelőzési kvóta is. Ha a rendeletet a jelenlegi formájában bocsátja ki a minisztérium, Hargita megyében 35, Marosban 25, Kovászna megyében 13, Brassóban pedig 11 medvét lehetnek ki a helyi vadászársaságok. (MTI)

Helyesbítés

Az ErFa Híradó 2021. 1. számának szerkesztői cikkében Fülöp Attila rektorot írtunk dr. Fábíán Attila rektor helyett. Az érintett és olvasóink szíves elnézését kérjük a tévedésért. (A szerk.)

CSEMETÉSEK

Fotó: Zétényi Zoltán

*Csemetekert, ahol
a jövő erdői nőnek!*

Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács
Tel.: +36-30/3705213 • iroda@csemete.hu • facebook.com/csemetehu

www.csemete.hu